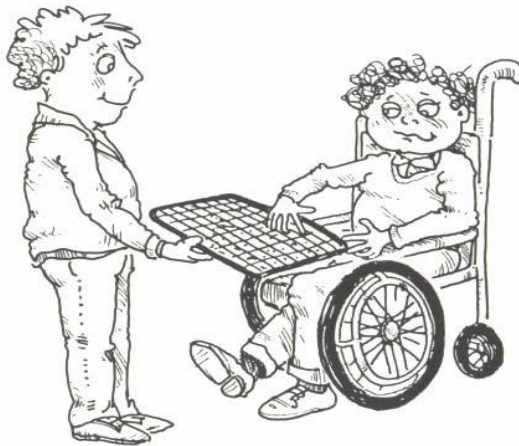

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΠΑΤΡΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

«Δημιουργία εξατομικευμένου συστήματος εναλλακτικής
επauξητικής επικοινωνίας σε άτομο με εγκεφαλική
παράλυση»

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΣΠΟΥΔΑΣΤΩΝ: ΠΑΝΤΕΛΟΠΟΥΛΟΥ ΕΙΡΗΝΗ-ΕΛΕΝΗ & ΣΙΩΚΟΥ ΕΛΕΝΗ
ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ: Δρ. Γεωργοπούλου Σταυρούλα

ΠΑΤΡΑ
ΜΑΙΟΣ 2010

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.....	2
ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ.....	5
ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	6
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ^ο : ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΣ ΤΟΥ ΛΟΓΙΣΜΙΚΟΥ.....	7
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 ^ο : ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΕΓΚΕΦΑΛΙΚΗΣ ΠΑΡΑΛΥΣΗΣ	
2.1. Τι είναι η εγκεφαλική παράλυση.....	9
2.2. Αιτιολογία εγκεφαλικής παράλυσης	10
• Προγεννητικοί.....	10
• Περιγεννητικοί.....	10
• Μεταγεννητικοί.....	10
2.3. Μορφές εγκεφαλικής παράλυσης.....	11
✓ Νευροφυσιολογική ταξινόμηση.....	11
ü Δυσκίνηση.....	12
α) Χορεοαθέτωση.....	12
β) Δυστονική αθέτωση.....	12
ü Σπαστικότητα.....	12
ü Αταξία.....	13
✓ Ανατομική ταξινόμηση.....	13
2.4. Συνωδά προβλήματα εγκεφαλικής παράλυσης	14
ü Αισθητηριακές διαταραχές όρασης και ακοής.....	15
ü Γαστροοισοφαγική παλινδρόμηση.....	15
ü Επιληψία.....	16
ü Νοητική υστέρηση.....	16
ü Διαταραχές λόγου και ομιλίας.....	17

ü Μαθησιακά προβλήματα.....	17
ü Ψυχολογικά-ψυχιατρικά προβλήματα.....	17
ü Αισθητικές διαταραχές.....	18

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο: Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

– ΛΟΓΟΘΕΡΑΠΕΙΑ

3.1. Επικοινωνία	19
3.2. Ομιλία, Λόγος, Γλώσσα.....	19
3.3. Εναλλακτική Επαυξητική Επικοινωνία.....	20
3.3.1. Πότε προτείνεται η χρήση Ε.Ε.Ε.....	21
3.3.2. Μειονεκτήματα χρήσης Ε.Ε.Ε.....	22
3.3.3. Πλεονεκτήματα χρήσης Ε.Ε.Ε.....	22
3.3.4. Συστήματα επικοινωνίας.....	23
3.4. Επιλογή Συστήματος.....	24
3.4.1. Συστήματα επικοινωνίας Με Βοήθημα και Χωρίς Βοήθημα.....	24
3.4.2. Συστήματα επικοινωνίας χαμηλής τεχνολογίας.....	25
ü Μάκατον.....	26
ü Picture Exchange Communication System (PECS).....	28
3.4.3. Συστήματα επικοινωνίας υψηλής τεχνολογίας	29
3.4.3.1. Ο Ηλεκτρονικός Υπολογιστής ως μέσο Επικοινωνίας Με Φωνή.....	31
3.5. Προϋποθέσεις για τη χρήση υπολογιστών.....	32
3.6. Ενσωμάτωση του παιδιού με κινητικές και επικοινωνιακές δυσκολίες.....	33
3.6.1. Ενθάρρυνση της Επικοινωνιακής Αλληλεπίδρασης.....	33
3.6.2. Χρήση των μέσων επικοινωνίας με φωνή στη σχολική τάξη.....	35

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο: ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΟΥ

4.1. Ιστορικό.....	36
4.2. Έντυπο Αξιολόγησης.....	37

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο: ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗΣ ΕΠΑΥΞΗΤΙΚΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ	
5.1. Επιλογή λεξιλογίου.....	49
5.1.1. Επιλογή λεξιλογίου του προγράμματος εναλλακτικής επαυξητικής επικοινωνίας...	52
5.2. Σχεδιασμός Λογισμικού.....	55
5.3. Διαδικασία.....	56
5.4. Περιγραφή συσκευής.....	57
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο: ΣΤΟΧΟΙ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗΣ ΕΠΑΥΞΗΤΙΚΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ	
6.1. Μακροπρόθεσμος Στόχος συστήματος Εναλλακτικής Επαυξητικής Επικοινωνίας.....	58
6.2. Βραχυπρόθεσμοι Στόχοι συστήματος Εναλλακτικής Επαυξητικής Επικοινωνίας.....	58
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7^ο: ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	
7.1. Αποτελέσματα.....	64
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8^ο: ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	
8.1. Συζήτηση αποτελεσμάτων.....	70
8.2. Μελλοντικοί στόχοι.....	70
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	72
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	
Παράρτημα 1: Πρότυπα από τις φόρμες Αξιολόγησης Λογοπαθολογικού Ιστορικού.....	76
Παράρτημα 2: Πρότυπα από τις φόρμες Αξιολόγησης Προσχολικών Εννοιών	82
Παράρτημα 3: Πρότυπα από τις φόρμες Χορήγησης του συστήματος Ε.Ε.Ε.....	89
Παράρτημα 4: Εφαρμογή λογισμικού	133
Παράρτημα 5: Δείγμα λογισμικού.....	157

Ευχαριστίες

«Για την πολύτιμη βοήθεια και συμπαράσταση ευχαριστούμε θερμά την καθηγήτρια μας, κα Γεωργοπούλου Σταυρούλα.

Επίσης, τον Πρόεδρο, την Διευθύντρια και την Επιστημονικά Υπεύθυνη του Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.Α.μεΑ. Μεσσηνίας κ. Παπουτσή Ιωάννη, την κα Οικονομοπούλου Ιωάννα και την κα Μακρίδη Χριστίνα, αντίστοιχα και τους συναδέλφους Λογοθεραπευτές του Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.Α.μεΑ. Μεσσηνίας κα Δουλάμη Αμαλία και την κα Φαργκάλη Μαριάννα.

Τέλος, ευχαριστούμε όλους τους συγγενείς και φίλους που μας στήριξαν στην προσπάθεια μας»

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

ΣΚΟΠΟΣ: Για να ενσωματωθεί ένα παιδί με κινητικές και επικοινωνιακές δυσκολίες στο σχολικό και κοινωνικό περιβάλλον απαιτείται εκτεταμένη επικοινωνία, δηλαδή προφορική, γραπτή, λεκτική και μη λεκτική. Χωρίς όμως, τα κατάλληλα εργαλεία είναι αδύνατον για ένα τέτοιο παιδί να επιτύχει στην κοινωνική και σχολική ένταξη. Η δημιουργία ενός συστήματος Εναλλακτικής Επαυξητικής Επικοινωνίας προσφέρει τον τρόπο, με τον οποίο το άτομο να μπορεί να επικοινωνήσει με φωνή και να διευκολύνει την ενεργή συμμετοχή μέσα στην τάξη και τη δημιουργία φιλικών σχέσεων. Η κοινωνική αλληλεπίδραση είναι σημαντικός παράγοντας στην επιτυχία της ενσωμάτωσης του παιδιού, γιατί προωθεί την αυτοπεποίθηση και την ωριμότητα, μειώνει τα αισθήματα ματαίωσης και βελτιώνει την αυτοεικόνα.

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ: Η συγκεκριμένη/παρούσα εφαρμογή δημιουργήθηκε για ένα κορίτσι 29 ετών με σπαστική τετραπληγία. Το πρόγραμμα σχεδιάστηκε με τέτοιο τρόπο, ώστε να ανταποκρίνεται στις βασικές ανάγκες του ατόμου με σοβαρές διαταραχές επικοινωνίας και να είναι συμβατό με οποιοδήποτε λειτουργικό σύστημα υπολογιστή. Το σύστημα Εναλλακτικής Επαυξητικής Επικοινωνίας αποτελείται από επτά κατηγορίες προσχολικών εννοιών: φαγητά, ποτά, ρούχα, σωματική υγιεινή, συναισθήματα, διασκέδαση και θέματα διαλόγου. Η εκμάθηση της χρήσης του λογισμικού πραγματοποιούνταν 3 φορές την εβδομάδα και διήρκεσε συνολικά 3 μήνες. Η διάρκεια της κάθε συνεδρίας ήταν περίπου 60 λεπτά και πραγματοποιούνταν στην αίθουσα Λογοθεραπείας υπό την επίβλεψη της λογοθεραπεύτριας του Κέντρου. Αξίζει να σημειωθεί ότι το άτομο είναι σε πολύ καλό γνωστικό επίπεδο και γι αυτό δεν αντιμετώπισε ουσιαστικές δυσκολίες στην εκμάθηση του λογισμικού.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ: Το άτομο χρειάστηκε 21 συνεδρίες συνολικά για να μάθει το χειρισμό του νέου της λογισμικού, με επιτυχία. Η προσοχή της διασπόταν κάποιες φορές, αλλά αυτό δεν την εμπόδισε να κατανοήσει τη λειτουργία των «κουμπιών – εικόνων». Μικρή δυσκολία αντιμετώπισε στην κατηγορία των θεμάτων διαλόγου και αυτό γιατί η κατηγορία αυτή περιέχει αρκετές αφηρημένες έννοιες, οι οποίες είναι δύσκολο να απεικονιστούν.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ: Το άτομο κατάφερε να χρησιμοποιήσει ολόκληρο το λογισμικό σε όλα τα επικοινωνιακά περιβάλλοντα, αυτόνομα, με επιτυχία σε ποσοστό 100%. Επιπλέον, είναι σε θέση να επικοινωνεί λειτουργικά σε όλα τα περιβάλλοντα και σε όλα τα επικοινωνιακά πλαίσια.

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΣ ΤΟΥ ΛΟΓΙΣΜΙΚΟΥ

Η ομιλία είναι ο πιο συνήθης τρόπος επικοινωνίας για όλους τους ανθρώπους. Παρόλα αυτά, ένα μεγάλο μέρος του πληθυσμού μας έχει δυσκολία στη λεκτική επικοινωνία, γεγονός που τον καθιστά ανίκανο να συμμετέχει στο απαιτητικό σχολικό πρόγραμμα μέσα στην τάξη και στις κοινωνικές καταστάσεις έξω από την τάξη.

Ένα παιδί με κινητικές αναπηρίες έχει μεγαλύτερη ανάγκη, πιο συχνά, να επικοινωνήσει, απλώς για να γίνουν πολλές καθημερινές δραστηριότητες στο χρόνο και με τον τρόπο που θα του αρέσει. Σε αντίθεση, με ένα συνομήλικο παιδί χωρίς κινητικές αναπηρίες και δυσκολίες στη λεκτική επικοινωνία, θέματα όπως που θα καθίσει, που θα πάει, τι θα φορέσει, ακόμα και πότε θα πάει στην τουαλέτα παίρνουν άλλη διάσταση. Για ένα παιδί με κινητικές αναπηρίες και σοβαρή διαταραχή της επικοινωνίας, η ζωή σε έναν κόσμο όπου όλοι οι άλλοι μιλάνε είναι εκνευριστική και γεμάτη απογοητεύσεις. Η επικοινωνία είναι τόσο σημαντική, όπου εναλλακτικές ή συμπληρωματικές λύσεις πρέπει να εφαρμοστούν το συντομότερο για να αποφευχθεί η απομόνωση και η περιθωριοποίηση.

Για τα άτομα με σύνθετες ανάγκες επικοινωνίας, που δεν μπορούν να γίνουν κατανοητοί χρησιμοποιώντας την ομιλία ή τη γραφή, έχουν αναπτυχθεί τα εναλλακτικά επαυξηνητικά συστήματα επικοινωνίας, όπως είναι για παράδειγμα, η νοηματική γλώσσα ή συστήματα που κάνουν χρήση εικόνων, γραφικών συμβόλων και εικονιδίων. Επιπρόσθετα, τα τελευταία χρόνια έχουν αναπτυχθεί και συστήματα επικοινωνίας, τα οποία βασίζονται στη χρήση υπολογιστή ή εξειδικευμένου λογισμικού, ώστε να υλοποιείται η λεγόμενη επικοινωνία δια μέσου υπολογιστή (computer mediated communication- CMC).

Η πρόοδος της τεχνολογίας παρέχει νέες ευκαιρίες και νέα εργαλεία για όλους μας. Για άτομα με σοβαρές διαταραχές της επικοινωνίας, αυτή η πρόοδος έχει ανοίξει το δρόμο για πρόσβαση σε μια μεγάλη ποικιλία ηλεκτρονικών συσκευών επικοινωνίας. Οι ηλεκτρονικές συσκευές επικοινωνίας και τα λογισμικά για ηλεκτρονικούς υπολογιστές επιτρέπουν την έκφραση των αναγκών, των επιθυμιών και των σκέψεων, την ικανότητα επικοινωνίας και αλληλεπίδρασης, δηλαδή τις βασικές ανθρώπινες ανάγκες. Τα πιθανά οφέλη της τεχνολογίας ξεπερνάνε τα πολλά εμπόδια που υπάρχουν ώστε να αποκτήσει ένα παιδί τη φωνή που δικαιούται. Με επιμονή και έρευνα των διαθέσιμων οικονομικών

πόρων ένα παιδί μπορεί να έχει πρόσβαση σε ένα ηλεκτρονικό μέσο επικοινωνίας. Η πραγματικότητα που επικρατεί στο εξωτερικό μπορεί να γίνει πραγματικότητα ακόμη και στην Ελλάδα.

Η παρούσα εργασία έχει ως στόχο τον σχεδιασμό και την υλοποίηση ενός εξατομικευμένου συστήματος Εναλλακτικής Επαυξητικής Επικοινωνίας σε άτομο με εγκεφαλική παράλυση. Το σύστημα αυτό δημιουργήθηκε σύμφωνα με τις ανάγκες μιας κοπέλας περίπου 29 ετών που πάσχει από σπαστική τετραπληγία. Πιο συγκεκριμένα, το σύστημα αυτό Εναλλακτικής Επαυξητικής Επικοινωνίας θα προσφέρει στο άτομο έναν τρόπο, ώστε να μπορεί να επικοινωνήσει με φωνή και να διευκολύνει την ενεργή συμμετοχή μέσα στην τάξη και τη δημιουργία φιλικών σχέσεων. Με άλλα λόγια, το σύστημα αυτό θα βοηθήσει το παιδί να γίνει πιο επικοινωνιακό, πιο κοινωνικό και ενεργό μέλος της κοινωνίας.

Η πτυχιακή αυτή αποτελείται από επτά κεφάλαια, συμπεριλαμβανομένης της εφαρμογής αυτής. Πιο συγκεκριμένα, το 2^ο κεφάλαιο αναφέρεται στην ανασκόπηση της εγκεφαλικής παράλυσης και το 3^ο κεφάλαιο αναφέρεται στον ρόλο της τεχνολογίας στην ανάπτυξη της επικοινωνίας – λογοθεραπεία. Το 4^ο κεφάλαιο περιλαμβάνει το πρόγραμμα την αξιολόγηση του περιστατικού. Ακολουθεί το 5^ο, που περιλαμβάνει την τη δημιουργία του συστήματος εναλλακτικής επαυξητικής επικοινωνίας και το 6^ο κεφάλαιο, στο οποίο περιέχονται οι στόχοι αυτού. Τέλος, στο 7^ο κεφάλαιο περιέχονται τα συμπεράσματα της μελέτης αυτής, καθώς και οι μελλοντικοί στόχοι του προγράμματος.

2. ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΕΓΚΕΦΑΛΙΚΗΣ ΠΑΡΑΛΥΣΗΣ

2.1 Τι είναι η εγκεφαλική παράλυση

Η εγκεφαλική παράλυση μπορεί να ερμηνευτεί σαν μια δυσλειτουργία της κίνησης και της στάσης που προκαλείται από μια έλλειψη ή βλάβη του ανώριμου εγκεφάλου. Η διάγνωση περιγράφει μια ομάδα από μη προοδευτικές βλάβες που συμβαίνουν σε νέα παιδιά, σαν αποτέλεσμα των δυσλειτουργιών που επηρεάζουν τον ανώριμο εγκέφαλο και επεμβαίνουν στην ωρίμανση του κεντρικού νευρικού συστήματος (Ingram T.T.S., 1984). Ο όρος «Εγκεφαλική» αναφέρεται στον εγκέφαλο και ο όρος «Παράλυση» αναφέρεται σε μια βλάβη κίνησης ή στάσης. Η εγκεφαλική παράλυση δεν είναι ούτε προοδευτική, ούτε μεταδοτική. Επίσης δεν είναι θεραπεύσιμη, παρόλο που η εκπαίδευση, η θεραπεία και η εφαρμοσμένη τεχνολογία μπορεί να βοηθήσουν ανθρώπους με εγκεφαλική παράλυση να έχουν παραγωγικές ζωές (NARHA Strides magazine, 1995).

Κλινικά, βλέπουμε βλάβες του συντονισμού των μυών, το αποτέλεσμα των οποίων είναι η ανικανότητα να εκτελούνται φυσιολογικές κινήσεις ή να συγκρατούνται φυσιολογικές στάσεις (Bobath K., 1980). Οι βλάβες χαρακτηρίζονται από μορφές αθέτωσης, σπαστικότητα και/ή αταξίας (Lord J., 1984). Εκτός από μηχανικά και αισθητικά ελλείμματα, μερικά άτομα μπορεί να βιώσουν τύφλωση, έλλειψη ακοής, διαταραχές λόγου, πνευματική καθυστέρηση, διαταραχές συμπεριφοράς και/ή αντίληψης (Lord J., 1984, Molnar G.E. και Taft L.T., 1977, Rehabilitation Centre for Children).

Σε παγκόσμια δεδομένα η συχνότητα της Ε.Π. είναι 2,5 ανά 1.000 παιδιά που γεννιούνται και επιζούν, δηλαδή στη χώρα μας με 100.000 γεννήσεις ετησίως αντιστοιχούν 250 παιδιά με Ε.Π. ποικίλης βαρύτητας. Η συχνότητα αυξάνεται δραστικά στα πρόωρα παιδιά, όπου μπορεί να αγγίξει τα 15 ανά 100 παιδιά, ανάλογα με το βάρος γέννησης και τις δυνητικές και αναπόφευκτες επιπλοκές της προωρότητας.

2.2 Αίτια της Εγκεφαλικής Παράλυσης

Οι αιτιολογικοί παράγοντες στην εγκεφαλική παράλυση γενικά διαιρούνται σε:

1. Προγεννητικούς
2. Περιγεννητικούς
3. Μεταγεννητικούς

Προγεννητικοί

Προγεννητικά, η βλάβη στον εγκέφαλο μπορεί να συμβεί σαν ένα αποτέλεσμα σοβαρού μητρικού ελλείμματος οξυγόνου, μειωμένης κυκλοφορίας του πλακούντα ή διαταραχές στην πρόσληψη και αποδέσμευση οξυγόνου από τα ερυθρά αιμοσφαίρια (Gray O.P. et al, 1984, Renshaw T.S., 1986). Άλλοι αιτιολογικοί παράγοντες μπορεί να περιλαμβάνουν αιμορραγία κατά την κύηση, ενδομήτρια μόλυνση, μεταβολικές διαταραχές, ακτινοβολία και δηλητηρίαση (Molnar G.E. και Taft L.T., 1977, Rehabilitation Center for Children).

Περιγεννητικοί

Σε επιδημιολογικές μελέτες, μία δυνατή σχέση έχει αποδειχτεί μεταξύ της εγκεφαλικής παράλυσης και του χαμηλού βάρους γέννησης (γενικά σαν ένα αποτέλεσμα πρόωρης κυοφορίας) (Paneth N. και Stark R., 1983). Μια παρατεταμένη ή δύσκολη κυοφορία που καταλήγει σε μη οξυγόνωση των ιστών ή ασφυξία του εμβρύου μπορεί επίσης να είναι αιτία αυτής της βλάβης (Dale A. και Stanley F.J., 1980, Hagberg B. Et al, 1984, Stanley F.J, 1987, Molnar G.E. και Taft L.T., 1977, Rehabilitation Center for Children).

Μεταγεννητικοί

Μεταγεννητικά, μια διάγνωση Ε.Π. μπορεί να γίνει εάν υπάρχει βλάβη του εγκεφάλου, που προκύπτει από εγκεφαλική αιμορραγία και/ή κάταγμα κρανίου. Τέτοιες βλάβες μπορεί να συμβούν με πτώσεις, αυτοκινητιστικά ατυχήματα ή ξυλοδαρμό (Gray O.P. et al, 1984). Υπάρχει επίσης υπολειπόμενη κινητική δυσλειτουργία συνεχίζοντας σε μολύνσεις όπως μηνιγγίτιδα ή εγκεφαλίτιδα (Molnar G.E. και Taft L.T., 1977). Η ασφυξία δημιουργείται από μια βλάβη της αναπνευστικής

λειτουργίας λόγω της ανωριμότητας, της απόφραξης του αεραγωγού ή κάποιας αρρώστιας που μπορεί επίσης να είναι αιτία μεταγεννητικής επίκτητης εγκεφαλικής παράλυσης (Bleck E.E.,1975).

Άλλα αιτιολογικά γεγονότα μπορεί να περιλαμβάνουν απορρόφηση τοξινών που οδηγούν στην προωρότητα, όγκοι εγκεφάλου ή αγγειακά εγκεφαλικά επεισόδια (Ingram T.T.S.,1984, Molnar G.E. και Taft L.T.,1977, Rehabilitation Center for Children).

2.3 Μορφές Εγκεφαλικής Παράλυσης

ü Νευροφυσιολογική ταξινόμηση

Εδώ η Ε.Π. διαιρείται σύμφωνα με την επικρατούσα κινητική βλάβη. Με αυτό το σύστημα 3 γενικές ομάδες προσδιορίζονται (Ingram T.T.S.,1984, Bobath K.,1980, Molnar G.E. και Taft L.T., 1977,Shepherd R.B.,1974,Bleck E.E.,1975, Nelson C.A.,1985):

- *Δυσκίνηση*
- *Σπαστικότητα*
- *Αταξία*

Ο τόνος είναι ένα άπιαστο πράγμα για να ποσοτικοποιηθεί. Χρησιμοποιώντας θεραπευτικές τεχνικές, για να κάνουμε προσωρινά τον τόνο πιο φυσιολογικό, δεν σημαίνει ότι ξαφνικά θα έχουμε φυσιολογικά, συντονισμένα κινητικά πρότυπα. Στην πραγματικότητα, ο αυξημένος τόνος μπορεί να επιφέρει μια παθολογική αδυναμία σε άλλες μυϊκές ομάδες μαζί με μια φυσιολογική ανθρώπινη επιθυμία για κίνηση. Οι μυϊκές ίνες αλλάζουν κάθε φορά, επιφέροντας αύξηση της δυσκολίας στη συγκράτηση της στάσης. Μπορεί να είναι αλήθεια ότι ο ανώμαλος τόνος, ειδικά η σπαστικότητα, είναι μια ανώμαλη ανταπόκριση στην φυσιολογική αίσθηση, όπως ένα άγγιγμα (Fact Sheet 2, National Information Center for Children and Youth with Disabilities).

Δεν υπάρχει φυσιολογική λειτουργία των μυών χωρίς τον φυσιολογικό μυϊκό τόνο. Για τη διατήρησή του, και τον πάνω από όλα τέλειο συντονισμό του, τίθεται σε

λειτουργία ένα πάρα πολύ πολύπλοκο και τέλειο σύστημα από κέντρα ελέγχου και νευρικές οδούς, τα οποία βρίσκονται κατά ένα μεγάλο μέρος στην παρεγκεφαλίδα. Αυτά τα κέντρα διευθύνουν την αυτόματη και ασυνείδητη λειτουργική έκβαση των κινήσεων ή τη στάση του σώματος. Αν όμως η λειτουργία αυτών των κέντρων ελέγχου έχει υποστεί βλάβη εξαιτίας μιας παιδικής εγκεφαλοπάθειας ή έχουν τεθεί εντελώς εκτός λειτουργίας, τότε παρεκτρέπεται ο μυϊκός τόνος, γιατί από την αρχή δημιουργούνται λανθασμένα κινητικά πρότυπα μέσα από μια λανθασμένη διανομή του μυϊκού τόνου. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα να βλάπτεται και να παρενοχλείτε σε μικρότερο ή μεγαλύτερο βαθμό η συνολική λειτουργία του μυϊκού συστήματος.

Δυσκίνηση

Η ομάδα περιλαμβάνει: α) Χορεοαθέτωση
β) Δυστονική αθέτωση

α) Χορεοαθέτωση

Εδώ περιλαμβάνονται παιδιά με κινήσεις συνεχόμενης συστροφικής φύσης που συμβαίνουν χωρίς τη θέλησή τους και δεν αποσκοπούν σε τίποτα. Οι κινήσεις είναι ευρέους φάσματος και χωρίς έλεγχο. Η αργή και σταθερή διακύμανση του μυϊκού τόνου είναι ένα χαρακτηριστικό αυτής της βλάβης και συμβάλλει στην αστάθεια του ασθενή.

β) Δυστονική αθέτωση

Εδώ υπάρχει, επίσης, μια χαρακτηριστική διακύμανση του μυϊκού τόνου. Οι αλλαγές στον τόνο κυμαίνονται από ήπιες σε υψηλές. Σπασμοί φιξάρουν το παιδί σε στάσεις κεντρικά, ενώ κινήσεις χωρίς θέληση συμβαίνουν περιφερικά. Μεταξύ των δυστονικών προσβολών το παιδί μπορεί να εμφανίζεται υποτονικό.

Σπαστικότητα

Η σπαστική Ε.Π. χαρακτηρίζεται από συνεχή πρωτόγονα αντανακλαστικά, αυξανόμενο μυϊκό τόνο με ποικιλία στο φαινόμενο του «σουγιά» και αυξανόμενα αργά αντανακλαστικά τενόντων στα προσβαλλόμενα άκρα (Molnar G.E. και Taft L.T., 1977). Οι προσβαλλόμενοι μύες είναι σε κατάσταση συνσύσπασης και πολύ μικρή κίνηση επιτρέπεται σε ένα παιδί με σοβαρή σπαστικότητα. Μικρή

αλλαγή στον τόνο μπορεί να περιγραφεί με μια αλλαγή θέσης σαν αποτέλεσμα της επίδρασης των αντανακλαστικών τονικό του αυχένα και τονικό του λαβυρίνθου. Ένα μέτρια προσβαλλόμενο παιδί θα δείξει μια μεγάλη μεταβολή στον μυϊκό τόνο μετά από μία αλλαγή θέσης ή μετά από προσπάθεια για κίνηση.

Αταξία

Η αταξία συχνά σχετίζεται με την αθέτωση, αλλά μπορεί επίσης, να σχετίζεται και με τη σπαστικότητα. Ανεξάρτητα από το αν τα προσβαλλόμενα παιδιά παρουσιάζουν φυσιολογικό τόνο ή κάποιο βαθμό υποτονίας, εμφανίζεται να έχουν ανεπαρκή τόνο για να κρατηθούν σε μια στάση. Το παιδί χρειάζεται να κάνει σταθερές, σωστές κινήσεις για να συγκρατήσει τη θέση του, ιδιαίτερα όταν στέκεται. Υπάρχει μια έλλειψη στερεοτυπικής συμπεριφοράς κεντρικά και η αστάθεια των αρθρώσεων στα άκρα, κάνουν τον συντονισμό αδύνατο. Οι αντιδράσεις εξισορρόπησης είναι απρόσβλητες με αποτέλεσμα την υπερβολική και αναξιόπιστη αντίδραση στην έλλειψη ισορροπίας .

ü **Ανατομική ταξινόμηση** (Evans P. et al,1985, Lord J., 1984, Howard C.B. et al,1985)

Ανατομική ταξινόμηση της

Ε.Π.(από αριστερά προς δεξιά)

Ημιπληγία, Διπληγία, Τετραπληγία, Μονοπληγία, Παραπληγία

Ημιπληγία: Όταν η βλάβη αφορά το ένα ημισφαίριο του εγκεφάλου και κλινικά εκφράζεται ως δυσλειτουργία του ενός ημιμορίου του σώματος (αριστερά ή δεξιά πλευρά) η Ε.Π. χαρακτηρίζεται ως ημιπληγία. Η μορφή αυτή έχει την καλύτερη

πρόγνωση από κινητικής πλευράς. Τα περισσότερα παιδιά με ημιπληγική μορφή Ε.Π. καταφέρνουν να βαδίσουν. Συχνά όμως παρουσιάζουν μαθησιακά προβλήματα και δυσκολίες στη κατανόηση των μαθηματικών εννοιών.

Διπληγία: Η διπληγία οφείλεται σε βλάβη σε συγκεκριμένη περιοχή του πυραμιδικού συστήματος στον εγκέφαλο με κινητική δυσλειτουργία και στα δύο κάτω άκρα πολύ σοβαρότερα από τα άνω άκρα. Μόνο ένα μικρό ποσοστό αυτής της κατηγορίας ατόμων είναι μη περιπατητικά.

Τετραπληγία (αμφίπλευρη διπληγία): Στην τετραπληγία υπάρχει αμφοτερόπλευρη βλάβη που αφορά και τα δύο ημισφαίρια του εγκεφάλου, συχνά ασύμμετρα. Κλινικά εμφανίζεται ως διαταραχή και στα τέσσερα μέλη του σώματος, συνοδευόμενη συχνά από νοητική υστέρηση και επιληπτικές κρίσεις.

Μονοπληγία: Η μονοπληγία αφορά ένα μέλος του σώματος.

Παραπληγία: Τα 2 κάτω άκρα είναι προσβεβλημένα.

2.4 Συνωδά προβλήματα στην Ε.Π.

Η αποκατάσταση στην Ε.Π. έχει σχέση με την εκπαίδευση και όχι την επανεκπαίδευση που γίνεται στους ενήλικες ασθενείς μετά από μια κρανιοεγκεφαλική κάκωση ή ένα αγγειακό εγκεφαλικό επεισόδιο. Πολλές φορές ξεκινώντας την εφαρμογή του αποκαταστασιακού προγράμματος αντιμετωπίζουμε σοβαρά προβλήματα που μας εμποδίζουν στην πραγμάτωση του θεραπευτικού προγράμματος και στον περιορισμό - με την παρέμβασή μας - του κινητικού ελλείμματος.

Για τον σωστό σχεδιασμό του προγράμματος και της πρόγνωσης της εξέλιξης του παιδιού με κινητικό πρόβλημα, πρέπει η ομάδα αποκατάστασης να γνωρίζει τα προβλήματα που συνυπάρχουν πολλές φορές με την Ε.Π.. Η διερεύνηση της ύπαρξης και ο καθορισμός του μεγέθους κάποιου συνόδου προβλήματος είναι συχνά δύσκολη διαδικασία, παρ' όλες τις σύγχρονες εξεταστικές μεθόδους, επειδή απαιτείται η συνεργασία και το κατάλληλο νοητικό δυναμικό του παιδιού.

Είναι απαραίτητο, ειδικά οι εκπαιδευτικοί που ασχολούνται με παιδιά που παρουσιάζουν κινητικά προβλήματα, να γνωρίζουν τα συνωδά προβλήματα της Ε.Π. γιατί:

1) Μπορεί να εντοπίσουν για πρώτη φορά κάποια προβλήματα και να οδηγήσουν την ομάδα αποκατάστασης στην περαιτέρω διερεύνηση αυτού (κρίσεις επιληπτικές, πρόβλημα όρασης ή ακοής κ.ά.).

2) Έχοντας γνώση ειδικά των μαθησιακών, γνωστικών και ψυχολογικών προβλημάτων μπορούν με την κατάλληλη παρέμβαση και σε συνεργασία με τα υπόλοιπα μέλη της ομάδος αποκατάστασης να περιορίσουν τα ελλείμματα αυτά.

3) Καθορίζουν στόχους που είναι εφικτοί και δεν προκαλούν ματαίωση του παιδιού και των γονέων.

Τα συνωδά προβλήματα της Ε.Π. είναι:

1) Γαστροοισοφαγική παλινδρόμηση.

Η συχνότητα της γαστροοισοφαγικής παλινδρόμησης σε παιδιά με Ε.Π. αναφέρεται από 25%-75% ,ενώ σε φυσιολογικά παιδιά και βρέφη περίπου 5%-8%.Υπάρχει αυξημένη επίπτωση της Γ.Ο.Π. στις σπαστικές μορφές της Ε.Π.

2) Αισθητηριακές διαταραχές όρασης και ακοής.

Διαταραχές όρασης:

Παρουσιάζονται σε υψηλή συχνότητα (30-75%) σε παιδιά με Ε.Π.

Οι διαταραχές του οφθαλμοκινητικού ελέγχου προκαλούν στραβισμό. Το πρόβλημα στραβισμού πρέπει συνηθέστερα να έχει χειρουργική αντιμετώπιση όταν ο στραβισμός πλέον σταθεροποιηθεί.

Συχνότερα στα παιδιά με Ε.Π. συναντώνται οι διαθλαστικές ανωμαλίες όπως η μυωπία, η υπερμετρωπία και ο αστιγματισμός. Τονίζεται η υψηλή συχνότητα της μυωπίας (10%) σε παιδιά με Ε.Π. έναντι μόνον 0,5% στα φυσιολογικά παιδιά.

Στην ημιπληγική μορφή της Ε.Π. μπορεί να συνυπάρχει ημιανοψία, δηλ. περιορισμός του οπτικού πεδίου. Πρέπει επίσης να γνωρίζουμε ότι οι διαταραχές της οπτικής αντιληπτικότητας, όπως διαταραχές οπτικής εντόπισης, οπτικής μνήμης και καθυστέρηση αναγνώρισης χρωμάτων συναντώνται σε παιδιά με Ε.Π. και φυσιολογική νοημοσύνη.

Τέλος μπορεί να συνυπάρχει νυσταγμός - ακούσιες συνήθως συγχρονισμένες κινήσεις πάνω-κάτω ή κυκλικές των ματιών - ή σπάνια ολική τύφλωση.

Διαταραχές ακοής:

Η συχνότητα διαταραχών ακοής σε παιδιά με Ε.Π. είναι 15% και συχνότερα στην αθετωσική μορφή.

3) Επιληψία.

Η επιληψία είναι συχνή (30-50%) στην Ε.Π., ενώ στο γενικό πληθυσμό είναι περίπου 4%. Όταν η επιληψία είναι ανθεκτική στην θεραπευτική αγωγή - παρά την χορήγηση δύο ή τριών φαρμάκων - τότε είναι σημαντικός επιβαρυντικός παράγοντας για την εξέλιξη του παιδιού.

Οι επιληπτικές κρίσεις μπορεί να είναι γενικευμένοι τονικοκλινικοί σπασμοί ή εστιακοί σπασμοί ή αφαιρέσεις.

4) Νοητική υστέρηση.

Η διαδικασία της νοητικής εξέλιξης καθυστερεί πολλές φορές και δεν έχουμε την ίδια ωρίμανση στα χρονικά όρια που καθορίζονται στα φυσιολογικά παιδιά. Τα ποσοστά της νοητικής υστέρησης είναι αρκετά υψηλά (30%-50%).

Η εκτίμηση του νοητικού δυναμικού πολλές φορές είναι ιδιαίτερα δύσκολη λόγω της βαρειάς κινητικής κατάστασης και των σοβαρών προβλημάτων επικοινωνίας που μπορεί να συνυπάρχουν. Όλοι αντιλαμβανόμαστε πόσο σημαντική είναι η εκτίμηση του νοητικού δυναμικού για τον καθορισμό των στόχων του θεραπευτικού προγράμματος και πολύ περισσότερο για την ένταξη στο κατάλληλο εκπαιδευτικό πλαίσιο.

Είναι όμως απαραίτητο να λαμβάνεται πάντοτε υπ' όψη το κοινωνικό περιβάλλον που μεγαλώνει το παιδί, γιατί μπορεί να υπάρχει περιβαλλοντολογική στέρηση. Ο καθορισμός του νοητικού δυναμικού είναι έργο του υπεύθυνου ψυχολόγου που πρέπει να στελεχώνει κάθε κέντρο αποκατάστασης και ειδικό σχολείο.

5) Διαταραχές λόγου – ομιλίας.

Πρέπει να γίνει γνωστό ότι στα παιδιά με Ε.Π. παρατηρείται γενικευμένη χρονολογική καθυστέρηση στην ανάπτυξη του λόγου και της ομιλίας.

Μπορεί να υπάρχει δυσαρθρία, απραξία του λόγου, ή δυσφασία. Σήμερα με την χρήση μεθόδων επαυξητικής και εναλλακτικής επικοινωνίας - με την βοήθεια της σύγχρονης τεχνολογίας – έχει γίνει ουσιαστική παρέμβαση στα παιδιά με σοβαρό κινητικό πρόβλημα.

6) Μαθησιακά προβλήματα.

Το παιδί με Ε.Π. δυνατόν να παρουσιάσει διαταραχές στη μνήμη και την σκέψη, υπερκινητικότητα, επιθετικότητα, διαταραχές στο λόγο και την ομιλία, ειδικές μαθησιακές διαταραχές στην ανάγνωση, την ορθογραφία και την αριθμητική. Είναι προβλήματα που συχνότατα γίνονται αντιληπτά στην προσχολική ή σχολική ηλικία, με αποτέλεσμα την καθυστερημένη εφαρμογή κατάλληλου προγράμματος περιορισμού των συγκεκριμένων μαθησιακών ελλειμμάτων.

Είναι χαρακτηριστική η δυσκολία που παρουσιάζουν τα παιδιά με Ε.Π. στην εκμάθηση των μαθηματικών εννοιών, κάτι που καταγράφεται συχνότατα και στην ημιπληγική μορφή της Ε.Π.

7) Ψυχολογικά - Ψυχιατρικά προβλήματα.

Οι ψυχικές διαταραχές σε παιδιά με Ε.Π. είναι συχνότατα δευτεροπαθείς λόγω της κινητικής αναπηρίας και αφορούν την προσωπικότητα και την προσαρμογή. Όμως δεν είναι δυνατόν να αποκλειστούν βαρύτερες καταστάσεις όπως η κατάθλιψη.

Οι ψυχικές διαταραχές που εμποδίζουν στην αποκατάσταση δεν αφορούν όμως τα παιδιά, αλλά κυρίως τους γονείς. Οι γονείς συχνά παρουσιάζουν ενοχές, υπερπροστασία, επιθετικότητα στο περιβάλλον, ενώ αργότερα εμφανίζουν ενίοτε

απόρριψη του παιδιού, έντονη ψυχική κόπωση και δευτερογενή κατάθλιψη. Πρέπει να γίνει κατανοητό ότι το παιδί με κινητικό πρόβλημα καταφέρνει να φθάσει στο μέγιστο των δυνατοτήτων του μόνον όταν οι γονείς του γίνουν έγκαιρα κοινωνοί του προβλήματος και συμμετέχουν ισότιμα στη λύση του με εξειδικευμένη καθοδήγηση. Δεν πρέπει να επικρατούν ακραίες απόψεις όπως αναφορές για εγκατάλειψη του παιδιού σε ίδρυμα, ούτε όμως εφησυχασμός ότι όλα τα προβλήματα των παιδιών θα λυθούν με το πέρασμα του χρόνου, ερήμην των γονέων.

8) Αισθητικές διαταραχές.

Τα παιδιά με Ε.Π. μπορεί να παρουσιάζουν στερεοαγνωσία, σωματοαγνωσία, διαταραχές προσανατολισμού και κατευθυντικότητας.

Η αναφορά στα δαιδαλώδη πραγματικά συνωδά προβλήματα της Ε.Π. δεν μας δημιουργούν αισθήματα απογοήτευσης και λύπησης, αλλά μας κάνουν γνώστες της πραγματικής κατάστασης. Το παιδί δεν είναι δύο χέρια ή πόδια που δεν λειτουργούν φυσιολογικά, αλλά ένας σύνθετος οργανισμός, τα προβλήματα του οποίου χρειάζονται ολιστική αντιμετώπιση από ειδικούς.

3.0 ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ – ΛΟΓΟΘΕΡΑΠΕΙΑ

3.1 Επικοινωνία

Επικοινωνία είναι οι σκόπιμες συμπεριφορές ενός ατόμου που επιδιώκει να επηρεάσει τη συμπεριφορά κάποιου άλλου ατόμου ή ατόμων, με την προσδοκία ότι το άλλο άτομο θα λάβει και θα αντιδράσει σε αυτό το μήνυμα. Η επικοινωνιακή πράξη περιέχει το στοιχείο της πρόθεσης (Kierman, 1987), είναι μια ενεργητική, αμφίδρομη διαδικασία ανάμεσα στον ομιλητή/πομπό και τον ακροατή/δέκτη. Αυτοί οι ρόλοι εναλλάσσονται και εξαρτώνται ο ένας από τον άλλον. Τέλος, μοιράζονται ένα κοινό κώδικα που τον κατανοούν και οι δύο και τον χρησιμοποιούν για να εκφράσουν και να στείλουν πληροφορίες σχετικές με τις ανάγκες, τις επιθυμίες, τις αντιλήψεις, τις γνώσεις ή τη συναισθηματική κατάσταση τους (Jones, 1990).

Η επικοινωνία έχει τρεις μορφές, μπορεί να είναι λεκτική, μη λεκτική και επικοινωνία χωρίς πρόθεση. Η επικοινωνία χωρίς πρόθεση συμβαίνει όταν ο δέκτης παρατηρεί κάτι που κάνει ένα άτομο και ερμηνεύει την πιθανή έννοια αυτής της συμπεριφοράς. Μη λεκτική επικοινωνία, είναι όλες οι συμπεριφορές που μαθαίνονται με φυσικό τρόπο, όπως για παράδειγμα το τράβηγμα, το σπρώξιμο, οι χειρονομίες, τα νεύματα για να δηλώσουμε άρνηση / κατάφαση, ο χαιρετισμός, οι εκφράσεις του προσώπου, η βλεμματική επαφή ως ομιλητής και ως ακροατής, ακόμα και η απόσταση που κρατάμε από το άλλο άτομο και οι κινήσεις του σώματος. Η συνηθέστερη και ίσως η πιο αποτελεσματική μορφή επικοινωνίας είναι η λεκτική επικοινωνία, κατά την οποία χρησιμοποιείται επίσημη/συμβολική γλώσσα.

3.2.Ομιλία, Λόγος, Γλώσσα

Ομιλία είναι ο προφορικός τρόπος επικοινωνίας. Είναι μία περίπλοκη λειτουργία που απαιτεί ακριβή συντονισμό μεγάλων μυϊκών ομάδων (αναπνοή) με μικρότερων ομάδων (φωνή και άρθρωση) για την παραγωγή ήχων και γλωσσικών μονάδων

(φωνήματα, συλλαβές, λέξεις, προτάσεις) (Bernstein & Tiegerman, 1993). Η πέντε διαδικασίες της ομιλίας είναι η αναπνοή, η φώνηση, η άρθρωση, η αντήχηση, και η προσωδία.

Τα μη λεκτικά στοιχεία συμβάλλουν εξίσου στη διαδικασία της ομιλίας. Το μη-λεκτικό μήνυμα υποστηρίζει αυτό που λέγεται ή έρχεται σε αντίθεση με την λεκτική έκφραση και την ακυρώνει.

Λόγος είναι η εσωτερική αναπαράσταση της πραγματικότητας. Το άτομο που έχει λόγο έχει αποκωδικοποιήσει και εσωτερικεύσει κάποια χαρακτηριστικά της πραγματικότητας με τέτοιο τρόπο που μπορεί να αναπαραστήσει την ύπαρξη και τις σχέσεις των αντικειμένων χωρίς να είναι παρόντα. Αυτό συμβαίνει χρησιμοποιώντας λέξεις ή νοήματα. Η απόκτηση του λόγου σημαίνει την ικανότητα να αντιπροσωπεύει ένα πράγμα με κάτι άλλο και να συσχετίζει αυτές τις συμβολικές αναπαραστάσεις. Κάποιος μπορεί να έχει λόγο αλλά να μη μπορεί να χρησιμοποιήσει λέξεις ή νοήματα (Kierman, 1987).

Γλώσσα είναι ένας κοινωνικά αποδεκτός κώδικας που αναπαριστά ιδέες με τη χρήση αυθαίρετων συμβόλων. Πρόκειται για ένα συμβατικό σύστημα με συγκεκριμένους κανόνες που καθορίζουν τους επιτρεπτούς συνδυασμούς των συμβόλων. Η γλώσσα υπάρχει γιατί οι χρήστες της έχουν «συμφωνήσει» για τα σύμβολα και τους κανόνες (Bernstein & Tiegerman, 1993).

3.3. Εναλλακτική Επαυξητική Επικοινωνία

Γενικά, ως εναλλακτική επαυξητική επικοινωνία (Augmentative and alternative communication- AAC), ορίζεται οποιαδήποτε μέθοδος συμπληρώνει ή αντικαθιστά την ομιλία και τη γραφή, όταν αυτές είναι προσωρινά ή μόνιμα εξασθενημένες και ανεπαρκείς να ικανοποιήσουν όλες ή κάποιες από τις ανάγκες ενός ατόμου με σοβαρή διαταραχή της επικοινωνίας. Η χρήση Εναλλακτικής Επαυξητικής Επικοινωνίας περιλαμβάνει την επιλογή συμβόλων ή τεχνικών, τα οποία υποστηρίζουν ή επαυξάνουν την ομιλία ή χρησιμοποιούνται ως εναλλακτική λύση στην ομιλία (Porter & Kirkland,

1995). Ο χρήστης μπορεί να χρησιμοποιήσει αυτά τα στοιχεία μόνα τους ή σε συνδυασμό, προκειμένου να επικοινωνεί με ποικίλα μηνύματα.

Η εναλλακτική επικοινωνία (Alternative Communication) χρησιμοποιείται στην περίπτωση ολοκληρωτικής έλλειψης της ομιλίας και ουσιαστικά την αντικαθιστά, ενώ η επαυξητική επικοινωνία (Augmentative Communication) (χρησιμοποιείται, επίσης, ο όρος επαυξημένη επικοινωνία) χρησιμοποιείται για να υποβοηθήσει το λόγο γενικά ή σε περίπτωση που ο λόγος έχει αποτύχει πλήρως. Η λεκτική επικοινωνία υποστηρίζεται ή επαυξάνεται με συνοδευτικούς και συμπληρωματικούς τρόπους.

Η χρήση εναλλακτικού ή επαυξητικού συστήματος επικοινωνίας υποστηρίζει τις προσπάθειες του παιδιού να επικοινωνήσει με επιτυχία, μέχρι, και αν, η ομιλία επαρκεί να αντεπεξέλθει στις επικοινωνιακές ανάγκες. Λειτουργεί ως προσωρινό ή μακροπρόθεσμο μέσο επικοινωνίας ή ως μέσο διευκόλυνσης της ανάπτυξης της ομιλίας. Τα παιδιά που επικοινωνούν κυρίως λεκτικά μπορεί να χρειαστεί να μάθουν υποστηρικτικές τεχνικές, στην περίπτωση που η επικοινωνία αποτυγχάνει. Η παρέμβαση για την ανάπτυξη της ομιλίας μπορεί να γίνεται ταυτόχρονα με την ανάπτυξη της λειτουργικής επικοινωνίας χρησιμοποιώντας άλλες μη λεκτικές μορφές. Αν η ομιλία δεν εξελιχθεί, το σύστημα εναλλακτικής επαυξητικής επικοινωνίας (ΕΕΕ) υπάρχει και αναθεωρείται για να λειτουργήσει ως μακροπρόθεσμο σύστημα για πολλές χρήσεις.

3.3.1.Πότε προτείνεται η χρήση Εναλλακτικής Επαυξητικής Επικοινωνίας;

Η χρήση εναλλακτικής επαυξητικής επικοινωνίας προτείνεται όταν η ομιλία αναπτύσσεται αργά ή πιθανόν να μείνει αρκετά καθυστερημένη.

Παράλληλα, όταν η ομιλία κατανοείται με δυσκολία και χρειάζονται περισσότερες πληροφορίες για να καταλάβεις το νόημα ή / και για να υποστηρίξει την ομιλία όταν δεν είναι κατανοητή.

Επιπλέον, όταν η ικανότητα ομιλίας είναι αρκετά περιορισμένη και χρειάζεται Εναλλακτική Επαυξητική Επικοινωνία για το κύριο τρόπο επικοινωνίας.

Τέλος, όταν η κατανόηση του προφορικού λόγου είναι περιορισμένη και χρειάζεται να επαυξηθεί η ομιλία των άλλων με επαυξητική επικοινωνία, για να κατανοήσει τα μηνύματα που ακούει και επομένως να μάθει το νόημα των λέξεων.

3.3.2. Μειονεκτήματα χρήσης Εναλλακτικής Επαυξητικής Επικοινωνίας

Ως μειονεκτήματα από τη χρήση της εναλλακτικής επαυξητικής επικοινωνίας μπορούν να αναφερθούν τα εξής:

- A). Τα συστήματα Εναλλακτικής Επαυξητικής Επικοινωνίας δεν είναι συνηθισμένα συστήματα επικοινωνίας και μπορεί να μην ενισχυθούν από ομιλούμενα άτομα στο περιβάλλον.
- B). Τα άτομα του περιβάλλοντος μπορεί να διστάζουν να δεχτούν τη χρήση της Εναλλακτικής Επαυξητικής Επικοινωνίας, γιατί θεωρούν ότι σημαίνει εγκατάλειψη του προφορικού λόγου.
- Γ). Τα άτομα του περιβάλλοντος, ίσως να δυσκολευθούν στην αντίληψη του μηνύματος (π.χ. δεν καταλαβαίνουν το σύστημα νοημάτων ή συμβόλων).
- Δ). Υπάρχει πιθανότητα τα άτομα του περιβάλλοντος να μην είναι πρόθυμα ή αρκετά υπομονετικά να λάβουν τα μηνύματα ή να συζητήσουν.
- E). Τα συστήματα Εναλλακτικής Επαυξητικής Επικοινωνίας μπορεί να είναι πιο ακριβά λόγω του κόστους αγοράς των συσκευών και την εκπαίδευση ατόμων.

3.3.3. Πλεονεκτήματα χρήσης Εναλλακτικής Επαυξητικής Επικοινωνίας

Τα πλεονεκτήματα της χρήσης εναλλακτικής επαυξητικής επικοινωνίας είναι τα εξής:

- A). Τα συστήματα Εναλλακτικής Επαυξητικής Επικοινωνίας προσφέρουν δύο διαστάσεις ταυτόχρονα (συνήθως ακουστικά και οπτικά).
- B). Δεν υπάρχουν μελέτες που να αναφέρουν ότι τα συστήματα Εναλλακτικής Επαυξητικής Επικοινωνίας εμποδίζουν την ανάπτυξη του προφορικού λόγου,

αντιθέτως οι μελέτες αναφέρουν ότι τα συστήματα Εναλλακτικής Επαυξητικής Επικοινωνίας, ενισχύουν την ομιλία ή / και τη γλωσσική ανάπτυξη.

Γ). Τα συστήματα Εναλλακτικής Επαυξητικής Επικοινωνίας μπορούν να εξυπηρετήσουν διάφορους σκοπούς σχετικά με τον προφορικό λόγο:

- α. Προσωρινό σύστημα επικοινωνίας
- β. Διευκόλυνση της ομιλίας ή / και γλώσσας
- γ. Συμπλήρωμα του προφορικού λόγου
- δ. Κύριο σύστημα επικοινωνίας

Δ). Τα συστήματα Εναλλακτικής Επαυξητικής Επικοινωνίας είναι χαρακτηριστικά στατικότερα, κατά συνέπεια οι καταχωρήσεις είναι διαθέσιμες για μακρύτερο χρονικό διάστημα, ή μπορούν να επιβραδυνθούν περισσότερο από την ομιλία, με λιγότερη διαστρέβλωση.

Ε). Τα συστήματα Εναλλακτικής Επαυξητικής Επικοινωνίας είναι συχνά πιο υποκείμενα στη φυσική βοήθεια (απτική βοήθεια για χειρομορφές, ένδειξη συμβόλων).

3.3.4. Συστήματα Επικοινωνίας

Ένα «σύστημα Εναλλακτικής Επαυξητικής Επικοινωνίας» δεν συνεπάγεται την χρήση μόνο ενός συγκεκριμένου συστήματος, αλλά τη χρήση ενός «πολύμορφου συστήματος». Δηλαδή, διάφορες μορφές επικοινωνίας χρησιμοποιούνται σε διάφορες καταστάσεις και με διάφορα άτομα (π.χ. σύστημα ΕΕΕ, ομιλία, χειρονομίες και έκφραση προσώπου). Το άτομο θα έχει στη διάθεση του μία ποικιλία τεχνικών, βοηθημάτων, συμβόλων, δεξιοτήτων και στρατηγικών.

Για να αποφασίσουμε πιο είναι το κατάλληλο σύστημα Εναλλακτικής Επαυξητικής Επικοινωνίας για ένα άτομο, θα πρέπει να κάνουμε μια ολοκληρωμένη αξιολόγηση των αναγκών του και του περιβάλλοντός του, εξασφαλίζοντας έτσι την εξατομίκευση του επιλεγμένου συστήματος. Η απόφαση για το πιο είναι το καταλληλότερο σύστημα Εναλλακτικής Επαυξητικής Επικοινωνίας για ένα άτομο, δεν βασίζεται σε προκαταλήψεις «σωστών» συστημάτων για συγκεκριμένους πληθυσμούς (Musselwhite & St. Louis, 1988).

Επομένως τα σημεία που πρέπει να σταθούμε κατά την επιλογή του σωστού συστήματος Εναλλακτικής Επαυξητικής Επικοινωνίας για ένα άτομο, ώστε να επιτύχουμε ικανοποιητική και λειτουργική επικοινωνία είναι τα εξής:

- ✓ Να μπορεί να επικοινωνεί το άτομο μόνο του, χωρίς να έχει τη συνεχή ανάγκη από την παρουσία των άλλων,
- ✓ Να μπορεί το σύστημα Εναλλακτικής Επαυξητικής Επικοινωνίας, να ανταποκρίνεται στις προσδοκίες της επικοινωνίας σε συγκεκριμένες χρονικές στιγμές, και
- ✓ Να καταφέρνει το άτομο, να έχει επιτυχείς αλληλεπιδράσεις επικοινωνίας.

3.4. Επιλογή συστήματος επικοινωνίας

Υπάρχουν πολλά συστήματα Εναλλακτικής Επαυξητικής Επικοινωνίας υποβοηθούμενα και μη. Το επιλεγμένο σύστημα (ή συστήματα) επηρεάζει την επικοινωνιακή επιτυχία του χρήστη. Η απόφαση για ποιο σύστημα Εναλλακτικής Επαυξητικής Επικοινωνίας θα χρησιμοποιήσει το παιδί είναι μεταξύ επικοινωνίας χωρίς βοήθεια, επικοινωνίας με βοήθεια ή ενός συνδυασμού των δύο. Σε στενή συνεργασία με τη διεπιστημονική ομάδα γίνεται αξιολόγηση των δυνατοτήτων, των αναγκών και των προτιμήσεων του παιδιού και του περιβάλλοντος του. Οι πληροφορίες του εκπαιδευτή, για τις επικοινωνιακές και εκπαιδευτικές απαιτήσεις στο σχολείο, είναι κρίσιμες και θα καθοδηγήσουν την ομάδα υποστήριξης στην επιλογή και σχεδίαση του πιο κατάλληλου συστήματος.

3.4.1.Συστήματα Επικοινωνίας Με Βοήθημα και Χωρίς Βοήθημα

Τα συστήματα επικοινωνίας Χωρίς Βοήθημα/ Μη Υποβοηθούμενη Επικοινωνία (Unaided Communication) είναι εκείνα, τα οποία δεν απαιτούν καμία εξωτερική συσκευή ή κάποιον ιδιαίτερο εξοπλισμό για τη χρησιμοποίησή τους, αλλά περιλαμβάνουν κινήσεις των χεριών, του σώματος και εκφράσεις προσώπου. Το προτέρημα αυτών των συστημάτων είναι ότι οι χειρονομίες είναι πάντα διαθέσιμες στο χρήστη και συνήθως

κατανοούνται εύκολα από τον ακροατή, όμως θα πρέπει ο χρήστης να έχει πολύ καλό χειρισμό των λεπτών του κινήσεων, ώστε να αποδώσει με επιτυχία το σωστό νόημα των λέξεων. Επιπλέον, θα πρέπει να μπορεί να απομνημονεύσει όλες τις χειρομορφές που είναι απαραίτητες για τη λειτουργική επικοινωνία. Στην Ελλάδα τα πιο συχνά χρησιμοποιημένα συστήματα είναι φυσικές χειρονομίες, νοήματα Μάκατον, και η Ελληνική Νοηματική.

Τα συστήματα επικοινωνίας Με Βοήθημα/Υποβοηθούμενη (Aided Communication) συμπεριλαμβάνει όλες τις μορφές επικοινωνίας, όπου η γλωσσική έκφραση παρουσιάζεται με φυσική υπόσταση πέρα από το χρήστη. Χρησιμοποιείται οποιαδήποτε συσκευή ηλεκτρονική ή μη για να μεταφέρει ή να λάβει μηνύματα ο χρήστης. Στη συσκευή αυτή τοποθετείται ένα σύστημα συμβόλων (π.χ. ορθογραφικά σύμβολα, απεικονιστικά σύμβολα, φωτογραφίες ή εικόνες) (Bloomberg & Johnson, 1991). Η λειτουργική επικοινωνία με τη συσκευή αυτή, εξαρτάται από τις δεξιότητες του ατόμου να χρησιμοποιήσει τη συσκευή.

3.4.2.Συστήματα Επικοινωνίας Χαμηλής Τεχνολογίας

Τα συστήματα Εναλλακτικής Επαυξητικής Επικοινωνίας μπορεί να είναι υψηλής ή χαμηλής τεχνολογίας. Οι συσκευές χαμηλής τεχνολογίας (Low - tech) είναι εκείνες, οι οποίες για να λειτουργήσουν δεν χρειάζονται μπαταρίες, ηλεκτρική ενέργεια ή ηλεκτρονική για να ικανοποιήσουν τις ανάγκες επικοινωνίας του χρήστη. Αυτές είναι συνήθως πολύ απλές συσκευές επικοινωνίας, οι οποίες δημιουργούνται τοποθετώντας γράμματα, λέξεις, φράσεις, εικόνες και/ή σύμβολα σε έναν πίνακα ή ένα βιβλίο που να είναι εύκολα προσβάσιμο.

Οι συσκευές αυτές εξαρτώνται από τις ικανότητες κίνησης και τους περιορισμούς της, διότι οι χρήστες θα πρέπει να δείξουν το μήνυμα με οποιοδήποτε μέλος του σώματος, με το κεφάλι ή με τα χείλη, ακόμα και με ένα φωτεινό δείκτη (light pointer). Εναλλακτικά, μπορούν να απαντούν με ναι ή όχι, καθώς ο συνομιλητής θα δείχνει τις πιθανές απαντήσεις.

Επιπρόσθετα, το περιεχόμενο στα μη ηλεκτρονικά μέσα (χαμηλής τεχνολογίας) περιορίζεται από πόσα σύμβολα γνωρίζει τα παιδί. Συνήθως έχουν σταθερή διάταξη

όπως τους πίνακες στις εικόνες και μπορεί να αλλάξει το περιεχόμενο (πρόσθεση ή αφαίρεση συμβόλων) ανάλογα τη χρήση και τη γνώση του παιδιού. Ο πίνακας μπορεί να είναι πλαστικοποιημένο χαρτόνι ή κάποιο πλαστικό υλικό (π.χ. Perspex).

Ένα βιβλίο επικοινωνίας, μπορεί να είναι ένα ντοσιέ με τα σύμβολα οργανωμένα σε σελίδες. Η κάθε σελίδα συνήθως έχει σύμβολα από μία σημασιολογική ή γραμματική κατηγορία (π.χ. άνθρωποι, χώροι, ρήματα, επίθετα, ερωτήσεις, αισθήματα). Το παιδί δείχνει και συνδυάζει τα σύμβολα για να εκφράσει το μήνυμά του.

Ένα παιδί που χρησιμοποιεί υποστηρικτική τεχνολογία μπορεί επίσης να χρησιμοποιεί ένα πίνακα ή βιβλίο επικοινωνίας σε περιπτώσεις που η χρήση της τεχνολογίας δεν είναι πρακτική.

Συστήματα Επικοινωνίας Χαμηλής Τεχνολογίας είναι:

1. Μάκατον
2. Picture Exchange Communication System (Pecs)
3. Νοηματική γλώσσα
4. Σύμβολα Bliss
5. PicSums

Τα πιο διαδεδομένα συστήματα επικοινωνίας χαμηλής τεχνολογίας είναι το Μάκατον και το Picture Exchange Communication System (Pecs).

ΜΑΚΑΤΟΝ

Το λεξιλόγιο ΜΑΚΑΤΟΝ είναι ένα πρόγραμμα που συνδυάζει ομιλία, νοηματικά σύμβολα και γραφικά σύμβολα. Σχεδιάστηκε από την Margaret Walker και από τις πρώτες προσπάθειες διάδοσης του, από το 1976 και έκτοτε έγινε από τα πλέον εφαρμοσμένα και διαδεδομένα συστήματα Εναλλακτικής Επαυξητικής Επικοινωνίας.

Αποτελείται από ένα βασικό λεξιλόγιο που περιέχει 450 έννοιες, το οποίο είναι χωρισμένο σε 8 αναπτυξιακά στάδια και από ένα λεξιλόγιο πηγή το οποίο αποτελείται από 7000 έννοιες περίπου, οι οποίες είναι ταξινομημένες σε θεματικές ενότητες. Ο διαχωρισμός των σταδίων έγινε σύμφωνα με την εμφάνιση των εννοιών στο λεξιλόγιο των φυσιολογικά αναπτυσσόμενων ατόμων και σύμφωνα με τις επικοινωνιακές ανάγκες τους, σε κάθε αναπτυξιακό στάδιο. Το σύστημα ακολουθεί τη λογική της

αναπαράστασης, είτε με νοήματα είτε με γραφικά σύμβολα, μόνο των σημαντικών λέξεων που φέρουν πληροφορία. Είναι προφανές λοιπόν, ότι εκλείπουν σαφείς γραμματικές και συντακτικές δομές. Κατά συνέπεια, το σύστημα αδυνατεί μερικές φορές να προσφέρει τον πλούτο και τη δομή της γλώσσας που πολλοί χρήστες θα είχαν ανάγκη.

Ο στόχος του προγράμματος είναι να διασφαλίσει, ακόμη και όταν η περιορισμένη μαθησιακή ικανότητα του ατόμου το εμποδίζει, να προχωρήσει πέρα από τα αρχικά στάδια, κάποιο επίπεδο επικοινωνίας που ενδέχεται να είναι περιορισμένο, πλην όμως λειτουργικό για να εκφράσει τις καθημερινές ανάγκες και τις επιθυμίες του (Walker 1980).

Το σύστημα ΜΑΚΑΤΟΝ χρησιμοποιείται με επιτυχία σε άτομα με βαριές, σοβαρές, μέτριες ή ελαφριές μαθησιακές δυσκολίες (νοητική υστέρηση), σε άτομα με αυτισμό, σε άτομα με σωματικές αναπηρίες και σε άτομα με αισθητηριακές ή πολυαισθητηριακές αναπηρίες. Επίσης, σημαντική βοήθεια παρέχει, σε παιδιά με Ειδική Γλωσσική Διαταραχή ή/και με άλλες αναπτυξιακές γλωσσικές διαταραχές και σε άτομα με επίκτητες γλωσσικές διαταραχές (αφασίες, δυσαρθρίες, διαταραχές της φωνής κ.α) (Walker 1980).

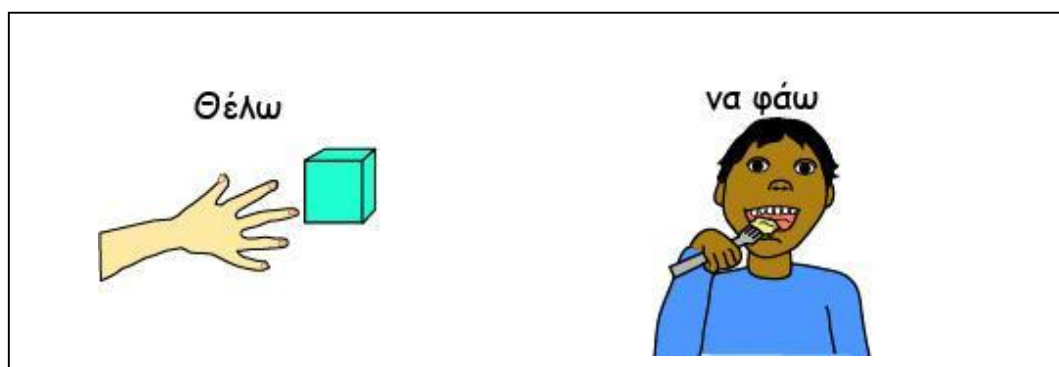

Εικόνα 1: Παράδειγμα εικόνων ΜΑΚΑΤΟΝ

Picture Exchange Communication System (Pecs)

Το Picture Exchange Communication System (Pecs) αναπτύχθηκε το 1985, αρχικά για παιδιά προσχολικής ηλικίας με διαταραχές του φάσματος του αυτισμού, αλλά και άλλες διαταραχές της επικοινωνίας που δεν έχουν λειτουργικό ή κοινωνικό αποδεκτό λόγο. Αργότερα επεκτάθηκε, και σήμερα χρησιμοποιείται και σε ενήλικες με διαταραχές στην επικοινωνία.

Το Pecs είναι ένα εναλλακτικό σύστημα επικοινωνίας που έχει ως στόχο, να διδάξει βασικές αρχές αλληλεπίδρασης και επικοινωνίας πριν από το λόγο. Χρησιμοποιεί κυρίως εικόνες και μαθαίνει στα άτομα που το χρησιμοποιούν να πλησιάζουν και να δείχνουν την εικόνα του αντικειμένου που επιθυμούν στο «σύντροφο επικοινωνίας», με στόχο την ανταλλαγή της εικόνας με το αντικείμενο. Με αυτό τον τρόπο το άτομο ξεκινά τη διαδικασία επικοινωνίας με συγκεκριμένα αποτελέσματα μέσα σε ένα κοινωνικό πλαίσιο.

Εικόνα 2. Παράδειγμα εικόνων PECS

3.4.3. Συστήματα Επικοινωνίας Υψηλής Τεχνολογίας

Οι συσκευές Εναλλακτικής Επαυξητικής Επικοινωνίας υψηλής τεχνολογίας (High- tech), είναι ηλεκτρονικές συσκευές οι οποίες επιτρέπουν την αποθήκευση και την ανάκτηση μηνυμάτων · οι περισσότερες επιτρέπουν στο χρήστη να επικοινωνεί με τους άλλους χρησιμοποιώντας τη λεκτική παραγωγή. Τέτοιες συσκευές είναι γνωστές και ως Συσκευές Νέας Γενιάς (Speech Generating Devices- SGDs) ή Συσκευές παραγωγής φωνής (Voice Output Communication Aids- VOCAs).

Τα Εναλλακτικά Επαυξητικά Επικοινωνιακά συστήματα υψηλής τεχνολογίας μπορούν να διαιρεθούν σε συσκευές που δημιουργήθηκαν αποκλειστικά για επικοινωνία και για Εναλλακτική Επαυξητική Επικοινωνία και άλλες συσκευές, όπως ο ηλεκτρονικός υπολογιστής, οι οποίες είναι συσκευές που μπορούν να προσαρμοστούν ώστε να χρησιμοποιηθούν σαν επικοινωνιακό και Εναλλακτικό Επαυξητικό Επικοινωνιακό σύστημα, αλλά επίσης, μπορούν να χρησιμοποιηθούν και για άλλες λειτουργίες (Barrett & Herriotts, 1995). Στις στατικές συσκευές, όλα τα σύμβολα επιδεικνύονται συνεχώς στη συσκευή. Στις δυναμικές συσκευές Εναλλακτικής Επαυξητικής Επικοινωνίας, υπάρχουν πάρα πολλές σελίδες με σύμβολα, αλλά μόνο ένα μέρος των συμβόλων είναι διαθέσιμο κάθε φορά, ο χρήστης όμως μπορεί να έχει πρόσβαση σε όλα τα σύμβολα την ώρα που επικοινωνεί. Οι συσκευές υψηλής τεχνολογίας διαφέρουν σε βάρος, σε μέγεθος, στον αριθμό των πληροφοριών που μπορούν να αποθηκεύσουν και στον τρόπο που μπορούν να αποθηκευτούν. Επιπρόσθετα, ποικίλλουν και στον τρόπο που είναι προσβάσιμα από το χρήστη. Ο χρήστης ενδεχομένως να μπορεί να επιλέξει άμεσα το μήνυμα από ένα πληκτρολόγιο ή την οθόνη με οποιοδήποτε μέλος του σώματος ή με κάποιο «δείκτη» (pointer). Υπάρχει, όμως, και η δυνατότητα προσαρμογής ειδικών κουμπιών, ποντικιών ή ακόμα και με σκανάρισμα του βλέμματος. Η ειδική πρόσβαση στις συσκευές υψηλής τεχνολογίας, εξαρτάται από τις δεξιότητες και τις ικανότητες του χρήστη. Δεδομένου ότι οι ηλεκτρονικές συσκευές λειτουργούν με μπαταρίες, οι οποίες πρέπει να αλλάζονται συχνά ή να φορτίζονται και μπορεί να «κλείνουν», οι χρήστες συνήθως προτιμούν τα Εναλλακτικά Επαυξητικά Επικοινωνιακά συστήματα επικοινωνίας χαμηλής τεχνολογίας.

Η υψηλή τεχνολογία (δηλαδή, τα ηλεκτρονικά Μέσα Επικοινωνίας με Φωνή και οι φορητοί Η/Υ ως Μέσα Επικοινωνίας με Φωνή) προτείνονται για άτομα που το μόνο εμπόδιο για επικοινωνία είναι οι κινητικοί περιορισμοί (δηλαδή, δεν μιλάνε ή δεν γράφουν αλλά έχουν καλό γνωστικό επίπεδο). Ένα παιδί που δεν μπορεί να χρησιμοποιήσει έναν πίνακα επικοινωνίας ανεξάρτητα λόγω κινητικών περιορισμών, μπορεί να χρησιμοποιήσει ηλεκτρονική συσκευή ανεξάρτητα, χρησιμοποιώντας ένα άλλο μέρος του σώματος για ενεργοποίηση ενός διακόπτη.

Προσφέρουν ανεξάρτητη επικοινωνία επειδή το παιδί δεν περιμένει την προσοχή και τις δεξιότητες του επικοινωνιακού συντρόφου (δηλ. να κοιτάει και να γνωρίζει τα σύμβολα/νοήματα). Ο επικοινωνιακός σύντροφος απλώς πρέπει να ακούει και να κατανοεί τη γλώσσα της συσκευής.

Με την πρόοδο της τεχνολογίας έχουν αυξηθεί η ποικιλία και οι δυνατότητες των ηλεκτρονικών συσκευών και φορητών Η/Υ. Επίσης, έχει μειωθεί το κόστος. Μερικά Μέσα Επικοινωνίας με Φωνή (ΜΕΦ) συνδέονται με Η/Υ ή τροποποιούνται για να ελέγχεται το περιβάλλον (π.χ. λειτουργία τηλεοράσεως). Τα ΜΕΦ είναι σχεδιασμένα για να είναι φορητά και για να βρίσκονται με το χρήστη συνέχεια. Μερικές συσκευές συμπεριλαμβάνουν ιδιότητες εκτύπωσης ή καταγραφής όπου επιτρέπουν στο χρήστη να αποθηκεύσει και να εκτυπώσει, γράμματα, λέξεις, και σύμβολα.

Υπάρχει λογισμικό που επιτρέπει φορητούς Η/Υ να χρησιμοποιούνται ως Μέσα Επικοινωνίας με Φωνή. Και στις δύο περιπτώσεις χρησιμοποιούνται εικόνες, σύμβολα, λέξεις ή γράμματα. Επιπλέον, αν το άτομο έχει καλή κίνηση στα χέρια μπορεί να πληκτρολογήσει το μήνυμά του. Το παιδί με σοβαρές κινητικές δυσκολίες χρησιμοποιεί ένα διακόπτη, ο οποίος ενεργοποιεί τη σάρωση των επιλογών. Το παιδί παρακολουθεί τη σάρωση και πατάει το διακόπτη για να επιλέξει το σύμβολο, τη λέξη, ή το γράμμα που θέλει. Συνεχίζεται η διαδικασία για να συναρμολογήσει το μήνυμά του. Το παιδί μπορεί να χρησιμοποιήσει φράσεις που έχουν προγραμματιστεί για επικοινωνία για να αυξάνει το πληροφοριακό περιεχόμενο και την ταχύτητα καταγραφής της σχολικής εργασίας. Έμφαση δίνεται στη λειτουργική επικοινωνιακή αλληλεπίδραση με άλλους και στην διευκόλυνση της καταγραφής των σχολικών εργασιών.

Ηλεκτρονικά μέσα υψηλής τεχνολογίας είναι:

1. Συσκευή επικοινωνίας με φωνή (πρόσβαση με αφή ή διακόπτη) με
 - Σύνθεση φωνής (ηλεκτρονική αναπαραγωγή φωνής) ή
 - Ψηφιοποιημένη φωνή (μαγνητοφωνημένη φωνή)
2. Ηλεκτρονικός Υπολογιστής (π.χ. πρόσβαση με διακόπτη, εννοιολογικό πληκτρολόγιο, ή Touch Screen)

Εικόνα 3: Παράδειγμα συσκευής υψηλής τεχνολογίας

3.4.3.1.Ο Ηλεκτρονικός Υπολογιστής ως Μέσο Επικοινωνίας με Φωνή

Το λογισμικό μετατρέπει το κείμενο ή τα σύμβολα σε ομιλία. Είναι ικανό να «διαβάσει» ολόκληρο κείμενο ή κάθε σύμβολο, γράμμα, λέξη ή πρόταση καθώς την πληκτρολογεί ο χρήστης. Η οργάνωση των συμβόλων σε διατάξεις / οθόνες είναι όπως στα Dynamic Displays. Τα μηνύματα μπορούν να αποθηκευτούν καταχωρημένα σε κατηγορίες (π.χ. χαιρετισμοί, θετικές ή αρνητικές ανταποκρίσεις, ερωτήσεις, βασικές ανάγκες κ.α.) για να χρησιμοποιηθούν σε διάφορες συζητήσεις. Επιπλέον υπάρχουν διάφορες λειτουργίες, ώστε να αυξάνεται η ταχύτητα καθώς τα άτομα πληκτρολογούν τα μηνύματα τους, με οποιοδήποτε τρόπο, όπως για παράδειγμα η πρόβλεψη λέξεων ή πρόβλεψη επόμενης λέξης, όπου ο Ηλεκτρονικός Υπολογιστής μαντεύει ποια λέξη γράφει το παιδί με το κάθε γράμμα που πληκτρολογεί το παιδί. Έτσι δεν χρειάζεται να πληκτρολογήσει ολόκληρη τη λέξη, αλλά διαλέγει από τη λίστα που προσφέρεται.

3.5. Προϋποθέσεις για την χρήση υπολογιστών

Υπάρχει κίνδυνος μία συσκευή υψηλής τεχνολογίας να χρησιμοποιηθεί πολύ νωρίς ή με το λάθος τρόπο. Μπορεί να παραχωρηθεί μία συσκευή σε ένα άτομο που δεν αλληλεπιδρά με ένα πιο απλό σύστημα ή που δεν επικοινωνεί καθόλου.

Η τεχνολογία δεν είναι η απάντηση για όλα τα προβλήματα επικοινωνίας και σπάνια θα είναι το μόνο μέσο που θα χρησιμοποιηθεί. Το παιδί πρέπει να χρησιμοποιεί και άλλα μέσα χαμηλής τεχνολογίας (π.χ. νοήματα, σύμβολα σε μέσο μη ηλεκτρονικό, χρήση του βλέμμα κλπ.) ταυτόχρονα, για περιπτώσεις όπως όταν η συσκευή δεν έχει φορτιστεί, έχει χαλάσει ή δεν είναι κατάλληλη για μία συγκεκριμένη περίπτωση.

Η σημαντικότερη προϋπόθεση για τη χρήση του ηλεκτρονικού υπολογιστή είναι οι γνωστικές ικανότητες του παιδιού και το επίπεδο κατανόησής του. Το παιδί πρέπει να είναι σε θέση να κατανοήσει πως λειτουργεί ο υπολογιστής και να τον χρησιμοποιήσει, ώστε να φέρει εις πέρας το πρόγραμμα. Υπάρχουν παιδιά που είναι σε θέση να χειριστούν αποτελεσματικά τα πλήκτρα του υπολογιστή και άλλα όχι, είτε από επίπεδο κατανόησης, είτε από επίπεδο κινητικών δυσκολιών. Τα τελευταία μπορεί να είναι παιδιά με Γλωσσική Καθυστέρηση, Νοητική Υστέρηση, Απραξία, Εγκεφαλική Πάρεση, Σύνδρομο Down, κ.α. Σε αυτά τα παιδιά μπορούν να συστηθούν ειδικές συσκευές υποστηρικτικής τεχνολογίας με διακόπτες και σχετικά εξαρτήματα.

Εικόνα 4: Παράδειγμα ειδικών συσκευών υποστηρικτικής τεχνολογίας

3.6. Ενσωμάτωση του παιδιού με κινητικές και επικοινωνιακές δυσκολίες.

Για να ενσωματωθεί ένα παιδί με κινητικές και επικοινωνιακές δυσκολίες στο σχολικό και κοινωνικό περιβάλλον απαιτείται εκτεταμένη επικοινωνία, δηλαδή προφορική, γραπτή, λεκτική και μη λεκτική. Χωρίς όμως, τα κατάλληλα εργαλεία είναι αδύνατον για ένα τέτοιο παιδί να επιτύχει στην κοινωνική και σχολική ένταξη (Beukelman & Mirenda, 1998).

Η πρώιμη παρέμβαση είναι αναγκαία για την ανάπτυξη των γλωσσικών, λειτουργικών και κοινωνικών ικανοτήτων. Ο λογοθεραπευτής, μαζί με τη διεπιστημονική ομάδα, επιβεβαιώνονται ότι το παιδί έχει κάποιο σύστημα προφορικής επικοινωνίας και την κατάλληλη τεχνολογική υποστήριξη για να επικοινωνεί και για την εκμάθηση της ανάγνωσης και της γραφής. Είναι σημαντικό το παιδί, να είναι εξοπλισμένο με κάποιο σύστημα Εναλλακτικής Επαυξητικής Επικοινωνίας και με στρατηγικές για την πρόσβαση και τη συμμετοχή του στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα (Bloomberg & Johnson, 1991).

3.6.1. Ενθάρρυνση της Επικοινωνιακής Αλληλεπίδρασης

Η επικοινωνία είναι μία βασική ανάγκη για όλους τους ανθρώπους. Είναι βασική στην καθιέρωση όλων των σχέσεων συμπεριλαμβανομένης και αυτή της διδασκαλίας. Η εκμάθηση και η ανάπτυξη είναι διαδικασίες αλληλεπίδρασης. Η επιτυχής αλληλεπίδραση εξαρτάται από το αν το παιδί γνωρίζει διάφορες επικοινωνιακές στρατηγικές. Η αποτελεσματική επικοινωνία μεγιστοποιεί την εκμάθηση, το ενδιαφέρον, το κίνητρο και τη συμμετοχή. Η διαθεσιμότητα των γνήσιων ευκαιριών επικοινωνίας και αυτών που παρακινούν το παιδί στα ενσωματωμένα περιβάλλοντα είναι τόσο σημαντική στην επιτυχία μιας παρέμβασης επικοινωνίας όσο η διαθεσιμότητα ενός κατάλληλου συστήματος πρόσβασης (Beukelman & Mirenda, 1998).

Οι επικοινωνιακές αλληλεπιδράσεις εκπληρώνουν τους ακόλουθους σκοπούς:

1. Επικοινωνία των αναγκών και επιθυμιών,
2. Μεταφορά πληροφοριών,

3. Κοινωνική εγγύτητα, και
4. Κοινωνική εθιμοτυπία. (Light, 1988)

Πρέπει να βεβαιωθείτε ότι το Μέσο Επικοινωνίας με Φωνή έχει τις δυνατότητες και το παιδί γνωρίζει τη χρήση του για να εκπληρώνει αυτές τις λειτουργίες αλληλεπίδρασης. Ένα από τα πλεονεκτήματα της ενσωμάτωσης είναι ότι προσφέρει την ευκαιρία σε παιδιά με κινητικές δυσκολίες να αλληλεπιδράσουν με συνομήλικους. Ένα παιδί που έχει δυσκολίες ομιλίας, λόγου και επικοινωνίας αντιμετωπίζει περισσότερες δυσκολίες στην κοινωνική αλληλεπίδραση και στη σχολική πρόοδο. Η Εναλλακτική Επαυξητική Επικοινωνία προσφέρει τον τρόπο, με τον οποίο το παιδί να μπορεί να επικοινωνήσει με φωνή και να διευκολύνει την ενεργή συμμετοχή μέσα στην τάξη και τη δημιουργία φιλικών σχέσεων. Η κοινωνική αλληλεπίδραση είναι σημαντικός παράγοντας στην επιτυχία της ενσωμάτωσης του παιδιού, γιατί προωθεί την αυτοπεποίθηση και την ωριμότητα, μειώνει τα αισθήματα ματαίωσης και βελτιώνει την αυτοεικόνα (Hegarty & Rocklington, 1984).

Πολλές ευκαιρίες για αλληλεπίδραση υπάρχουν κατά τη διάρκεια της σχολικής ημέρας (π.χ. πριν και μετά από το σχολείο, το διάλειμμα, μέσα στην τάξη). Χρειάζονται μικρές αλλαγές και άμεση παρέμβαση από πλευράς του εκπαιδευτή για να πετύχει η αποδοχή του παιδιού με κινητικές δυσκολίες. Ο εκπαιδευτής μπορεί να οργανώσει δραστηριότητες κατά τη διάρκεια του διαλείμματος. Μπορεί να αναθέσει το ρόλο του βοηθού σε ένα άλλο παιδί. Πολλά παιδιά με κινητικές δυσκολίες δεν έχουν την εμπειρία της ομάδας. Υπάρχει περίπτωση να απομονώνονται ή να μην είναι πρόθυμα να συμμετέχουν σε ομαδικές δραστηριότητες. Αυτό, ο εκπαιδευτής πρέπει να το προβλέψει και να προσπαθήσει να δημιουργεί καταστάσεις για εξάσκηση.

Στο κοινωνικό περιβάλλον το παιδί επικοινωνεί για θέματα πέρα από τις ανάγκες και τα θέλω του. Για παράδειγμα, ένας έφηβος θα μιλήσει για τα σχέδια του σαββατοκύριακου, για το ποδόσφαιρο ή θα πει ένα ανέκδοτο. Το Μέσο Επικοινωνίας με Φωνή πρέπει να διαθέτει το κατάλληλο λεξιλόγιο για να μπορεί το παιδί να επικοινωνεί με τους συνομήλικούς του με έναν κοινωνικά αποδεκτό τρόπο. Η συμβολή του εκπαιδευτή εκτιμάται και είναι καλοδεχούμενη για να συμπεριληφθούν χρήσιμες λέξεις και προτάσεις στο ΜΕΦ.

3.6.2. Χρήση των μέσων επικοινωνίας με φωνή στη σχολική τάξη

Το περιεχόμενο της επικοινωνίας στις τάξεις γενικής εκπαίδευσης αλλάζει συχνά. Τα παιδιά ρωτάνε και απαντάνε σε ερωτήσεις για διάφορα θέματα, δίνουν αναφορές, συμμετέχουν σε συζητήσεις και κοινωνικές ανταλλαγές. Ένα σύστημα επικοινωνίας που έχει σχεδιαστεί να απευθύνεται στις ανάγκες του παιδιού και στην κοινωνική αλληλεπίδραση μόνο, δεν θα είναι πολύ χρήσιμο για τη συμμετοχή του μέσα στην τάξη, όπου απαιτείται ανταλλαγή πληροφοριών. Στην περίπτωση αυτή, ο χρήστης Εναλλακτικής Επαυξητικής Επικοινωνίας αναγκάζεται να γίνει παθητικός μαθητής. Επειδή, δεν υπάρχει το κατάλληλο λεξιλόγιο, δεν μπορεί να ρωτήσει και να απαντήσει σε ερωτήσεις, να κάνει αναφορές ή να συμμετέχει στη συζήτηση ενός θέματος.

Ο λογοθεραπευτής πρέπει να γνωρίσει το εκπαιδευτικό πρόγραμμα και να προγραμματίσει το σχετικό λεξιλόγιο, ανάλογα με τα θέματα. Θα ήταν χρήσιμο να εκπαιδευτεί ο δάσκαλος για τον προγραμματισμό καινούργιων λέξεων στο Μέσο Επικοινωνίας με Φωνή.

Εικόνα 5: Παράδειγμα μέσων επικοινωνίας με φωνή με σύμβολα/ εικόνες/ λέξεις.

4. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΟΥ

4.1. Ιστορικό

Η Φ.Δ. είναι ένα κορίτσι περίπου 29 ετών με σπαστική τετραπληγία.

Η Φ. είναι δίδυμη και γι αυτό γεννήθηκε στην 34 εβδομάδα της κύησης. Το βιβλιάριο εμβολίων αναφέρει ότι δεν υπήρχε καμία επιπλοκή κατά τον τοκετό αλλά χρειάστηκε να μπει στη θερμοκοιτίδα λόγω προωρότητας. Στον έκτο μήνα παρατήρησε η μητέρα ότι το παιδί δεν έπαιρνε βάρος και έτσι διαπιστώθηκε η τετραπληγία. Η οικογένεια εγκαταστάθηκε στην Αθήνα προκειμένου το παιδί να έχει περισσότερες ευκαιρίες εκπαίδευσης και αποκατάστασης. Το καλοκαίρι του 2009 η μητέρα έχει πλέον συνταξιοδοτηθεί και αφού άκουσε για τη λειτουργία του κέντρου ήρθε να δει αν θα μπορούσε να εξυπηρετηθεί το παιδί εδώ, γεγονός που θα της επέτρεπε να ξαναγυρίσει στο χωριό της. Η αξιολόγηση που πραγματοποιήθηκε από τα μέλη του Κέντρου έδειξε ότι το παιδί παρότι είναι καθηλωμένο στο καρότσι και δεν έχει λόγο, κεντά επικοινωνεί με νοήματα και προσπαθεί με κάθε τρόπο να αξιοποιήσει το κάθε τι που της προσφέρεται.

Η Φ. μέχρι αυτή τη στιγμή, επικοινωνεί κυρίως μέσω των συμβόλων της ΜΑΚΑΤΟΝ. Επιπλέον, μπορεί και γράφει αυθόρμητα οικείες λέξεις και ονόματα στον υπολογιστή, καθώς επίσης και να τα αντιγράψει. Παίζει παιχνίδια στον υπολογιστή και τέλος κάποιες φορές χρησιμοποιεί και χειρομορφές, ως μέσο επικοινωνίας.

4.2. Έντυπο αξιολόγησης

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΑΣΘΕΝΗ: Δ.Φ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΓΕΝΝΗΣΗΣ: 18/8/1981

ΗΛΙΚΙΑ: 28 Ετών

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ: 18/11/2009

I. ΤΡΟΠΟΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

1. ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ ΓΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

- Δεν κάνει καμία προσπάθεια να επικοινωνήσει NAI OXI
- Προσπαθεί να επικοινωνήσει αλλά εγκαταλείπει την προσπάθεια αν δεν γίνεται κατανοητός/η NAI OXI
- Προσπαθεί να επικοινωνήσει και δεν εγκαταλείπει την προσπάθεια αν δεν γίνεται κατανοητός/η αλλά χρησιμοποιεί στερεότυπους τρόπους NAI OXI
Προσπαθεί να επικοινωνήσει με διαφορετικούς τρόπους για να γίνει κατανοητός/η NAI OXI

2. ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙ ΟΜΙΛΙΑ ΓΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ NAI OXI

- Αριθμός λέξεων που παράγει.....
- Ο λόγος του/της αποτελείται κυρίως από:
Μονολεκτικές φράσεις
- Φράσεις αποτελούμενες από 2-3 λέξεις.....
- Προτάσεις με περισσότερες από 3 λέξεις.....
- Καταληπτότητα ομιλίας
Γίνεται κατανοητός/η από οποιονδήποτε.....
Γίνεται κατανοητός/η μόνο από φίλους και συγγενής.....

Ακόμα και άτομα που είναι εξοικειωμένα με την ομιλία του ατόμου με Ε.Π. δεν μπορούν να κατανοήσουν εκτός και αν γνωρίζουν το γενικό θέμα συζήτησης.....

Η ομιλία του ατόμου γενικά κρίνεται ακατάληπτη.....

- Παρακάτω δώστε παραδείγματα φράσεων/προτάσεων που το άτομο χρησιμοποιεί καθώς και λέξεων που απαρτίζουν το λεξιλόγιο του/της

.....
.....

3. ΤΟ ΑΤΟΜΟ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙ ΑΛΛΟΥΣ ΤΡΟΠΟΥΣ ΦΩΝΗΣΗΣ ΕΚΤΟΣ ΑΠΟ ΛΕΞΕΙΣ

ΝΑΙ

ΟΧΙ

- Κλαίει
- Ήχους σαν φωνήεντα
- Άλλους ήχους (περιέγραψε)

.....Κραυγές.....
.....

4. ΤΟ ΑΤΟΜΟ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙ ΝΟΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΝΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΗΣΕΙ

ΝΑΙ

ΟΧΙ

Περιέγραψε αναλυτικά τι κάνει και για ποιο επικοινωνιακό λόγο. Για παράδειγμα χτυπάει τα χέρια στο τραπέζι όταν θέλει να δηλώσει ότι δεν του αρέσει κάτι.

Η Φ.Δ. χρησιμοποιεί νοηματική, για παράδειγμα εάν θέλει να σου πει κάτι σε τραβάει.

5. ΤΟ ΑΤΟΜΟ ΔΕΙΧΝΕΙ ΓΙΑ ΝΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΗΣΕΙ:

ΝΑΙ **ΟΧΙ**

• **ΧΕΡΙ**

- Δείχνει με ένα δάχτυλο ...**ΝΑΙ**.....
Δεξί ...√.... – αριστερό√...

- Δείχνει με περισσότερα από ένα δάχτυλα λόγω μη εκτέλεσης απομονωμένων κινήσεων ...**ΟΧΙ**.....
Δεξί..... – αριστερό.....

- Χρησιμοποιεί αδρή κινητικότητα όλου του χεριού για δήξη..**ΟΧΙ**
- Δεξί..... – αριστερό.....

• **ΟΦΘΑΛΜΟΙ**

- Εστιάζει και με τα 2 μάτια.....
- Εστιάζει μόνο με ένα μάτι.....
Δεξί αριστερό.....

• **ΑΛΛΑ ΣΧΟΛΙΑ**.....
.....

6. ΤΟ ΑΤΟΜΟ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙ ΕΚΦΡΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣΩΠΟΥ ΓΙΑ ΝΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΗΣΕΙ: **ΝΑΙ** **ΟΧΙ**

Περιγράψτε τις εκφράσεις προσώπου και τι σηματοδοτεί κάθε μία από αυτές :

Όταν δεν τις αρέσει κάτι παίρνει την έκφραση της δυσαρέσκειας

7. ΤΟ ΑΤΟΜΟ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙ ΑΛΛΟΥΣ ΤΡΟΠΟΥΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ: ΝΑΙ ΟΧΙ

Χρησιμοποιεί ένα τετράδιο με τα σύμβολα της Μακατον για να επικοινωνήσει.....

.....

.....

II. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

1. Βασικές ανάγκες

ΝΑΙ

ΟΧΙ

- Πείνα ✓
- Δίψα ✓
- Πόνος ή δυσανεξία ✓
- Ούρηση ή αφόδευση ✓
- Αποζητά προσοχή ✓
- Άλλες ανάγκες:

.....

2. Συναισθήματα

ΝΑΙ

ΟΧΙ

- Χαρά ✓
- Λύπη ✓
- Θυμός ✓
- Αγάπη ✓
- Απογοήτευση ✓
- Άλλα συναισθήματα:

.....

3. Δίνει ή ζητά πληροφορίες ΝΑΙ ΟΧΙ

- Εκφράζει ιδέες(δώστε παράδειγμα):

ΟΧΙ

- Υποβάλλει ερωτήσεις:
- κάνει ερωτήσεις τύπου, 'τι κάνεις;'
- Άλλο

όταν την ρωτάς για το πώς πέρασε την μέρα ή τι φαγητό έφαγε σου απαντά.

.....

III. ΓΝΩΣΤΙΚΗ-ΑΙΣΘΗΤΗΡΙΑΚΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

A. ΟΡΑΣΗ

1. Παρακολουθεί οπτικά ερεθίσματα ; ΝΑΙ ΟΧΙ

Τι είδους ερεθίσματα(αντικείμενα, πρόσωπα κ.α)

Παρατηρεί τα αντικείμενα –πρόσωπα που βρίσκονται γύρω της

Για πόσο χρονικό διάστημα;

.....

Βλεμματική επαφή;

ΝΑΙ

2. Αναγνώριση προσώπων ΝΑΙ ΟΧΙ

Ποιον-ποιους

τα οικεία πρόσωπα (γονείς, αδέρφια, φίλους)

Πως υποδηλώνεται(π.χ όταν βλέπει την μαμά χαμογελά)

όταν βλέπει την οικογένεια της αλλά και τα υπόλοιπα παιδιά που συναναστρέφεται στο Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.ΑμεΑ Μεσσηνίας έχει την έκφραση της χαράς και χαμογελά

Αναγνώριση κοινών αντικειμένων

ΝΑΙ

ΟΧΙ

Παραδείγματα

Αναγνωρίζει για παράδειγμα όλα τα καθημερινά αντικείμενα (π.χ. ποτήρι, τηλεόραση ,καρέκλα κ.α)

Πως υποδηλώνεται

Αν της ζητήσεις να σου δείξει κάποιο θα σου δώσει το σωστό

3. Αναγνώριση μικρών αντιγράφων κοινών αντικειμένων

ΝΑΙ

ΟΧΙ

Παραδείγματα

.....

Πως υποδηλώνεται

.....

4. Αναγνώριση εικόνων/φωτογραφιών

ΝΑΙ

ΟΧΙ

Αντικειμένων ✓

Ζώων ✓

Οικογένειας ✓

Του ίδιου του ατόμου ✓

Άλλα

5. Ταυτοποίηση. Το άτομο μπορεί να ταιριάξει :

Αντικείμενο με αντικείμενο

ΝΑΙ **ΟΧΙ**

Αντικείμενο με εικόνα

ΝΑΙ **ΟΧΙ**

Εικόνα με εικόνα

ΝΑΙ **ΟΧΙ**

Σχήματα

ΝΑΙ **ΟΧΙ**

6. Άλλα σχόλια

.....
.....

B. ΑΚΟΗ/ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ

1. Επικεντρώνει την προσοχή σε ακουστικά ερεθίσματα **ΝΑΙ **ΟΧΙ****

Τι είδους ερεθίσματα

.....

Για πόσο χρονικό διάστημα

.....

2. Ανταπόκριση στην ομιλία **ΝΑΙ **ΟΧΙ****

Το άτομο:

Αναγνωρίζει τη φωνη της μητέρας **ΝΑΙ** **ΟΧΙ**

Αναγνωρίζει τη φωνή οικείων προσώπων **ΝΑΙ** **ΟΧΙ**

Αναγνωρίζει τη διαφορά τόνου φωνής(π.χ χαρούμενος)

ΝΑΙ ΟΧΙ

3. Ανταπόκριση στο όνομα του/της

ΝΑΙ ΟΧΙ

4. Κατανόηση απλών εντολών. Για παράδειγμα δείξε μου το...

ΝΑΙ ΟΧΙ

Δόθηκαν στην Φ.Δ. 3 διαφορετικά αντικείμενα και της ζητήθηκε να δείξει το αντικείμενο που άκουσε. Για παράδειγμα, της δόθηκε ένα μήλο, μία καρέκλα και ένα μολύβι. Το αντικείμενο που της ζητήθηκε ήταν το μολύβι και η Φ.Δ. έδειξε το σωστό. Στη συνέχεια, έγινε η ίδια δραστηριότητα με 4 και 5 αντικείμενα.

5. Κατανόηση βασικών μερών του σώματος...

ΝΑΙ ΟΧΙ

Ζητήθηκε από την Φ. να δείξει στον εαυτό της τα μέρη του σώματος. Για παράδειγμα, στην ερώτηση δείξε μας το πόδι σου, έδειχνε το πόδι της

6. Κατανόηση βασικών αντικειμένων(π.χ. ποτήρι)

ΝΑΙ ΟΧΙ

Της δόθηκαν 3 αντικείμενα και της ζητήθηκε να δείξει με νοήματα τι είναι το καθένα. Για παράδειγμα της δόθηκε ένα ποτήρι, ένα μολύβι και ένα βιβλίο. Η Φ. απάντησε σωστά και στα 3 αντικείμενα

7. Κατανόηση βασικών ρημάτων

ΝΑΙ ΟΧΙ

Δόθηκαν 3 εικόνες που απεικόνιζαν ένα κορίτσι που χτενιζόταν , ένα αγόρι που έτρεχε και ένα κορίτσι που διάβαζε. Ζητήθηκε από την Φ. να μας δείξει με νοήματα τι απεικονίζεται σε κάθε εικόνα.

8. Κατανόηση βασικών εννοιών(π.χ. χρώματα, τοπικές έννοιες)

ΝΑΙ **ΟΧΙ**

.....

9. Κατανόηση ερωτήσεων <ποιος, που ,πότε, τι, πως > **ΝΑΙ** **ΟΧΙ**

.....

10. Άλλα σχόλια

Επίσης, αξιολογήθηκε και η λογική σκέψη. Της δόθηκε μία εικόνα στην οποία έλειπε ένα βασικό αντικείμενο. Έπρεπε να επιλέξει ανάμεσα σε 3 αντικείμενα για να βρει το σωστό. Η Φ.Δ. απάντησε σωστά και στις 2 προσπάθειες

Γ.ΝΟΗΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Υπάρχουν πληροφορίες για την εξελικτική (νοητική) ηλικία του παιδιού; Αν ναι αναφέρεται την πηγή(π.χ. όνομα ψυχολόγου, τεστ που χρησιμοποιήθηκαν κ.α) .Σχολίασε τις δυνατότητες και τις αδυναμίες του παιδιού.....

Δεν υπήρχαν πληροφορίες σχετικά με την εξελικτική (νοητική) ηλικία του παιδιού.

Δ. ΜΙΜΗΣΗ

• Μίμηση αδρών κινήσεων	☐	ΝΑΙ	ΟΧΙ
• Μίμηση πράξεων	☐	ΝΑΙ	ΟΧΙ
• Μίμηση ήχων	☐	ΝΑΙ	ΟΧΙ
• Μίμηση αλληλουχίας ήχων ή κινήσεων	☐	ΝΑΙ	ΟΧΙ
• Μίμηση χειρονομιών	☐	ΝΑΙ	ΟΧΙ
• Άλλο			

IV. ΚΙΝΗΤΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

A .Κινητικότητα/ βάδιση

- Το άτομο περπατά ανεξάρτητα...
- Το άτομο περπατά με βοηθήματα..... Αναφέρεται τι είδους βοηθήματα χρησιμοποιούνται.....
- Το άτομο χρησιμοποιεί αναπηρικό αμαξίδιο. Αναφέρεται τι είδους αμαξίδιο..... ✓
- Άλλα σχόλια.....

B. Έλεγχος κεφαλής

Το άτομο κρατά το κεφάλι του όρθιο...

Το άτομο κρατά το κεφάλι του όρθιο αλλά με δυσκολία....

Το άτομο κρατά το κεφάλι του όρθιο υποβοηθούμενο.....

Το κεφάλι πέφτει προς τα εμπρός ή στο πλάι ... ✓

Άλλα σχόλια.....

Γ. ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ ΣΕ ΚΑΘΙΣΤΗ ΘΕΣΗ

Περιέγραψε πως κάθεται το άτομο (π.χ χρήση ειδικών καθισμάτων)

Το άτομο κάθεται σε αναπηρικό καροτσάκι

V. ΨΥΧΟΚΙΝΗΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

1. Το άτομο παίρνει πρωτοβουλία για κοινωνική συναλλαγή **ΝΑΙ** **ΟΧΙ**

- Με μητέρα ✓
- Με πατέρα ✓
- Με αδερφό/ή ✓
- Άλλους ✓

Περιέγραψε τον τρόπο με τον οποίο το άτομο ξεκινά κοινωνικές συναλλαγές.

Σε τραβά για να την προσέξεις ή βγάζει κραυγές

2. το άτομο ανταποκρίνεται στις προσπάθειες των άλλων για έναρξη κοινωνικής συναλλαγής **ΝΑΙ** **ΟΧΙ**

- Με μητέρα ✓
- Με πατέρα ✓
- Με αδερφό/ή ✓
- Άλλους ✓

Περιέγραψε τον τρόπο με τον οποίο το άτομο ανταποκρίνεται στις προσπάθειες των άλλων για έναρξη κοινωνικής συναλλαγής

Χαίρεται και προσπαθεί να κρατήσει την προσοχή του άλλου για να μιλήσει μαζί της.

3. Γενικά το άτομο είναι περισσότερο αποκριτικό (δηλ. σπάνια ξεκινά μια συζήτηση μιλά μόνο όταν του απευθύνουν το λόγο), παθητικό (δηλ. φαίνεται να μην έχει κίνητρο να επικοινωνήσει), εισαγωγικό (δηλ. συχνά επιχειρεί να ξεκινήσει συζήτηση), διεκδικητικός (δηλ. φαίνεται ότι προσπαθεί ή επιθυμεί να επικοινωνήσει) ;
Διεκδικητικό

4. Ποιες είναι οι αγαπημένες ενασχολήσεις του ατόμου
Της αρέσει να κεντάει και να παίζει με τον υπολογιστή

Αναφέρεται πράγματα και ενασχολήσεις που δεν αρέσουν καθόλου στο άτομο

.....

5. Πως αντιδρά το άτομο όταν οι άλλοι δεν κατανοούν ή αγνοούν τις προσπάθειες του για έναρξη επικοινωνίας
- Επιμένει με τον ίδιο τρόπο σηματοδότησης έναρξης επικοινωνίας
 - Επιμένει χρησιμοποιώντας εναλλακτικούς τρόπους επικοινωνίας ✓
 - Εγκαταλείπει την προσπάθεια παθητικά....
 - Εγκαταλείπει την προσπάθεια αλλά δείχνει ενοχλημένος/η.....

5. ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗΣ ΕΠΑΥΞΗΤΙΚΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

5.1. Επιλογή λεξιλογίου

Υπάρχουν πάρα πολλά ερωτήματα που αφορούν την επιλογή του λεξιλογίου για τις βασικές ή τις έκτατες ανάγκες του ατόμου και την επίτευξη της επικοινωνίας. Για παράδειγμα, πόσες λέξεις το άτομο χρειάζεται, ή πόσες θα μπορεί να χρησιμοποιεί. Εάν υπάρχουν τα μέσα, ώστε να μπορέσει να σχηματίσει μεγάλες και πολύπλοκες φράσεις. Κι αν ναι, με ποιους θα επικοινωνεί. Ποιες οι ανάγκες του σε λεξιλόγιο ανάλογα με το περιβάλλον του, το οικογενειακό, το σχολικό ή τη γειτονιά του.

Σε πρώτο στάδιο, οι οικείοι του χρήστη καθώς και ο ίδιος, εάν είναι ικανός, καλούνται να ορίσουν καταλόγους με τα θέματα που πιθανόν να θέλει ο χρήστης να αναφέρει, και το λεξιλόγιο σχετικά με αυτά. Στους καταλόγους αυτούς, πρέπει οπωσδήποτε να συμπεριλαμβάνονται λέξεις σχετικά με τις βασικές ανάγκες του χρήστη, όπως σχετικά με το φαγητό ή την προσωπική υγιεινή. Επίσης, λέξεις σχετικά με τα μέρη που ο χρήστης βρίσκεται στην καθημερινή του ζωή, όπως το σπίτι, την εκκλησία, το σχολείο ή την αγορά, κλπ.

Όταν δημιουργηθούν οι κατάλογοι αυτοί, οι εκπαιδευτές μαζί με τους οικείους του χρήστη, διαγράφουν όσες λέξεις εμφανίζονται πολλαπλά, και στη συνέχεια τις ομαδοποιούν ανάλογα με το θέμα, όπως «συναίσθημα», «χαιρετισμοί», «πρόσωπα», «ρήματα» κ.λ.π.

Καθώς όμως, οι συνθήκες και το περιβάλλον του χρήστη μεταβάλλονται συνεχώς, με τον ίδιο τρόπο πρέπει να μεταβάλλεται και το λεξιλόγιο. Για παράδειγμα, εάν σχεδιάζεται ένα ταξίδι, είναι θεμιτό να προστεθούν λέξεις σχετικά με αυτό, όπως οι λέξεις «διαβατήριο» ή «λεωφορείο», λέξεις δηλαδή που στην καθημερινή του ζωή ο χρήστης ίσως χρησιμοποιούσε σπάνια, αλλά θα είναι απαραίτητες στις νέες συνθήκες. Ιδέες για τις απαραίτητες πρόσθετες λέξεις μπορούν να δοθούν από βιβλία σχετικά με τις νέες συνθήκες, για παράδειγμα, έναν ταξιδιωτικό οδηγό ή ακόμα και από παιδικά λεξικά με εικόνες. Σε πολλές περιπτώσεις, είναι χρήσιμο να γίνονται πρόβες για τις πιθανές καταστάσεις που ο χρήστης ίσως βρεθεί, όπως πρόβα για το πώς θα έπρεπε να αντιδράσει όταν του ζητηθεί να δείξει το διαβατήριό του.

Εκτός από τις απαραίτητες εκφράσεις, ειδικά στις περιπτώσεις που ο χρήστης είναι ικανός για αρκετά υψηλό επίπεδο επικοινωνίας, είναι σημαντικό να συμπεριλαμβάνονται στο λεξιλόγιο και λέξεις ή εκφράσεις της καθομιλουμένης ώστε η επικοινωνία να μην φαίνεται τεχνητή και να θεωρείται φυσιολογική από τρίτους. Επιπλέον, το λεξιλόγιο πρέπει να συμπεριλαμβάνει και φράσεις που επιτρέπουν και διευκολύνουν την επικοινωνία με διάφορα άτομα και διαφόρων ηλικιών, εκφράσεις που να τους επιτρέπουν να εκφράζουν τα συναισθήματά τους, να συζητούν θέματα επικαιρότητας, ή εκφράσεις χρήσιμες σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης. Με το πέρασμα του χρόνου γίνεται φανερό και στον ίδιο το χρήστη το ποιες λέξεις έχει περισσότερο ανάγκη για τις διαπροσωπικές του σχέσεις, που ίσως οι θεραπευτές ή οι οικείοι του δεν είχαν πριν αντιληφθεί, φράσεις που δεν είναι απαραίτητες για τις βασικές του ανάγκες, αλλά για τις συναισθηματικές.

Παρόλα αυτά, όσο πλούσιο κι αν είναι και το λεξιλόγιο και όσο επιτυχημένη κι αν είναι η επικοινωνία του χρήστη με τους γύρω του, πολύ συχνά έρχεται κάποια στιγμή που η επικοινωνία καταρρέει πλήρως. Στην περίπτωση αυτή, πρέπει να βρεθεί η αιτία της κατάρρευσης της επικοινωνίας, και ο μόνος τρόπος είναι με ευγενικές αλλά ειλικρινείς εκφράσεις όπως: «συγνώμη αλλά δεν καταλαβαίνω», «παρακαλώ εξηγήστε μου με άλλο τρόπο». Τέτοιες εκφράσεις είναι αναγκαίο να συμπεριλαμβάνονται στο λεξιλόγιο του χρήστη.

Άλλες εκφράσεις που επίσης είναι απαραίτητες, είναι εκφράσεις που διευκολύνουν την εκκίνηση και την εξέλιξη μιας συζήτησης ή τη λήξη της με ευγενικό τρόπο, όπως: «τα έμαθες τα νέα;», «για πες!», «τώρα πρέπει να πηγαίνω». Οι εκφράσεις αυτές διευκολύνουν το χρήστη να συμμετέχει σε συζητήσεις με τον κοινωνικά αποδεκτό τρόπο.

Στις περιπτώσεις φυσιολογικών συνθηκών, υπάρχει και ο χρόνος και η ηρεμία για να επιτύχει ο χρήστης επικοινωνία. Σε στιγμές όμως, έκτακτης ανάγκης που αυτά εκλείπουν, ο χρήστης πρέπει να έχει τη δυνατότητα να εκφραστεί άμεσα. Έτσι, πρέπει να τοποθετηθούν εκφράσεις έκτακτης ανάγκης σε εμφανές μέρος του επικοινωνιακού πίνακα, ώστε να είναι άμεσα προσβάσιμες. Τέτοιες φράσεις συνήθως εκφράζουν το φόβο, την αγωνία, την ενόχληση που ο χρήστης ίσως νιώθει, ή την αίτηση για

ικανοποίηση κάποιας από τις βασικές του ανάγκες, για παράδειγμα: «φοβάμαι», «η μητέρα μου δεν έχει έρθει», «μη με ενοχλείτε».

Έρευνα που έγινε με βάση την αγγλική γλώσσα σε άτομα μειονεκτικά και μη, έδειξε ότι οι εκατό πλέον χρησιμοποιούμενες λέξεις είναι αυτές που αναφέρονται στον Πίνακα 1, με την λέξη «μαμά» να χρησιμοποιείται περισσότερο. Επιπλέον, τα ουσιαστικά και τα ρήματα που παρουσιάζονται, σε ένα σύστημα ΕΕΕ συνήθως αντιπροσωπεύουν όλους τους τύπους, κι όχι αποκλειστικά αυτόν που αναφέρεται στον κατάλογο (άκλιτοι ρηματικοί τύποι όπως «go» αντιστοιχούν σε όλα τα πρόσωπα ή τις εγκλίσεις στην αγγλική, ενώ στην ελληνική θα προσμετρούνταν ξεχωριστά όλοι οι ρηματικοί τύποι σε ένα ανάλογο πείραμα). Είναι φανερό ότι οι λέξεις αυτές αφορούν τις βασικές ανάγκες, τους βασικούς χώρους που βρίσκεται το άτομο και τα άτομα ή αντικείμενα που έχει ανάγκη ή του αρέσουν.

Πίνακας 1: Παράδειγμα λέξεων που χρησιμοποιούνται περισσότερο στην Αγγλική γλώσσα

Μαμά, πηγαίνω, μπαμπάς, εσύ, εγώ, όχι, παίζω, ναι, θέλω, πάνω, αυτοκίνητο, τι, κάνω, εμένα, κρεβάτι, μου αρέσει, τρώω, μέσα, δικό μου, πού, κάτω, έρχομαι, έξω, περισσότερο, μπορώ, βιβλίο, αυτό, να, τηλεόραση, ευχαριστώ, είναι, σκυλί, καρέκλα, εδώ, που, σπίτι, παίρνω, έχω, πίνω, ένας, κοιτάζω, βοήθεια, έξω, εκεί, βλέπω, λίγο, γιατί, σπίτι, καλά, ύπνος, το, εντάξει, είμαι, εμείς, κάθομαι, καλός, και, κρύο, τώρα, αυτός, πεινασμένος, ζεστό, πως, διαβάζω, ένα, τότε, όταν, εκτός, κουρασμένος, σχολείο, μεγάλος, τραπέζι, τοποθετώ, γνωρίζω, μαζί, χρόνος, γιαγιά, γειά!, παπούτσι, όλοι, ρολόι, χυμός, εκείνοι, για, πλάτη, πίσω, ο οποίος, αγαπώ, αυτοί, αγόρι, φίλος, χαρούμενος, κορίτσι, αυτή, παρακαλώ, έκανα, χρειάζομαι, λυπημένος, εσώρουχο, γάλα, επίσης, θα, μερικά, του, παππούς, πονάω, διότι, δεξιά, σωστό, παιχνίδι, περπατώ, ανοίγω, παίρνω, μετά, δύο, πρέπει, είχα, είμαι, πρόκειται, ήταν, αλλά, νερό, στο, ας, πόρτα, αυτά, φτιάχνω, κουζίνα, κάτι, δικό της, κακός, κάλτσα, σταματώ, μόνο, δικό του, άρα, μωρό, δωμάτιο, δικό μου, άρρωστος, μουσική, γκαράζ, γάτα, χέρι, δουλειά, μπάνιο, κλείνω, κοντά, κάνει, πουκάμισο, διψασμένος, μαγαζί, μακριά, μπάλα, πηγαίνει, παλτό, γυρίζω, μεσημεριανό γεύμα, κεφάλι, αδερφή, σχετικά, φαγητό, τρεις, από, πήγα, γύρω, νευριάζω, θέλω, τρελός, μπισκότο, πρώτα, είπα, βόλτα, οδηγώ, δικό μας, άντρας, πλένομαι, πρωινό, αγκαλιά, βόλτα, άλλος, δίνω, φιστίκι, μπάνιο,

αδερφός, δικό σου, μάτι, κάτω, αντικείμενο, δημητριακά, εκείνοι, γεύμα, σκέφτομαι, μένω, αν, δικό τους, εμείς, ιστορία, σήμερα, πόδι, κούκλα, μέσα, έγινε, άνθρωποι, έχει, θα μπορούσα

5.1.1. Επιλογή λεξιλογίου στο πρόγραμμα εναλλακτικής επαγγελματικής επικοινωνίας

Στην περίπτωση μας, χρειάστηκε η βοήθεια του οικογενειακού περιβάλλοντος της Φ. Δημιουργήθηκαν κατάλογοι από διάφορες κατηγορίες, σύμφωνα με τις ανάγκες της Φ. στο σχολικό και οικογενειακό- κοινωνικό περιβάλλον και ζητήθηκε από την οικογένειά της να επιλέξει το λεξιλόγιο που δεν της ήταν απαραίτητο.

Τελικά, το λογισμικό αποτελείται από επτά κατηγορίες προσχολικών εννοιών που είναι οι ακόλουθες:

- Ø Φαγητά
- Ø Ποτά
- Ø Ρούχα
- Ø Σωματική Υγιεινή
- Ø Συναισθήματα
- Ø Διασκέδαση
- Ø Θέματα Διαλόγου

Κατηγορία 1^η: Φαγητά.

Κύριος σκοπός αυτής της κατηγορίας είναι να μπορεί το άτομο να επιλέξει τι φαγητό επιθυμεί να φάει. Η επιλογή θα γίνεται ανάμεσα στα 39 αγαπημένα της φαγητά: μπανάνα, σταφύλι, φράουλα, κεράσι, μήλο, πεπόνι, ροδάκινο, καρπούζι, πιπεριά, μπρόκολο, λάχανο, κουνουπίδι, ντομάτα, αγγούρι, κρεμμύδι, μαρούλι, φασολάκια, καρότο, αρακάς, αυγό, ελιές, ψωμί, μακαρόνια, πίτσα, σαλάμι, πατάτες, ψάρι, ρύζι,

μπριζόλα, κοτόπουλο, τοστ, καλαμαράκια, σούπα, μπέικον, μπισκότα, παγωτό, σοκολάτα, μέλι και καραμέλες.

Κατηγορία 2^η: Ποτά.

Κύριος σκοπός αυτής της κατηγορίας είναι να μπορεί το άτομο να επιλέξει τι ποτό επιθυμεί να πιεί. Η επιλογή θα γίνεται ανάμεσα στα 9 αγαπημένα της ποτά: πορτοκαλάδα, ζεστή σοκολάτα, μπύρα, γάλα, coca-cola, νερό, καφές, χυμός και τσάι.

Κατηγορία 3^η: Ρούχα.

Κύριος σκοπός αυτής της κατηγορίας είναι να μπορεί το άτομο να επιλέξει τι ρούχο επιθυμεί να φορέσει. Η επιλογή θα γίνεται ανάμεσα στα 23 αγαπημένα της ρούχα: τζιν, μπουφάν, πουλόβερ, μπλούζα, ζακέτα, φόρεμα, παπούτσια, φόρμες, καλσόν, κάλτσες, πυτζάμες, βρακάκι, φανέλα, σουτιέν, δαχτυλίδι, κολιέ, ρολόι, πορτοφόλι, γάντια, σκούφος, κασκόλ, καπέλο και ζώνη.

Κατηγορία 4^η: Σωματική υγιεινή.

Κύριος σκοπός αυτής της κατηγορίας είναι να μπορεί το άτομο να επιλέξει τα αντικείμενα ή τις ενέργειες που επιθυμεί, για τη σωματική της υγιεινή. Η επιλογή θα γίνεται ανάμεσα στα 15 αντικείμενα και ενέργειες: οδοντόκρεμα, πιστολάκι, φάρμακα, μπατονέτα, οδοντόβουρτσα, πάνα, χαρτομάντηλο, νυχοκόπτης, χανζαπλάστ, πετσέτα, θέλω να χτενιστώ, θέλω να κάνω μπάνιο, θέλω να κόψω τα μαλλιά μου, θέλω να πάω στο γιατρό και να πλύνω τα χέρια μου.

Κατηγορία 5^η: Συναισθήματα.

Κύριος σκοπός αυτής της κατηγορίας είναι να μπορεί το άτομο να δείξει τη συναισθηματική της κατάσταση. Η επιλογή θα γίνεται ανάμεσα σε 16 συναισθηματικές καταστάσεις: πονάει η κοιλιά, το δόντι, το πόδι, το αυτί, το κεφάλι και η πλάτη μου, φοβάμαι, είμαι άρρωστη, δεν μου αρέσει, βρωμάει, κρυώνω, διψάω, πεινάω, ζεσταίνομαι, είμαι ιδρωμένη και είμαι χαρούμενη.

Κατηγορία 6^η: Διασκέδαση.

Κύριος σκοπός αυτής της κατηγορίας είναι να μπορεί το άτομο να επιλέξει μία από τις 5 αγαπημένες της δραστηριότητες και τα μαθήματά της: θέλω να δω τηλεόραση, να παίξω με τον υπολογιστή, να ακούσω μουσική, να πάω στην καφετέρια και βόλτα στο πάρκο, εργοθεραπεία, φυσιοθεραπεία, γυμναστική, μουσική, θεατρικό παιχνίδι.

Κατηγορία 7^η: Θέματα διαλόγου.

Κύριος σκοπός αυτής της κατηγορίας είναι να μπορεί το άτομο να συμμετάσχει σε μία συζήτηση. Θα μπορεί να επιλέξει μία από τις 33 επιλογές, προκειμένου να γίνει επικοινωνιακή: ναι, όχι, βοήθεια, αντίο, γειά, πόσο κάνει;, θέλω να πληρώσω, θέλω να πλύνω τα χέρια μου, πιάτο, είμαι καλά, νοσοκομείο, πλυντήριο, σεισμός, τι καιρό έχει;, έχει ήλιο, συννεφιά, βρέχει, φυσάει, πρωί, βράδυ, απόγευμα, άνοιξη, καλοκαίρι, φθινόπωρο, χειμώνας, χθές, αύριο, άνοιξε το παράθυρο, χτυπάει το τηλέφωνο, κλείσε την τηλεόραση, άνοιξε την τηλεόραση, δυνάμωσε την ένταση και χαμήλωσε την ένταση.

Οφείλουμε να συμπληρώσουμε ότι οι εικόνες έχουν τοποθετηθεί με τέτοιο τρόπο στις διαφάνειες του λογισμικού, με στόχο την ευκολότερη αντίληψη της έννοιας από το άτομο, καθώς και οι προτάσεις που επιλέχθηκαν να τοποθετηθούν στις εικόνες έχουν συνταχθεί με τον απλούστερο δυνατό τρόπο, καθώς και ο επιτονισμός στην εκφορά των

προτάσεων είναι τέτοιος, ώστε να διευκολύνουν το παιδί στην εστίαση και κατανόηση των εννοιών.

Τέλος, το άτομο έχει την δυνατότητα να παρατηρεί για όσο χρόνο αυτό χρειάζεται την διαφάνεια με τις εικόνες και να ακούσει όσες φορές επιθυμεί την περιγραφή της εικόνας, καθώς και τις έννοιες οι οποίες δίδονται. Το πρόγραμμα δίνει την δυνατότητα στο άτομο να επιστρέψει στην αμέσως προηγούμενη διαφάνεια αλλά και στην αμέσως επόμενη, ή να επαναλάβει όποια διαφάνεια αυτό επιθυμεί σε οποιοδήποτε σημείο του προγράμματος, επιλέγοντας τα βελάκια που υπάρχουν κάτω δεξιά και κάτω αριστερά στις διαφάνειες. Επιπλέον, μπορεί να μεταβεί στο αρχικό μενού πατώντας το σπιτάκι που υπάρχει επάνω αριστερά, σε κάθε διαφάνεια ή να βγει τελείως από το πρόγραμμα πατώντας το κόκκινο κουμπί, επάνω δεξιά.

5.2. Σχεδιασμός λογισμικού

Το πρόγραμμα σχεδιάστηκε με τέτοιο τρόπο, ώστε να ανταποκρίνεται στις βασικές ανάγκες του ατόμου με σοβαρές διαταραχές επικοινωνίας και να είναι συμβατό με οποιοδήποτε λειτουργικό σύστημα υπολογιστή.

Αρχικά, δημιουργήθηκε ο σκελετός του προγράμματος, η σειρά παρουσίασης των εικόνων και ο τρόπος λειτουργίας του. Έπειτα, επιλέχθηκαν προσεκτικά οι εικόνες που περιέχει το πρόγραμμα, οι οποίες είναι πραγματικές εικόνες, εικόνες της ΜΑΚΑΤΟΝ, του PECS και από διάφορες πηγές του Διαδικτύου και αντιγράφηκαν μέσω του οδηγού σαρωτή στον υπολογιστή σε μορφή εικόνας JPEG. Επεξεργάστηκαν, τροποποιήθηκαν και άλλαξαν μέγεθος, ώστε να μπορέσουν να εισαχθούν στο παρόν λογισμικό, μέσω του προγράμματος των Microsoft Windows 7. Το παρόν πρόγραμμα κατασκευάστηκε μέσω του προγράμματος Power Point του Microsoft Office 2007.

Τέλος, οι ήχοι που περιέχονται στο πρόγραμμα, δημιουργήθηκαν μέσω του προγράμματος ηχογράφησης των Windows 7 με την χρήση ενός USB μικροφώνου της Logitech. Τέλος, αποθηκεύτηκαν και τοποθετήθηκαν στο πρόγραμμα υπό την μορφή αρχείου .wav.

5.3. Διαδικασία

Η παρούσα μελέτη πραγματοποιήθηκε στα πλαίσια της πρακτικής άσκησης των σπουδαστριών στο Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.Α.μεΑ. Μεσσηνίας.

Σε πρώτο στάδιο ενημερώθηκε η Διευθύντρια του και η Επιστημονικά υπεύθυνη του Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.Α.μεΑ. Μεσσηνίας για την δημιουργία του παρόντος λογισμικού. Η διευθύντρια με την σειρά της ενημέρωσε τον Πρόεδρο του Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.Α.μεΑ. Μεσσηνίας και τους γονείς της Φ.Δ.

Οι γονείς της Φ.Δ. ήταν πολύ θετικοί στην αγορά του υπολογιστή οθόνης, που ήταν αναγκαίος για τη χρησιμοποίηση του λογισμικού, που θα δημιουργούσαν οι σπουδάστριες σε συνεργασία με την καθηγήτρια. Οι γονείς είχαν ακούσει για τέτοιου είδους λογισμικά στο παρελθόν και έτσι γνώριζαν τη χρησιμότητα και την αναγκαιότητα του παρόντος λογισμικού στην περίπτωση της Φ.Δ. Θεώρησαν πως θα βοηθήσει στα προβλήματα επικοινωνίας που και οι ίδιοι είχαν και το δικό τους παιδί.

Η εκπαίδευση της Φ.Δ. για να μάθει να χειρίζεται το λογισμικό πραγματοποιούνταν 3 φορές την εβδομάδα, η κάθε συνεδρία διαρκούσε 60' και συνολικά διήρκεσε 3 μήνες. Η εκπαίδευση αρχικά πραγματοποιήθηκε σε έναν υπολογιστή με οθόνη αφής του Κέντρου, στην αίθουσα λογοθεραπείας υπό την επίβλεψη της λογοθεραπεύτριας του Κέντρου. Αξίζει να σημειωθεί πως η Φ.Δ. βρίσκεται σε πολύ καλό γνωστικό επίπεδο και για το λόγο αυτό, δεν αντιμετώπισε κάποια δυσκολία στην εκμάθηση του λογισμικού. Παράλληλα, το άτομο έχει χειριστεί και στο παρελθόν υπολογιστή και έτσι είχε οικειότητα στη λειτουργία και τη χρήση του υπολογιστή. Αξίζει να σημειωθεί, ότι γνώριζε πώς να ανοίγει και πώς να κλείνει τον υπολογιστή καθώς επίσης και πώς να βάζει σε λειτουργία συγκεκριμένα προγράμματά του.

Αρχικά, πραγματοποιήθηκε ένα ανεπίσημο τεστ των αντίστοιχων εννοιών που θα χρησιμοποιούνταν στο πρόγραμμα, δηλαδή, φαγητά, ποτά, ρούχα, αντικείμενα, ενέργειες και μέλη του σώματος (κάνοντας χρήση εικόνων) και διαπιστώθηκε ότι, η Φ.Δ. δεν παρουσιάζει καμία δυσκολία στην αναγνώρισή τους. Τα αποτελέσματα φαίνονται αναλυτικά στις αντίστοιχες φόρμες αξιολόγησης που παρατίθενται στο παράρτημα.

Έπειτα, χρησιμοποιήθηκε το λογισμικό που είχε δημιουργηθεί σύμφωνα με τις ανάγκες του ατόμου και άρχισε η εκπαίδευση της. Η Φ.Δ. αφού γνωρίστηκε αρχικά με τις σπουδάστριες, στη συνέχεια της εξήγησαν τι είναι ακριβώς είναι το λογισμικό αυτό και ποια

η χρησιμότητά του (ότι θα το χρησιμοποιεί για να επικοινωνεί με όποιον επιθυμεί και ότι θα μπει σε ένα υπολογιστή που το αγόρασαν οι γονείς της και θα μπορεί να το έχει πάντα μαζί της). Έδειξε πολύ ενθουσιασμένη και ήταν πολύ πρόθυμη στο να μάθει να το χειρίζεται.

Στο τέλος κάθε συνεδρίας, οι σπουδάστριες κατέγραφαν τα αποτελέσματα στις αντίστοιχες φόρμες που είχαν δημιουργηθεί (παρατίθενται αναλυτικά στο παράρτημα). Η σειρά με την οποία πραγματοποιήθηκε η εκπαίδευση του λογισμικού ήταν η ακόλουθη: παρουσίαση κάθε κατηγορίας, εκπαίδευση χρήσης κάθε επίπεδου χωριστά, εκπαίδευση χρήσης ολόκληρης της κατηγορίας και τέλος χρήση της κάθε κατηγορίας αυτόνομα.

5.4. Περιγραφή συσκευής

Η συσκευή που χρησιμοποιήθηκε είναι το Archos 9 PC Tablet. Η συσκευή αυτή είναι ένας φορητός ηλεκτρονικός υπολογιστής οθόνης. Η συσκευή βασίζεται στον επεξεργαστή Intel Z515, το λειτουργικό σύστημα που έχει επιλεγεί είναι τα Windows 7, ενώ η οθόνη είναι διαγωνίου 9 ιντσών. Το πάχος της συσκευής δεν ξεπερνά τα 16 χιλιοστά, ενώ το βάρος ανέρχεται στα 631 γραμμάρια. Άλλα σημαντικά χαρακτηριστικά περιλαμβάνουν σκληρούς δίσκους χωρητικότητας 80GB και 160GB, ενώ υποστηρίζει ασύρματη σύνδεση στο Internet ή άλλες συσκευές μέσω Wi-Fi και Bluetooth.

Η παραπάνω συσκευή θεωρήθηκε ως η καταλληλότερη για το άτομο, διότι το βάρος και το μέγεθός της, την καθιστούν ικανή στην προσαρμογή στο αμαξίδιο του ατόμου. Επιπλέον, είναι φορητή και έτσι το άτομο μπορεί να την έχει πάντοτε μαζί του. Το λειτουργικό της σύστημα, καθώς και η μνήμη της υποστηρίζουν το λογισμικό που δημιουργήθηκε και τέλος, το κόστος της δεν ήταν μεγάλο και η οικογένεια μπορούσε να πραγματοποιήσει την αγορά.

Εικόνα 6: Εικόνες από τη συσκευή ARCHOS 9 PC Table

6. ΣΤΟΧΟΙ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗΣ ΕΠΑΥΞΗΤΙΚΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

6.1. Μακροπρόθεσμος στόχος του συστήματος Εναλλακτικής Επαυξητικής Επικοινωνίας

Ο μακροπρόθεσμος στόχος του συστήματος Εναλλακτικής Επαυξητικής Επικοινωνίας είναι να μπορεί το άτομο να επικοινωνεί λειτουργικά σε όλα τα περιβάλλοντα και σε όλα τα επικοινωνιακά πλαίσια.

6.2. Βραχυπρόθεσμοι στόχοι του Συστήματος Εναλλακτικής Επαυξητικής Επικοινωνίας

Οι βραχυπρόθεσμοι στόχοι του συστήματος Εναλλακτικής Επαυξητικής Επικοινωνίας είναι οι εξής:

Στόχος 1^{ος}: Χειρισμός των επιπέδων/εικόνων της 1^{ης} κατηγορίας(φαγητά)

A. χειρισμός του 1^{ου} επιπέδου της 1^{ης} κατηγορίας. Ο θεραπευτής ζητά από το άτομο να του δείξει την εικόνα που του κατονομάζει ανάμεσα σε 8 άλλες εικόνες.

Κριτήριο: 80%. **Ενίσχυση:** συνεχής λεκτική ενίσχυση.

B. χειρισμός του 2^{ου} επιπέδου της 1^{ης} κατηγορίας. Ο θεραπευτής ζητά από το άτομο να του δείξει την εικόνα που του κατονομάζει ανάμεσα σε 9 άλλες εικόνες.

Κριτήριο: 80%. **Ενίσχυση:** συνεχής λεκτική ενίσχυση.

Γ. χειρισμός του 3^{ου} επιπέδου της 1^{ης} κατηγορίας. Ο θεραπευτής ζητά από το άτομο να του δείξει την εικόνα που του κατονομάζει ανάμεσα σε 9 άλλες εικόνες.

Κριτήριο: 80%. **Ενίσχυση:** συνεχής λεκτική ενίσχυση.

Δ. χειρισμός του 4^{ου} επιπέδου της 1^{ης} κατηγορίας. Ο θεραπευτής ζητά από το άτομο να του δείξει την εικόνα που του κατονομάζει ανάμεσα σε 8 άλλες εικόνες. **Κριτήριο:** 80%. **Ενίσχυση:** συνεχής λεκτική ενίσχυση.

Κριτήριο: 80%. **Ενίσχυση:** συνεχής λεκτική ενίσχυση.

Ε. χειρισμός του 5^{ου} επιπέδου της 1^{ης} κατηγορίας. Ο θεραπευτής ζητά από το άτομο να του δείξει την εικόνα που του κατονομάζει ανάμεσα σε 5 άλλες εικόνες.

Κριτήριο: 80%. **Ενίσχυση:** συνεχής λεκτική ενίσχυση.

ΣΤ. χειρισμός όλων των επιπέδων της 1^{ης} κατηγορίας. Ο θεραπευτής ζητά από το άτομο να του δείξει την εικόνα που του κατονομάζει ανάμεσα σε 39 άλλες εικόνες.

Κριτήριο: 80%. **Ενίσχυση:** συνεχής λεκτική ενίσχυση.

Η. χειρισμός όλων των επιπέδων της 1^{ης} κατηγορίας αυτόνομα. Ο θεραπευτής ρωτά το άτομο να του δείξει τι έφαγε. **Κριτήριο:** 80%. **Ενίσχυση:** συνεχής λεκτική ενίσχυση.

Στόχος 2^{ος}: Χειρισμός των επιπέδων/εικόνων της 2^{ης} κατηγορίας(ποτά)

Α. χειρισμός του επιπέδου της 2^{ης} κατηγορίας. Ο θεραπευτής ζητά από το άτομο να του δείξει την εικόνα που του κατονομάζει ανάμεσα σε 9 άλλες εικόνες.

Κριτήριο: 80%. **Ενίσχυση:** συνεχής λεκτική ενίσχυση.

Β. χειρισμός του επιπέδου της 2^{ης} κατηγορίας αυτόνομα. Ο θεραπευτής ρωτά το άτομο να του δείξει τι ήπιε. **Κριτήριο:** 80%. **Ενίσχυση:** συνεχής λεκτική ενίσχυση.

Στόχος 3^{ος}: Χειρισμός των επιπέδων/εικόνων της 3^{ης} κατηγορίας(ρούχα).

Α. χειρισμός του 1^{ου} επιπέδου της 3^{ης} κατηγορίας. Ο θεραπευτής ζητά από το άτομο να του δείξει την εικόνα που του κατονομάζει ανάμεσα σε 5 άλλες εικόνες.

Κριτήριο: 80%. **Ενίσχυση:** συνεχής λεκτική ενίσχυση.

Β . χειρισμός του 2^{ου} επιπέδου της 3^{ης} κατηγορίας. Ο θεραπευτής ζητά από το άτομο να του δείξει την εικόνα που του κατονομάζει ανάμεσα σε 4 άλλες εικόνες.

Κριτήριο: 80%. **Ενίσχυση:** συνεχής λεκτική ενίσχυση.

Γ. χειρισμός του 3^{ου} επιπέδου της 3^{ης} κατηγορίας. Ο θεραπευτής ζητά από το άτομο να του δείξει την εικόνα που του κατονομάζει ανάμεσα σε 6 άλλες εικόνες.

Κριτήριο: 80%. **Ενίσχυση:** συνεχής λεκτική ενίσχυση.

Δ. χειρισμός του 4^{ου} επιπέδου της 3^{ης} κατηγορίας. Ο θεραπευτής ζητά από το άτομο να του δείξει την εικόνα που του κατονομάζει ανάμεσα σε 9 άλλες εικόνες.

Κριτήριο: 80%. **Ενίσχυση:** συνεχής λεκτική ενίσχυση.

Ε. χειρισμός όλων των επιπέδων της 3^{ης} κατηγορίας. Ο θεραπευτής ζητά από το άτομο να του δείξει την εικόνα που του κατονομάζει ανάμεσα σε 23 άλλες εικόνες. **Κριτήριο:** 80%. **Ενίσχυση:** συνεχής λεκτική ενίσχυση.

ΣΤ. χειρισμός όλων των επιπέδων της 3^{ης} κατηγορίας αυτόνομα. Ο θεραπευτής ρωτά το άτομο να του δείξει τι φοράει. **Κριτήριο:** 80%. **Ενίσχυση:** συνεχής λεκτική ενίσχυση.

Στόχος 4^{ος}: χειρισμός των επιπέδων/εικόνων της 4^{ης} κατηγορίας(σωματική υγιεινή).

Α. χειρισμός του 1^{ου} επιπέδου της 4^{ης} κατηγορίας. Ο θεραπευτής ζητά από το άτομο να του δείξει την εικόνα που του κατονομάζει ανάμεσα σε 5 άλλες εικόνες.

Κριτήριο: 80%. **Ενίσχυση:** συνεχής λεκτική ενίσχυση.

Β .χειρισμός του 2^{ου} επιπέδου της 4^{ης} κατηγορίας. Ο θεραπευτής ζητά από το άτομο να του δείξει την εικόνα που του κατονομάζει ανάμεσα σε 5 άλλες εικόνες.

Κριτήριο: 80%. **Ενίσχυση:** συνεχής λεκτική ενίσχυση.

Γ. χειρισμός του 3^{ου} επιπέδου της 4^{ης} κατηγορίας. Ο θεραπευτής ζητά από το άτομο να του δείξει την εικόνα που του κατονομάζει ανάμεσα σε 5 άλλες εικόνες.

Κριτήριο: 80%. **Ενίσχυση:** συνεχής λεκτική ενίσχυση.

Δ. χειρισμός όλων των επιπέδων της 4^{ης} κατηγορίας. Ο θεραπευτής ζητά από το άτομο να του δείξει την εικόνα που του κατονομάζει ανάμεσα σε 15 άλλες εικόνες. **Κριτήριο:** 80%. **Ενίσχυση:** συνεχής λεκτική ενίσχυση.

Ε. χειρισμός όλων των επιπέδων της 3^{ης} κατηγορίας αυτόνομα. Ο θεραπευτής ρωτά το άτομο να του δείξει τι θέλει να κάνει. **Κριτήριο:** 80%. **Ενίσχυση:** συνεχής λεκτική ενίσχυση.

Στόχος 5^{ος}: χειρισμός των επιπέδων/εικόνων της 5^{ης} κατηγορίας(συναισθήματα).

Α. χειρισμός του 1^{ου} επιπέδου της 5^{ης} κατηγορίας. Ο θεραπευτής ζητά από το άτομο να του δείξει την εικόνα που του κατονομάζει ανάμεσα σε 8 άλλες εικόνες.

Κριτήριο: 80%. **Ενίσχυση:** συνεχής λεκτική ενίσχυση.

Β. χειρισμός του 2^{ου} επιπέδου της 5^{ης} κατηγορίας. Ο θεραπευτής ζητά από το άτομο να του δείξει την εικόνα που του κατονομάζει ανάμεσα σε 8 άλλες εικόνες.

Κριτήριο: 80%. **Ενίσχυση:** συνεχής λεκτική ενίσχυση.

Γ. χειρισμός όλων των επιπέδων της 5^{ης} κατηγορίας. Ο θεραπευτής ζητά από το άτομο να του δείξει την εικόνα που του κατονομάζει ανάμεσα σε 16 άλλες εικόνες. **Κριτήριο:** 80%. **Ενίσχυση:** συνεχής λεκτική ενίσχυση.

Δ. χειρισμός όλων των επιπέδων της 5^{ης} κατηγορίας αυτόνομα. Ο θεραπευτής ρωτά το άτομο να του δείξει τι αισθάνεται. **Κριτήριο:** 80%. **Ενίσχυση:** συνεχής λεκτική ενίσχυση.

Στόχος 6^{ος}: χειρισμός των επιπέδων/εικόνων της 6^{ης} κατηγορίας(διασκέδαση).

A. χειρισμός του επιπέδου της 6^{ης} κατηγορίας. Ο θεραπευτής ζητά από το άτομο να του δείξει την εικόνα που του κατονομάζει ανάμεσα σε 5 άλλες εικόνες.

Κριτήριο: 80%. **Ενίσχυση:** συνεχής λεκτική ενίσχυση.

B. χειρισμός του επιπέδου της 2^{ης} κατηγορίας αυτόνομα. Ο θεραπευτής ρωτά το άτομο να του δείξει τι θα ήθελε να κάνει. **Κριτήριο:** 80%. **Ενίσχυση:** συνεχής λεκτική ενίσχυση.

Στόχος 7^{ος}: χειρισμός των επιπέδων/εικόνων της 7^{ης} κατηγορίας(θέματα διαλόγου).

A. χειρισμός του 1^{ου} επιπέδου της 7^{ης} κατηγορίας. Ο θεραπευτής ζητά από το άτομο να του δείξει την εικόνα που του κατονομάζει ανάμεσα σε 5 άλλες εικόνες.

Κριτήριο: 80%. **Ενίσχυση:** συνεχής λεκτική ενίσχυση.

B. χειρισμός του 2^{ου} επιπέδου της 7^{ης} κατηγορίας. Ο θεραπευτής ζητά από το άτομο να του δείξει την εικόνα που του κατονομάζει ανάμεσα σε 5 άλλες εικόνες.

Κριτήριο: 80%. **Ενίσχυση:** συνεχής λεκτική ενίσχυση.

Γ. χειρισμός του 3^{ου} επιπέδου της 7^{ης} κατηγορίας. Ο θεραπευτής ζητά από το άτομο να του δείξει την εικόνα που του κατονομάζει ανάμεσα σε 6 άλλες εικόνες.

Κριτήριο: 80%. **Ενίσχυση:** συνεχής λεκτική ενίσχυση.

Δ. χειρισμός του 4^{ου} επιπέδου της 7^{ης} κατηγορίας. Ο θεραπευτής ζητά από το άτομο να του δείξει την εικόνα που του κατονομάζει ανάμεσα σε 6 άλλες εικόνες.

Κριτήριο: 80%. **Ενίσχυση:** συνεχής λεκτική ενίσχυση.

Ε. χειρισμός του 4^{ου} επιπέδου της 7^{ης} κατηγορίας. Ο θεραπευτής ζητά από το άτομο να του δείξει την εικόνα που του κατονομάζει ανάμεσα σε 9 άλλες εικόνες.

Κριτήριο: 80%. **Ενίσχυση:** συνεχής λεκτική ενίσχυση.

Στ. χειρισμός όλων των επιπέδων της 7^{ης} κατηγορίας. Ο θεραπευτής ζητά από το άτομο να του δείξει την εικόνα που του κατονομάζει ανάμεσα σε 31 άλλες εικόνες. **Κριτήριο:** 80%. **Ενίσχυση:** συνεχής λεκτική ενίσχυση.

Η. χειρισμός όλων των επιπέδων της 7^{ης} κατηγορίας αυτόνομα. Ο θεραπευτής ρωτά για τον καιρό. **Κριτήριο:** 80%. **Ενίσχυση:** συνεχής λεκτική ενίσχυση.

Στόχος 8^{ος}: Χειρισμός ολόκληρου του λογισμικού. Ο θεραπευτής ζητά να του δείξει την εικόνα που του κατονομάζει ανάμεσα σε όλες τις εικόνες και όλα τα επίπεδα των κατηγοριών. **Κριτήριο:** 80%. **Ενίσχυση:** συνεχής λεκτική ενίσχυση.

Στόχος 9^{ος}: χειρισμός ολόκληρου του λογισμικού σε όλα τα επικοινωνιακά περιβάλλοντα, αυτόνομα. **Κριτήριο:** 80%. **Ενίσχυση:** συνεχής λεκτική ενίσχυση.

7. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Η Φ.Δ. χρειάστηκε 21 συνεδρίες για να μάθει το χειρισμό του νέου της λογισμικού, με επιτυχία. Η προσοχή της διασπόταν κάποιες φορές, αλλά αυτό δεν την εμπόδιζε να κατανοήσει τη λειτουργία των «κουμπιών - εικόνων». Αντιμετώπισε μια μικρή δυσκολία στην 7^η κατηγορία των θεμάτων διαλόγου και αυτό γιατί η κατηγορία αυτή περιέχει πιο αφηρημένες έννοιες οι οποίες είναι δύσκολο να απεικονιστούν με ακρίβεια.

Παράλληλα, τα κουμπιά ενεργειών του κάθε επιπέδου (δηλαδή ο τρόπος με τον οποίο το άτομο μπορούσε να μεταβεί από τη μια διαφάνεια στην αμέσως επόμενη ή στην προηγούμενη ή ακόμα και στην αρχική), δεν υποδεικνύονταν κάθε φορά στο άτομο, αλλά μόνο μια φορά, στην πρώτη συνεδρία. Το άτομο κατάλαβε αμέσως τον τρόπο λειτουργίας τους, καθώς και το πότε πρέπει να τα χρησιμοποιεί.

Συμπερασματικά, θα λέγαμε πως δεν δυσκολεύτηκε ιδιαίτερα χρήση του λογισμικού. Όπως προείπαμε, το γνωστικό της επίπεδο ήταν πολύ υψηλό και γνώριζε όλες τις κατηγορίες οι οποίες χρησιμοποιήθηκαν.

Πίνακας 2:ΠΟΡΕΙΑ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ ΕΠΙΠΕΔΩΝ

Αριθμός Συνεδρίας	Κατηγορία	Επίπεδο	Ενέργεια	Αποτελέσματα
1	Διαφάνεια Κατηγοριών	-	Παρουσίαση	
1	Διαφάνεια Κατηγοριών	-	Χειρισμός	100,00%

Πίνακας 3:ΠΟΡΕΙΑ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ 1^{ης} ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ - ΦΑΓΗΤΑ

Αριθμός Συνεδρίας	Κατηγορία	Επίπεδο	Ενέργεια	Αποτελέσματα
1	Φαγητά	Όλα	Παρουσίαση	
1	Φαγητά	1 ^ο	Χειρισμός	100,00%
1	Φαγητά	2 ^ο	Χειρισμός	100,00%
2	Φαγητά	3 ^ο	Χειρισμός	100,00%
2	Φαγητά	4 ^ο	Χειρισμός	100,00%
2	Φαγητά	5 ^ο	Χειρισμός	100,00%
3	Φαγητά	Όλα	Χειρισμός	100,00%
4	Φαγητά	Όλα	Χειρισμός Αυτόνομα	100,00%

Πίνακας 4:ΠΟΡΕΙΑ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ 2^{ης} ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ - ΠΟΤΑ

Αριθμός Συνεδρίας	Κατηγορία	Επίπεδο	Ενέργεια	Αποτελέσματα
5	Ποτά	Όλα	Παρουσίαση	
5	Ποτά	1 ^ο	Χειρισμός	100,00%
6	Ποτά	Όλα	Χειρισμός Αυτόνομα	100,00%

Πίνακας 5: ΠΟΡΕΙΑ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ 3^{ης} ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ - ΡΟΥΧΑ

Αριθμός Συνεδρίας	Κατηγορία	Επίπεδο	Ενέργεια	Αποτελέσματα
7	Ρούχα	Όλα	Παρουσίαση	
7	Ρούχα	1 ^ο	Χειρισμός	100,00%
7	Ρούχα	2 ^ο	Χειρισμός	100,00%
8	Ρούχα	3 ^ο	Χειρισμός	100,00%
8	Ρούχα	4 ^ο	Χειρισμός	100,00%
8	Ρούχα	Όλα	Χειρισμός	100,00%
9	Ρούχα	Όλα	Χειρισμός Αυτόνομα	100,00%

Πίνακας 6: ΠΟΡΕΙΑ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ 4^{ης} ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ - ΣΩΜΑΤΙΚΗ ΥΓΙΕΙΝΗ

Αριθμός Συνεδρίας	Κατηγορία	Επίπεδο	Ενέργεια	Αποτελέσματα
10	Σωματική Υγιεινή	Όλα	Παρουσίαση	
10	Σωματική Υγιεινή	1 ^ο	Χειρισμός	100,00%
10	Σωματική Υγιεινή	2 ^ο	Χειρισμός	100,00%
10	Σωματική Υγιεινή	3 ^ο	Χειρισμός	100,00%
10	Σωματική Υγιεινή	Όλα	Χειρισμός	100,00%
11	Σωματική Υγιεινή	Όλα	Χειρισμός Αυτόνομα	100,00%

Πίνακας 7:ΠΟΡΕΙΑ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ 5^{ης} ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ – ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗ

Αριθμός Συνεδρίας	Κατηγορία	Επίπεδο	Ενέργεια	Αποτελέσματα
12	Διασκέδαση	Όλα	Παρουσίαση	
12	Διασκέδαση	1 ^ο	Χειρισμός	100,00%
12	Διασκέδαση	2 ^ο	Χειρισμός	100,00%
12	Διασκέδαση	Όλα	Χειρισμός	100,00%
13	Διασκέδαση	Όλα	Χειρισμός Αυτόνομα	100,00%

Πίνακας 8:ΠΟΡΕΙΑ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ 6^{ης} ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ – ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΑ

Αριθμός Συνεδρίας	Κατηγορία	Επίπεδο	Ενέργεια	Αποτελέσματα
14	Συναισθήματα	Όλα	Παρουσίαση	
14	Συναισθήματα	1 ^ο	Χειρισμός	100,00%
14	Συναισθήματα	2 ^ο	Χειρισμός	100,00%
14	Συναισθήματα	Όλα	Χειρισμός	100,00%
15	Συναισθήματα	Όλα	Χειρισμός Αυτόνομα	100,00%

Πίνακας 9:ΠΟΡΕΙΑ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ 7^{ης} ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ – ΘΕΜΑΤΑ ΔΙΑΛΟΓΟΥ

Αριθμός Συνεδρίας	Κατηγορία	Επίπεδο	Ενέργεια	Αποτελέσματα
16	Θέματα Διαλόγου	Όλα	Παρουσίαση	
16	Θέματα Διαλόγου	1 ^ο	Χειρισμός	100,00%
16	Θέματα Διαλόγου	2 ^ο	Χειρισμός	100,00%
16	Θέματα Διαλόγου	3 ^ο	Χειρισμός	90,00%
17	Θέματα Διαλόγου	4 ^ο	Χειρισμός	100,00%
17	Θέματα Διαλόγου	5 ^ο	Χειρισμός	90,00%
17	Θέματα Διαλόγου	Όλα	Χειρισμός	96,00%
18	Θέματα Διαλόγου	Όλα	Χειρισμός Αυτόνομα	100,00%

Πίνακας 10: ΠΟΡΕΙΑ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ ΧΕΙΡΙΣΜΟΥ ΟΛΟΚΛΗΡΟΥ ΤΟΥ ΛΟΓΙΣΜΙΚΟΥ

Αριθμός Συνεδρίας	Κατηγορία	Επίπεδο	Ενέργεια	Αποτελέσματα
19	Ολόκληρο το λογισμικό	Όλα	Χειρισμός	75,00%
20	Ολόκληρο το λογισμικό	Όλα	Χειρισμός	90,00%
21	Ολόκληρο το λογισμικό	Όλα	Χειρισμός Αυτόνομα	90,00%

ΑΠΟΤΥΧΙΑ

ΕΠΙΤΥΧΙΑ

Το άτομο έδειξε να του αρέσει το λογισμικό και ενθουσιάστηκε πολύ με τις εικόνες του. Επιπρόσθετα, την ενθουσίασε η ιδέα, ότι θα μπορούσε να επικοινωνήσει με όλο το κοινωνικό και σχολικό της περιβάλλον εύκολα και γρήγορα. Καθώς και το γεγονός ότι επιτέλους θα είχε το δικό της υπολογιστή, τον οποίο ήταν σε θέση να χρησιμοποιήσει αυτόνομα, χωρίς τη βοήθεια κανενός άλλου.

Στο παράρτημα παρατίθενται τα πρότυπα από τις φόρμες Αξιολόγησης και της χορήγησης του Θεραπευτικού Προγράμματος που χρησιμοποιήθηκαν, καθώς και τα αποτελέσματα που φαίνονται πιο αναλυτικά στην εφαρμογή του λογισμικού με μορφή συνεδριών.

8. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

8.1 Συζήτηση των αποτελεσμάτων

Συνοψίζοντας, θα λέγαμε ότι η Φ.Δ. πέτυχε το μακροπρόθεσμο στόχο, δηλαδή κατάφερε να χρησιμοποιήσει ολόκληρο το λογισμικό σε όλα τα επικοινωνιακά περιβάλλοντα, αυτόνομα, με επιτυχία σε ποσοστό 90%. Ήταν ικανή να χρησιμοποιεί αυτόνομα τον υπολογιστή της (να τον ανοίγει, να τον κλείνει και να μπαίνει στο λογισμικό που δημιουργήθηκε για της ανάγκες της). Κατάφερε να γίνει επικοινωνιακή στο σχολικό, κοινωνικό και οικογενειακό περιβάλλον και να πραγματοποιεί της βασικές ανάγκες της.

Τέλος, θα λέγαμε ότι πλέον δεν είναι ένας παθητικός δέκτης πληροφοριών, αλλά ένα ενεργό μέλος που έχει τη δυνατότητα να ζητά αυτά που θέλει και να τα λαμβάνει όποτε εκείνη θέλει.

8.2 Μελλοντικοί στόχοι

Μελλοντικός στόχος μας είναι η διεύρυνση και η ανάπτυξη του συστήματος Εναλλακτικής Επαυξητικής Επικοινωνίας και με άλλες κατηγορίες και η περαιτέρω ανάπτυξη των υπαρχόντων με περισσότερες εικόνες και περισσότερα επίπεδα.

Πρέπει να σημειωθεί πως το σύστημα Εναλλακτικής Επαυξητικής Επικοινωνίας είναι πιλοτικό και ασφαλώς θα ακολουθήσουν διορθώσεις και επεκτάσεις για την καλύτερη λειτουργικότητα και την σωστότερη ολοκλήρωσή του. Επιπλέον, είναι αναγκαίο να πούμε ότι οι συνεδρίες θα συνεχιστούν για τυχόν προβλήματα σε όλα τα κοινωνικά πλαίσια του ατόμου (για παράδειγμα, οι σπουδάστριες θα παρακολουθήσουν τα μαθήματα, στα οποία παρίσταται το άτομο, για να διαπιστώσουν εάν υπάρχουν προβλήματα κατανόησης από τους συμμαθητές και τους καθηγητές του ατόμου).

Παράλληλα, όπως έχει αναφερθεί και παραπάνω σε όλες τις συνεδρίες ήταν παρούσα και η μόνιμη λογοθεραπεύτρια του Κέντρου, η οποία γνωρίζει τον τρόπο λειτουργίας του συστήματος Εναλλακτικής Επαυξητικής Επικοινωνίας που δημιουργήθηκε και μπορεί μελλοντικά να βοηθήσει το άτομο σε τυχόν προβλήματα και απορίες για τη σωστή χρήση του συστήματος μια και η ίδια θα παραμείνει στο Κέντρο. Η λογοθεραπεύτρια σε συνεργασία με τις σπουδάστριες επέδειξαν το νέο λογισμικό στα μέλη του Κέντρου, ώστε

να μπορούν και οι ίδιοι να κατανοήσουν τη λειτουργία του και να βοηθήσουν τη Φ.Δ. να το χρησιμοποιεί χωρίς να ντρέπεται.

Τέλος, στην τελευταία συνεδρία οι σπουδάστριες κάλεσαν την αδελφή και τη μητέρα του ατόμου και τους παρουσίασαν το λογισμικό και τη χρήση του, σε συνεργασία με το άτομο. Επομένως, είναι και οι ίδιες σε θέση να βοηθήσουν το άτομο στην περίπτωση που αντιμετωπίσει προβλήματα με το λογισμικό στο σπίτι. Επιπρόσθετα, ανέλαβαν να προετοιμάσουν και τον κοινωνικό τους περίγυρο σχετικά με τον νέο τρόπο επικοινωνίας της Φ.Δ., ώστε να μην αντιμετωπιστεί με καχυποψία από τους γύρω της.

BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Appley Graham, (1993), *System of Orthopaedics and Fractures*, Edited by Churchill Livingstone, London.
- Barrett, J. & Herriotts, P. (1995). *Communication and Access to Computer Technology*. Oxford: The Disability Information Trust.
- Bernstein D., K. & Tigerman, E., (1993). *Language and Communication Disorders in Children*. Macmillan Publishing Company, third edition.
- Beukelman, D. R. & Mirenda, P. (1998). *Augmentative and Alternative Communication: Management of Severe Communication Disorders in Children and Adults (2nd ed.)* Baltimore: Paul H. Brookes Publishing Co.
- Bleck E.E. (1975), *Cerebral Palsy in Physically Handicapped Children-A Medical Atlas for Teachers*. Edited by E.E. Bleck and D.A. Nagel. Grune and Stratton, New York.
- Bloomberg, K. & Johnson, H. (1991). *Communication Without Speech*. Victoria, Australia: The Australian council for Education Research Ltd, Radford House.
- Bobath B., Bobath K.(1978), *Motor Development in the Different Types of Cerebral Palsy*. London, England, William Heinemann Medical Books Ltd.
- Cole, Martha L. and Cole Jack T., *Effective intervention with the language impaired child*. (1981). By Aspen Systems Corporation. London.

- Debra Reichert Hoge, C. A. (2002). *The Source for Augmentative Alternative Communication*. U.S.A.: LinguiSystems, Inc.
- Creaghead, N.A., Newman, P.W, & Secord, W.A.(1985). *Assessment and Remediation of Articulatory Disorders*. (2nd Ed.). Merrill Publishing Co.: Columbus, Ohio.
- Γαροφαλίδης Γεώργιος, (1965). *Επίτομη Ορθοπαιδική*, εκδόσεις Παρισιάνος, Αθήνα.
- Γεωργοπούλου, Στ. (2006). *Σημειώσεις μαθήματος Εφαρμογές Η/ Υ και Νέων Τεχνολογιών στη Λογοπαθολογία*. Τμήμα λογοθεραπείας, Α.Τ.Ε.Ι. Πάτρας.
- Γκούβας Χαράλαμπος, (1988). Πίνακας ορθοπαιδικών χειρουργικών επεμβάσεων επί ασθενών με εγκεφαλική παράλυση. Νοσοκομείο ΚΑΤ.
- Γκούβας Χαράλαμπος: Στατιστικά συμπεράσματα επί 17.000 ασθενών ορθοπαιδικού ιατρείου, καταχωρημένων σε ηλεκτρονικό υπολογιστή από το 1989-2008.
- *Ελεύθερη Ελληνική Εγκυκλοπαίδεια*. Ανάκτηση Μάρτιος 14, 2010, από Εγκεφαλική Παράλυση: <http://www.livepedia.gr/index.php>
- Gearheart, B. R. & Weishahn, M.W., *The Handicapped Child in the Regular Classroom*. Saint Louis: The C. V. Mosby Company, 1976.
- Grove, N. & Walker, M. (1990) The Makaton Vocabulary Using manual signs and graphic symbols to develop interpersonal communication. *AAC Augmentative and Alternative Communication*, 6, 15 – 28.
- Hegarty, S. & Pocklington, K. (1984). *Educating Pupils with Special Needs in the Ordinary School*. Windsor, Berks: The NFER-NELSON Publishing Company.

- Jones, S., (1990). INTECOM A Package Designed to Integrate Carers into Assessing and Developing the Communication Skills of People with Learning Difficulties. The NFER-Nelson Publishing Company.
- Kathryn M. Yorkston, David R. Beukelman, Edythe A. Strand, Kathleen R. Bell, (2006). *Θεραπευτική Παρέμβαση Νευρογενών Κινητικών Διαταραχών Ομιλίας σε Παιδιά και Ενήλικες*. Επιμέλεια: Μαρία Καμπανάρου, ΕΛΛΗΝ.
- Kierman, C., Reid, B. & Goldbart, J., (1987). *Foundations of Communication and Language*. Manchester University Press.
- Καμπανάρου Μαρία (2007). *Διαγνωστικά Θέματα Λογοθεραπείας*. ΕΛΛΗΝ.
- Κουρουπέτρογλου Γ, Λιάλιου Σ.,(2002). *Εναλλακτική και Επαυξητική Διαπροσωπική Επικοινωνία Ατόμων με Αναπηρία*, Αθήνα.
- Light, J. (1988). Interaction involving individuals using augmentative and alternative communication systems: State of the art and future directions. *Augmentative and Alternative Communication*, 4, 66-82.
- Lori Frost, Andy Bondy. (2002). *Σύστημα Ανταλλαγής μέσω Εικόνων (PECS), Εκπαιδευτικό Εγχειρίδιο*. Μετάφραση: Άννα Πλέσσα, Επιμέλεια: Ηλιάνα Μαγιάτη. PYRAMID EDUCATIONAL PRODUCTS, INC.
- Musselwhite, C. R. & St.Louis (1988). *Communication Programming for Persons with Severe Handicaps*. Boston, MA: College Hill Press.
- Mysak, E.D. Cerebral Palsy Speech Syndromes. (1971). In Travis, L.E. (Ed.), *Handbook of Speech Pathology and Audiology*. Meredith Corporation.

- “Roles and Responsibilities of Speech- Language Pathologists With Respect to Augmentative and Alternative Communication: Position Statement”, Ανακτήθηκε στις 03/02/2010, από <http://www.asha.org>
- Συμεωνίδης Παναγιώτης, (1986). Επίτομη Ορθοπαιδική. Εκδόσεις University Studio Press, Θεσσαλονίκη.
- Συμεωνίδης Παναγιώτης, (1996). Επίτομη Ορθοπαιδική. Εκδόσεις University Studio Press, Θεσσαλονίκη.
- *The Makaton Charity*. Ανακτήθηκε 12/02/2010, από Makaton: <http://www.makaton.org>.
- Χαρτοφυλακίδης Γεώργιος, (1981). Επίτομη Ορθοπαιδική, Εκδόσεις Παρισιάνος, Αθήνα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1
Φόρμα Λογοπαθολογικού Ιστορικού

ΛΟΓΟΠΑΘΟΛΟΓΙΚΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΕΝΗΛΙΚΑ

1. Ατομικά στοιχεία

Όνοματεπώνυμο: Δ.Φ.

Ημερομηνία γέννησης: 18/8/1981

Ηλικία: 29 ετών

Διάγνωση: Σπαστική τετραπληγία

Ημερομηνία συνέντευξης: 18/11/2009

2. Ειδικότητες που έχει επισκεφθεί

§ Νευρολόγος: ιδιωτικά: ... δημόσιο:

Διάγνωση:

Διάρκεια θεραπείας:

§ ΩΡΛ: ιδιωτικά: ... δημόσιο:

Διάγνωση:

Διάρκεια θεραπείας:

§ Ψυχολόγος: ιδιωτικά: δημόσιο:...

Διάγνωση:

Διάρκεια θεραπείας:

§ Φυσιοθεραπευτής:√... ιδιωτικά: δημόσιο:

Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.ΑμεΑ

Μεσσηνίας

Διάγνωση:

Διάρκεια θεραπείας:

§ Λογοθεραπευτής: ιδιωτικά: ... δημόσιο:...

Διάγνωση:

Διάρκεια θεραπείας:

§ Εργοθεραπευτής: ...✓.. ιδιωτικά: δημόσιο: **συμμετέχει**
σε ομάδα λογοθεραπείας στο Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.ΑμεΑ Μεσσηνίας
 Διάγνωση:
 Διάρκεια θεραπείας:

3. Ιατρικές πληροφορίες

Ιστορικό σε κάποια από τα ακόλουθα:

§ Εγκεφαλικό	Ναι ___	Όχι _✓_
§ Αφασία	Ναι ___	Όχι ✓_
§ Δυσφαγία	Ναι ___	Όχι _✓_
§ Άνοια	Ναι ___	Όχι _✓_
§ Διαταραχή μνήμης	Ναι ___	Όχι _✓_
§ Νόσος Parkinson	Ναι ___	Όχι _✓_
§ ΣΚΠ	Ναι ___	Όχι _✓_
§ ΚΕΚ	Ναι ___	Όχι _✓_
§ Άσθμα	Ναι ___	Όχι _✓_
§ Επιληψία	Ναι ___	Όχι _✓_
§ Πρόβλημα ακοής	Ναι ___	Όχι _✓_
§ Πρόβλημα όρασης	Ναι ___	Όχι _✓_
§ Πρόβλημα καρδιάς	Ναι ___	Όχι _✓_
§ Διαβήτης	Ναι ___	Όχι _✓_
§ Αλλεργίες	Ναι ___	Όχι _✓_
§ Μυϊκή αδυναμία Α./Δ.	Ναι ___	Όχι _✓_
§ Ψυχιατρικό πρόβλημα	Ναι ___	Όχι _✓_
§ Κατάθλιψη	Ναι ___	Όχι _✓_
§ Κατάχρηση αλκοόλ	Ναι ___	Όχι _✓_
§ Κάπνισμα	Ναι ___	Όχι _✓_
§ Άλλο πρόβλημα.....		

§ Φαρμακευτική αγωγή και δόσεις φαρμάκων: **ΟΧΙ**

4. Επικοινωνία

§ Περιγραφή επικοινωνίας του ατόμου:

Επικοινωνεί με νοηματική και χρησιμοποιεί τα σύμβολα της ΜΑΚΑΤΟΝ.

§ Δυσκολία στην ομιλία: Ναι ..√.. Όχι ...
Πότε παρουσιάστηκε η δυσκολία;

§ Δυσκολία στην κατανόηση: Ναι Όχι ..√..
Πότε παρουσιάστηκε η δυσκολία;

§ Κατανόηση ομιλίας από:

σύζυγο:	Ναι ...	Όχι ...
τέκνα:	Ναι ...	Όχι ...
κοινωνικό περιβάλλον:	Ναι ..√..	Όχι ...
εργασιακό /σχολικό περιβάλλον:	Ναι..√..	Όχι

§ Πληροφορίες:

	ΣΥΝΟΔΟΣ ΑΣΘΕΝΗΣ		ΛΟΓΟΘΕΡΑΠΕΥΤΗΣ	
	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ
Λεκτική Επικοινωνία		√		√
Γραπτή Επικοινωνία		√		√
Επικοινωνία με χειρονομίες ή / και δήξη	√		√	
Χρήση βλεμματικής επαφής	√		√	
Έκφραση προσώπου	√		√	
Αυτόματος λόγος		√		√
Ικανότητα κατανόησης συζήτησης	√		√	

5. Κοινωνικές / Συναισθηματικές πληροφορίες:

§ συνεργάσιμος	Ναι ..√..	Όχι
§ φιλικός	Ναι ..√..	Όχι
§ επιθετικός	Ναι	Όχι ..√..
§ κλειστός	Ναι	Όχι ..√..
§ νευρικός	Ναι	Όχι ..√..
§ ενεργητικός	Ναι ..√..	Όχι
§ υπομονετικός	Ναι ..√..	Όχι

6. Επιπρόσθετες πληροφορίες:

Η Φ.Δ. είναι δίδυμη και για αυτό γεννήθηκε στην 34 εβδομάδα κύησης. Το βιβλιάριο εμβολίων αναφέρει ότι δεν υπήρχε καμία επιπλοκή κατά τον τοκετό αλλά χρειάστηκε να μπει σε θερμοκοιτίδα λόγω προωρότητας. Στον έκτο μήνα, παρατήρησε η μητέρα ότι το παιδί δεν έπαιρνε βάρος και έτσι διαπιστώθηκε η τετραπληγία. Η οικογένεια εγκαταστάθηκε στην Αθήνα προκειμένου το παιδί να έχει περισσότερες ευκαιρίες εκπαίδευσης και αποκατάστασης. Το καλοκαίρι του 2009 η μητέρα έχει πλέον συνταξιοδοτηθεί και αφού άκουσε για την λειτουργία του κέντρου (Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.ΑμεΑ Μεσσηνίας) ήρθε να δει αν θα μπορούσε να εξυπηρετηθεί το παιδί εδώ, γεγονός που θα της επέτρεπε να ξαναγυρίσει στο χωριό της. Κεντά, επικοινωνεί με νοήματα και προσπαθεί με κάθε τρόπο να αξιοποιήσει το κάθε τι που της προσφέρεται.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2
Φόρμες Αξιολόγησης Προσχολικών Εννοιών

Ανεπίσημη Αξιολόγηση Στις Διαταραχές Του Λόγου

Όνοματεπώνυμο παιδιού: Φ.Δ.

Ημερομ. Γέννησης: 18/08/1981

Ημερομ. Εξέτασης : 18/11/2009

Ηλικία: 29 ετών

Αναγνώριση Φαγητών				
α) Δείξε μου (κατανόηση)	Εικόνες φαγητών	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΑΛΛΗ ΑΠΑΝΤΗΣΗ
	1. μπανάνα	✓		
	2. σταφύλι	✓		
	3. φράουλα	✓		
	4. κεράσι	✓		
	5. μήλο	✓		
	6. πεπόνι	✓		
	7. ροδάκινο	✓		
	8. καρπούζι	✓		
	9. πιπεριά	✓		
	10. μπρόκολο	✓		
	11. λάχανο	✓		
	12. κουνουπίδι	✓		
	13. ντομάτα	✓		
	14. αγγούρι	✓		
	15. κρεμμύδι	✓		
	16. μαρούλι	✓		
	17. φασολάκια	✓		
	18. καρότο	✓		
	19. αρακάς	✓		
	20. αυγό	✓		

	21. ελιές	✓		
	22. ψωμί	✓		
	23. μακαρόνια	✓		
	24. πίτσα	✓		
	25. σαλάμι	✓		
	26. πατάτες	✓		
	27. ψάρι	✓		
	28. ρύζι	✓		
	29. μπριζόλα	✓		
	30. κοτόπουλο	✓		
	31. τοστ	✓		
	32. καλαμαράκια	✓		
	33. σούπα	✓		
	34. μπέικον	✓		
	35. μπισκότα	✓		
	36. παγωτό	✓		
	37. σοκολάτα	✓		
	38. μέλι	✓		
	39. καραμέλες	✓		

Αναγνώριση Ποτών				
α) Δείξε μου (κατανόηση)	Εικόνες ποτών	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΆΛΛΗ ΑΠΑΝΤΗΣΗ
	1. πορτοκαλάδα	✓		
	2. ζεστή σοκολάτα	✓		
	3. μπίρα	✓		
	4. γάλα	✓		
	5. coca-cola	✓		
	6. νερό	✓		
	7. καφές	✓		
	8. χυμός	✓		
	9. τσάι	✓		

Αναγνώριση Ρούχων				
α) Δείξε μου (κατανόηση)	Εικόνες ρούχων	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΆΛΛΗ ΑΠΑΝΤΗΣΗ
	1. τζιν	✓		
	2. μπουφάν	✓		
	3. πουλόβερ	✓		
	4. μπλούζα	✓		
	5. ζακέτα	✓		
	6. φόρεμα	✓		
	7. παπούτσια	✓		
	8. φόρμες	✓		
	9. καλσόν	✓		
	10. κάλτσες	✓		
	11. πτυζάμες	✓		
	12. βρακάκι	✓		
	13. φανέλα	✓		

	14. σκούφος	✓		
	15. σουτιέν	✓		
	16. δαχτυλίδι	✓		
	17. κολιέ	✓		
	18. ρολόι	✓		
	19. πορτοφόλι	✓		
	20. γάντια	✓		
	21. κασκόλ	✓		
	22. καπέλο	✓		
	23. ζώνη	✓		

Αναγνώριση Αντικειμένων				
α) Δείξε μου (κατανόηση)	Εικόνες αντικειμένων	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΑΛΛΗ ΑΠΑΝΤΗΣΗ
	1. οδοντόκρεμα	✓		
	2. πιστολάκι	✓		
	3. φάρμακα	✓		
	4. μπατονέτα	✓		
	5. οδοντόβουρτσα	✓		
	6. πάνα	✓		
	7. χαρτομάντηλο	✓		
	8. νυχοκόπτης	✓		
	9. χανζαπλάστ	✓		
	10. πετσέτα	✓		
	11. υπολογιστής	✓		
	12. μουσική	✓		
	13. πάρκο	✓		
	14. καφετέρια	✓		

	15. τηλεόραση	✓		
	16. νοσοκομείο	✓		
	17. πλυντήριο	✓		
	18. ήλιος	✓		
	19. σύννεφα	✓		
	20. παράθυρο	✓		
	21. τηλέφωνο	✓		

Αναγνώριση Ενεργειών				
α) Δείξε μου (κατανόηση)	Εικόνες ενεργειών	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΑΛΛΗ ΑΠΑΝΤΗΣΗ
	1. κάνω μπάνιο	✓		
	2. κουρεύομαι	✓		
	3. πάω στο γιατρό	✓		
	4. πλένω τα χέρια	✓		
	5. χτενίζομαι	✓		
	6. βρωμάει	✓		
	7. κρυώνω	✓		
	8. διψάω	✓		
	9. πεινάω	✓		
	10. πονάω	✓		
	11. ζεσταίνομαι	✓		

Αναγνώριση Μελών Σώματος

α) Δείξε μου (κατανόηση)	Εικόνες μελών σώματος	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΑΛΛΗ ΑΠΑΝΤΗΣΗ
	1. κοιλιά	✓		
	2. δόντι	✓		
	3. πόδι	✓		
	4. αυτί	✓		
	5. κεφάλι	✓		
	6. πλάτη	✓		

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3
Φόρμες Χορήγησης του Συστήματος Εναλλακτικής Επαυξητικής
Επικοινωνίας

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ____^η : Οπτική και ακουστική παρουσίαση (έκθεση) εικόνων των επτά κατηγοριών. Ο θεραπευτής παρουσιάζει τις εικόνες της πρώτης διαφάνειας που απεικονίζουν τις επτά κατηγορίες. Η κάθε έννοια εδώ παρουσιάζεται 3 φορές.

ΗΜΕΡ: _____

Εικόνες κατηγοριών
1. Φαγητά
2. Ποτά
3. Ρούχα
4. Διασκέδαση
5. Σωματική Υγιεινή
6. Συναισθήματα
7. Θέματα Διαλόγου

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:.....
.....
.....

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ___^η: Ο θεραπευτής εξετάζει τις εικόνες της 1^{ης} διαφάνειας, όπου απεικονίζονται οι επτά κατηγορίες, στο άτομο και ζητάει να του δείξει αυτή που κατονομάζει. Η κάθε έννοια εδώ παρουσιάζεται 3 φορές.

Κριτήριο επιτυχίας: 80%. (2/3 minimum)!

ΗΜΕΡ: _____

Εικόνες 1 ^{ου} επιπέδου σωματικής υγιεινής	ΣΥΝΕΔΡΙΑ ___ :		
	Παρουσίαση ___ ^η :	Παρουσίαση ___ ^η :	Παρουσίαση ___ ^η :
(Δείξε μου)			
1. Φαγητά			
2. Ποτά			
3. Ρούχα			
4. Διασκέδαση			
5. Σωματική Υγιεινή			
6. Συναισθήματα			
7. Θέματα Διαλόγου			
ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ: / *100=			

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:.....

1^η ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ: ΦΑΓΗΤΑ

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ____^η : Οπτική και ακουστική παρουσίαση (έκθεση) φαγητών. Ο θεραπευτής παρουσιάζει τις εικόνες των φαγητών στο άτομο. Η κάθε έννοια εδώ παρουσιάζεται 3 φορές.

ΗΜΕΡ: _____

Εικόνες Φαγητών
1.μπανάνα
2.σταφύλι
3.φράουλα
4.κεράσι
5.μήλο
6.πεπόνι
7.ροδάκινο
8.καρπούζι
9.πιπεριά
10.μπρόκολο
11.λάχανο
12.κουνουπίδι
13.ντομάτα
14.αγγούρι
15.κρεμμύδι
16.μαρούλι
17.φασολάκια
18.καρότο

19.αρακάς
20 αυγό
21.ελιές
22.ψωμί
23.μακαρόνια
24.πίτσα
25.σαλάμι
26.πατάτες
27.ψάρι
28.ρύζι
29.μπριζόλα
30.κοτόπουλο
31.τοστ
32.καλαμαράκια
33.σούπα
34.μπεικον
35.μπισκότα
36.παγωτό
37.σοκολάτα
38.μέλι
39.καραμέλες

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:.....
.....
.....

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ____^η: Ο θεραπευτής εξετάζει τις εικόνες του 1^{ου} επιπέδου των φαγητών στο άτομο και ζητάει να του δείξει αυτή που κατονομάζει. Η κάθε έννοια εδώ παρουσιάζεται 3 φορές. **Κριτήριο επιτυχίας: 80%. (2/3 minimum)!**

ΗΜΕΡ: _____

Εικόνες 1 ^{ου} επιπέδου φαγητών (Δείξε μου)	ΣΥΝΕΔΡΙΑ ____ :		
	Παρουσίαση ____ ^η :	Παρουσίαση ____ ^η :	Παρουσίαση ____ ^η :
1. μπανάνα			
2. σταφύλι			
3. μήλο			
4. κεράσι			
5. φράουλα			
6. πεπόνι			
7. ροδάκινο			
8. καρπούζι			
ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ: / *100=			

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:.....

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ____^η: Ο θεραπευτής εξετάζει τις εικόνες του 2^{ου} επιπέδου των φαγητών στο άτομο και ζητάει να του δείξει αυτή που κατονομάζει. Η κάθε έννοια εδώ παρουσιάζεται 3 φορές. **Κριτήριο επιτυχίας: 80%. (2/3 minimum)!**

ΗΜΕΡ: _____

Εικόνες 2 ^{ου} επιπέδου φαγητών (Δείξε μου)	ΣΥΝΕΔΡΙΑ ____ :		
	Παρουσίαση ____ ^η :	Παρουσίαση ____ ^η :	Παρουσίαση ____ ^η :
1. πιπεριά			
2. κουνουπιδι			
3. λάχανο			
4. ντομάτα			
5. αγγούρι			
6. κρεμμύδι			
7. μαρούλι			
8. φασολάκια			
9. καρότο			
ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ: / *100=			

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:.....

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ____^η: Ο θεραπευτής εξετάζει τις εικόνες του 3^{ου} επιπέδου των φαγητών στο άτομο και ζητάει να του δείξει αυτή που κατονομάζει. Η κάθε έννοια εδώ παρουσιάζεται 3 φορές. **Κριτήριο επιτυχίας: 80%. (2/3 minimum)!**

ΗΜΕΡ: _____

Εικόνες 3 ^{ου} επιπέδου φαγητών (Δείξε μου)	ΣΥΝΕΔΡΙΑ ____ :		
	Παρουσίαση ____ ^η :	Παρουσίαση ____ ^η :	Παρουσίαση ____ ^η :
1. μπρόκολο			
2.αρακάς			
3.αυγό			
4.ελιές			
5.πατάτες			
6.μακαρόνια			
7. πίτσα			
8. σαλάμι			
9. ψωμί			
ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ: / *100=			

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:.....

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ____^η: Ο θεραπευτής εξετάζει τις εικόνες του 4^{ου} επιπέδου των φαγητών στο άτομο και ζητάει να του δείξει αυτή που κατονομάζει. Η κάθε έννοια εδώ παρουσιάζεται 3 φορές. **Κριτήριο επιτυχίας: 80%. (2/3 minimum)!**

ΗΜΕΡ: _____

Εικόνες 4 ^{ου} επιπέδου φαγητών (Δείξε μου)	ΣΥΝΕΔΡΙΑ ____ :		
	Παρουσίαση ____ ^η :	Παρουσίαση ____ ^η :	Παρουσίαση ____ ^η :
1. ψάρι			
2. ρύζι			
3. μπριζόλα			
4. κοτόπουλο			
5. τoστ			
6. καλαμαράκια			
7. σούπα			
8. μπέικον			
ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ: / *100=			

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:.....

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ____^η: Ο θεραπευτής εξετάζει τις εικόνες του 5^{ου} επιπέδου των φαγητών στο άτομο και ζητάει να του δείξει αυτή που κατονομάζει. Η κάθε έννοια εδώ παρουσιάζεται 3 φορές. **Κριτήριο επιτυχίας: 80%. (2/3 minimum)!**

ΗΜΕΡ: _____

Εικόνες 5 ^{ου} επιπέδου φαγητών (Δείξε μου)	ΣΥΝΕΔΡΙΑ ____ :		
	Παρουσίαση ____ ^η :	Παρουσίαση ____ ^η :	Παρουσίαση ____ ^η :
1. μπισκότα			
2. παγωτό			
3. μέλι			
4. σοκολάτα			
5. καραμέλες			
ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ: / *100=			

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:.....

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ____^η: Ο θεραπευτής εξετάζει τον τρόπο με τον οποίο το άτομο χειρίζεται τις εικόνες των φαγητών σε όλα τα επίπεδα. Ζητά να του δείξει την έννοια που κατονομάζει ανάμεσα σε 39 άλλες. Η κάθε έννοια εδώ παρουσιάζεται 3 φορές.

Κριτήριο επιτυχίας: 80%. (2/3 minimum)!

ΗΜΕΡ: _____

Εικόνες φαγητών (Δείξε μου)	ΣΥΝΕΔΡΙΑ ____ :		
	Παρουσίαση ____ ^η :	Παρουσίαση ____ ^η :	Παρουσίαση ____ ^η :
1. μπανάνα			
2. σταφύλι			
3. μήλο			
4. κεράσι			
5. φράουλα			
6. πεπόνι			
7. ροδάκινο			
8. καρπούζι			
9. πιπεριά			
10. μπρόκολο			
11. λάχανο			
12. κουνουπίδι			
13. ντομάτα			
14. αγγούρι			
15. κρεμμύδι			
16. μαρούλι			
17. φασολάκια			
18. καρότο			

19.αρακάς			
20.αυγό			
21.ελιές			
22.ψωμί			
23.μακαρόνια			
24.πίτσα			
25.σαλάμι			
26.πατάτες			
27.ψάρι			
28.ρύζι			
29.μπριζόλα			
30.κοτόπουλο			
31.τοστ			
32.καλαμαράκια			
33.σούπα			
34.μπεικόν			
35.μπισκότα			
36.παγωτό			
37.σοκολάτα			
38.μέλι			
39.καραμέλες			
ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ: / *100=			

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

2^η ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ: ΠΟΤΑ

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ____ ^η : Οπτική και ακουστική παρουσίαση (έκθεση) ποτών. Ο θεραπευτής παρουσιάζει τις εικόνες των ποτών στο άτομο. Η κάθε έννοια εδώ παρουσιάζεται 3 φορές.

ΗΜΕΡ: _____

Εικόνες ποτών
1.πορτοκαλάδα
2.ζεστή σοκολάτα
3.μπύρα
4.γάλα
5.coca cola
6.νερό
7.καφές
8.χυμός
9.τσαι

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:.....
.....
.....

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ____^η: Ο θεραπευτής εξετάζει τις εικόνες του επιπέδου των ποτών στο άτομο και ζητά να του δείξει αυτή που κατονομάζει. Η κάθε έννοια εδώ παρουσιάζεται 3 φορές.
Κριτήριο επιτυχίας: 80%. (2/3 minimum)!

ΗΜΕΡ: _____

Εικόνες επιπέδου ποτών (Δείξε μου)	ΣΥΝΕΔΡΙΑ ____ :		
	Παρουσίαση ____ ^η :	Παρουσίαση ____ ^η :	Παρουσίαση ____ ^η :
1.πορτοκαλάδα			
2.ζεστή σοκολάτα			
3.μπύρα			
4.γάλα			
5.coca cola			
6.νερό			
7.καφές			
8.χυμός			
9.τσαι			
ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ: / *100=			

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:.....

3^η ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ: ΡΟΥΧΑ

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ____^η : Οπτική και ακουστική παρουσίαση (έκθεση) ρούχων. Ο θεραπευτής παρουσιάζει τις εικόνες των ρούχων στο άτομο. Η κάθε έννοια εδώ παρουσιάζεται 3 φορές.

ΗΜΕΡ: _____

Εικόνες ρούχων
1.γάντια
2.σκούφος
3.κασκόλ
4.καπέλο
5.ζώνη
6.δαχτυλίδι
7.κολιέ
8.πορτοφόλι
9.ρολόι
10.καλσόν
11.κάλτσες
12.πυτζάμες
13.βρακάκι
14.φανέλα
15.σουτιέν
16.τζην
17.μπουφάν

18.μπλούζα
19.ζακέτα
20.φόρεμα
21.παπούτσια
22.φόρμες
23.πουλόβερ

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:.....
.....
.....
.....
.....
.....

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ____^η: Ο θεραπευτής εξετάζει τις εικόνες του 1^{ου} επιπέδου των ρούχων στο άτομο και ζητάει να του δείξει αυτή που κατονομάζει. Η κάθε έννοια εδώ παρουσιάζεται 3 φορές. **Κριτήριο επιτυχίας: 80%. (2/3 minimum)!**

ΗΜΕΡ: _____

Εικόνες 1 ^{ου} επιπέδου ρούχων	ΣΥΝΕΔΡΙΑ ____ :		
	Παρουσίαση ____ ^η :	Παρουσίαση ____ ^η :	Παρουσίαση ____ ^η :
(Δείξε μου)			
1. γάντια			
2. σκούφος			
3. κασκόλ			
4. καπέλο			
5.ζώνη			
ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ: / *100=			

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:.....

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ____^η: Ο θεραπευτής εξετάζει τις εικόνες του 2^{ου} επιπέδου των ρούχων στο άτομο και ζητάει να του δείξει αυτή που κατονομάζει. Η κάθε έννοια εδώ παρουσιάζεται 3 φορές. **Κριτήριο επιτυχίας: 80%. (2/3 minimum)!**

ΗΜΕΡ: _____

Εικόνες 2 ^{ου} επιπέδου ρούχων (Δείξε μου)	ΣΥΝΕΔΡΙΑ ____ :		
	Παρουσίαση ____ ^η :	Παρουσίαση ____ ^η :	Παρουσίαση ____ ^η :
1. δαχτυλίδι			
2. κολιέ			
3. πορτοφόλι			
4. ρολόι			
ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ: / *100=			

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:.....

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ____^η: Ο θεραπευτής εξετάζει τις εικόνες του 3^{ου} επιπέδου των ρούχων στο άτομο και ζητάει να του δείξει αυτή που κατονομάζει. Η κάθε έννοια εδώ παρουσιάζεται 3 φορές. **Κριτήριο επιτυχίας: 80%. (2/3 minimum)!**

ΗΜΕΡ: _____

Εικόνες 3 ^{ου} επιπέδου ρούχων	ΣΥΝΕΔΡΙΑ ____ :		
	Παρουσίαση ____ ^η :	Παρουσίαση ____ ^η :	Παρουσίαση ____ ^η :
(Δείξε μου)			
1.καλσόν			
2. κάλτσες			
3. πτυζάμες			
4. βρακάκι			
5.φανέλα			
6.σουτιέν			
ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ: / *100=			

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:.....

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ____^η: Ο θεραπευτής εξετάζει τις εικόνες του 4^{ου} επιπέδου των ρούχων στο άτομο και ζητάει να του δείξει αυτή που κατονομάζει. Η κάθε έννοια εδώ παρουσιάζεται 3 φορές. **Κριτήριο επιτυχίας: 80%. (2/3 minimum)!**

ΗΜΕΡ: _____

Εικόνες 4 ^{ου} επιπέδου ρούχων (Δείξε μου)	ΣΥΝΕΔΡΙΑ ____ :		
	Παρουσίαση ____ ^η :	Παρουσίαση ____ ^η :	Παρουσίαση ____ ^η :
1.τζην			
2. πουλόβερ			
3. μπλούζα			
4. πουλόβερ			
5.ζακέτα			
6.παπούτσια			
7.φόρμες			
8.μπουφάν			
9.φόρεμα			
ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ: / *100=			

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:.....

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ____^η: Ο θεραπευτής εξετάζει τον τρόπο με τον οποίο το άτομο χειρίζεται τις εικόνες των ρούχων σε όλα τα επίπεδα. Ζητά να του δείξει την έννοια που κατονομάζει ανάμεσα σε 23 άλλες. Η κάθε έννοια εδώ παρουσιάζεται 3 φορές.

Κριτήριο επιτυχίας: 80%. (2/3 minimum)!

ΗΜΕΡ: _____

Εικόνες ρούχων	ΣΥΝΕΔΡΙΑ ____ :		
	Παρουσίαση ____ ^η :	Παρουσίαση ____ ^η :	Παρουσίαση ____ ^η :
(Δείξε μου)			
1. γάντια			
2. σκούφος			
3. κασκόλ			
4. καπέλο			
5. ζώνη			
6. δαχτυλίδι			
7. κολιέ			
8. πορτοφόλι			
9. ρολόι			
10. καλσόν			
11. κάλτσες			
12. πυτζάμες			
13. βρακάκι			
14. φανέλα			
15. σουτιέν			
16. τζην			
17. μπλούζα			

18.ζακέτα			
19.μπουφάν			
20.παπούτσια			
21.φόρεμα			
22.φόρμες			
23.πουλόβερ			
ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ: / *100=			

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

4^η ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ: ΣΩΜΑΤΙΚΗ ΥΓΙΕΙΝΗ

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ____ ^η : Οπτική και ακουστική παρουσίαση (έκθεση) σωματικής υγιεινής. Ο θεραπευτής παρουσιάζει τις εικόνες της σωματικής υγιεινής στο άτομο. Η κάθε έννοια εδώ παρουσιάζεται 3 φορές.

ΗΜΕΡ: _____

Εικόνες σωματικής υγιεινής
1. οδοντόκρεμα
2. πιστολάκι
3. φάρμακα
4. μπατονέτα
5. οδοντόβουρτσα
6. πάνα
7. χαρτομάντηλο
8. νυχοκόπτης
9. χανζαπλάστ
10. πετσέτα
11. θέλω να χτενιστώ
12. θέλω να κάνω μπάνιο
13. θέλω να κόψω τα μαλλιά
14. θέλω να πάω στο γιατρό
15. θέλω να πλύνω τα χέρια

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:.....
.....
.....

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ____^η: Ο θεραπευτής εξετάζει τις εικόνες του 1^{ου} επιπέδου της σωματικής υγιεινής στο άτομο και ζητάει να του δείξει αυτή που κατονομάζει. Η κάθε έννοια εδώ παρουσιάζεται 3 φορές. **Κριτήριο επιτυχίας: 80%. (2/3 minimum)!**

ΗΜΕΡ: _____

Εικόνες 1 ^{ου} επιπέδου σωματικής υγιεινής	ΣΥΝΕΔΡΙΑ ____ :		
	Παρουσίαση ____ ^η :	Παρουσίαση ____ ^η :	Παρουσίαση ____ ^η :
(Δείξε μου)			
1. οδοντόκρεμα			
2. πιστολάκι			
3. φάρμακα			
4. μπατονέτα			
5. οδοντόβουρτσα			
ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ: / *100=			

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:.....

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ___^η: Ο θεραπευτής εξετάζει τις εικόνες του 2^{ου} επιπέδου της σωματικής υγιεινής στο άτομο και ζητάει να του δείξει αυτή που κατονομάζει. Η κάθε έννοια εδώ παρουσιάζεται 3 φορές. **Κριτήριο επιτυχίας: 80%. (2/3 minimum)!**

ΗΜΕΡ: _____

Εικόνες 2 ^{ου} επιπέδου σωματικής υγιεινής	ΣΥΝΕΔΡΙΑ ___ :		
	Παρουσίαση ___ ^η :	Παρουσίαση ___ ^η :	Παρουσίαση ___ ^η :
(Δείξε μου)			
1. πάντα			
2. χαρτομάντηλο			
3. νυχοκόπτης			
4. χανζαπλάστ			
5. πετσέτα			
ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ: / *100=			

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:.....

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ____ η: Ο θεραπευτής εξετάζει τις εικόνες του 3^{ου} επιπέδου της σωματικής υγιεινής στο άτομο και ζητάει να του δείξει αυτή που κατονομάζει. Η κάθε έννοια εδώ παρουσιάζεται 3 φορές. **Κριτήριο επιτυχίας: 80%. (2/3 minimum)!**

ΗΜΕΡ: _____

Εικόνες 3 ^{ου} επιπέδου σωματικής υγιεινής	ΣΥΝΕΔΡΙΑ ____ :		
	Παρουσίαση ____ η:	Παρουσίαση ____ η:	Παρουσίαση ____ η:
(Δείξε μου)			
1.θέλω να χτενιστώ			
2.θέλω να κάνω μπάνιο			
3. θέλω να κόψω τα μαλλιά			
4. θέλω να πάω στο γιατρό			
5. θέλω να πλύνω τα χέρια			
ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ: / *100=			

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:.....

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ____^η: Ο θεραπευτής εξετάζει τον τρόπο με τον οποίο το άτομο χειρίζεται τις εικόνες της σωματικής υγιεινής όλων των επιπέδων. Ζητάει να του δείξει την έννοια την οποία κατονομάζει ανάμεσα σε 15 άλλες. Η κάθε έννοια εδώ παρουσιάζεται 3 φορές.
Κριτήριο επιτυχίας: 80%. (2/3 minimum)!

ΗΜΕΡ: _____

Εικόνες σωματικής υγιεινής	ΣΥΝΕΔΡΙΑ ____ :		
	Παρουσίαση ____ ^η :	Παρουσίαση ____ ^η :	Παρουσίαση ____ ^η :
(Δείξε μου)			
1.οδοντόκρεμα			
2. πιστολάκι			
3. φάρμακα			
4. μπατονέτα			
5. οδοντόβουρτσα			
6. πάνα			
7. χαρτομάντηλο			
8. νυχοκόπτης			
9. χανζαπλάστ			
10.πετσέτα			
11.θέλω να χτενιστώ			
12.θέλω να κάνω μπάνιο			
13. θέλω να κόψω τα μαλλιά			
14. θέλω να πάω στο γιατρό			
15. θέλω να πλύνω τα χέρια			
ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ: / *100=			

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:.....

5^η ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ: ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΩΝ

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ___^η : Οπτική και ακουστική παρουσίαση (έκθεση) συναισθημάτων. Ο θεραπευτής παρουσιάζει τις εικόνες των συναισθημάτων στο άτομο. Η κάθε έννοια εδώ παρουσιάζεται 3 φορές.

ΗΜΕΡ: _____

Εικόνες συναισθημάτων
1. πονάει η κοιλιά μου
2. πονάει το δόντι μου
3. πονάει το πόδι μου
4. πονάει το αυτί μου
5. πονάει το κεφάλι μου
6. πονάει η πλάτη μου
7. φοβάμαι
8. είμαι άρρωστη
9. δεν μου αρέσει
10. βρωμάει
11. κρυώνω
12. διψάω
13. πεινάω
14. ζεσταίνομαι
15. είμαι ιδρωμένη
16. είμαι χαρούμενη

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:.....
.....
.....

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ____^η: Ο θεραπευτής εξετάζει τις εικόνες του 1^{ου} επιπέδου της συναισθημάτων στο άτομο και ζητάει να του δείξει αυτή που κατονομάζει. Η κάθε έννοια εδώ παρουσιάζεται 3 φορές. **Κριτήριο επιτυχίας: 80%**. (2/3 minimum)!

ΗΜΕΡ: _____

Εικόνες συναισθημάτων 1 ^{ου} επιπέδου	ΣΥΝΕΔΡΙΑ ____ :		
	Παρουσίαση __ ^η :	Παρουσίαση __ ^η :	Παρουσίαση __ ^η :
(Δείξε μου)			
1. πονάει η κοιλιά μου			
2. πονάει το δόντι μου			
3. πονάει το πόδι μου			
4. πονάει το αυτί μου			
5. πονάει το κεφάλι μου			
6. πονάει η πλάτη μου			
7. φοβάμαι			
8. είμαι άρρωστη			
ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ: / *100=			

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:.....

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ____^η: Ο θεραπευτής εξετάζει τις εικόνες του 2^{ου} επιπέδου της συναισθημάτων στο άτομο και ζητάει να του δείξει αυτή που κατονομάζει. Η κάθε έννοια εδώ παρουσιάζεται 3 φορές. **Κριτήριο επιτυχίας: 80%. (2/3 minimum)!**

ΗΜΕΡ: _____

Εικόνες συναισθημάτων 2 ^{ου} επιπέδου	ΣΥΝΕΔΡΙΑ ____ :		
	Παρουσίαση ____ ^η :	Παρουσίαση ____ ^η :	Παρουσίαση ____ ^η :
(Δείξε μου)			
1. δεν μου αρέσει			
2. βρωμάει			
3. κρυώνω			
4. διψάω			
5. πεινάω			
6. ζεσταίνομαι			
7. είμαι ιδρωμένη			
8. είμαι χαρούμενη			
ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ: / *100=			

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:.....

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ____^η: Ο θεραπευτής εξετάζει τον τρόπο με τον οποίο το άτομο χειρίζεται τις εικόνες των συναισθημάτων όλων των επιπέδων. Ζητάει να του δείξει την έννοια την οποία κατονομάζει ανάμεσα σε 15 άλλες. Η κάθε έννοια εδώ παρουσιάζεται 3 φορές. **Κριτήριο επιτυχίας: 80%. (2/3 minimum)!**

ΗΜΕΡ: _____

Εικόνες συναισθημάτων	ΣΥΝΕΔΡΙΑ ____ :		
	Παρουσίαση ____ ^η :	Παρουσίαση ____ ^η :	Παρουσίαση ____ ^η :
(Δείξε μου)			
1. πονάει η κοιλιά μου			
2. πονάει το δόντι μου			
3. πονάει το πόδι μου			
4. πονάει το αυτί μου			
5. πονάει το κεφάλι μου			
6. πονάει η πλάτη μου			
7. φοβάμαι			
8. είμαι άρρωστη			
9. δεν μου αρέσει			
10. βρωμάει			
11. κρυώνω			
12. διψάω			
13. πεινάω			
14. ζεσταίνομαι			
15. είμαι ιδρωμένη			
16. είμαι χαρούμενη			
ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ: / *100=			

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:.....

6^η ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ: ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗ

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ____ ^η : Οπτική και ακουστική παρουσίαση (έκθεση) διασκέδασης. Ο θεραπευτής παρουσιάζει τις εικόνες της διασκέδασης στο άτομο. Η κάθε έννοια εδώ παρουσιάζεται 3 φορές.

ΗΜΕΡ: _____

Εικόνες διασκέδασης
1. θέλω να δω τηλεόραση
2. θέλω να υπολογιστή
3. θέλω να ακούσω μουσική
4. θέλω να πάω καφετέρια
5. θέλω βόλτα στο πάρκο
6. εργοθεραπεία
7. φυσιοθεραπεία
8. γυμναστική
9. μουσική
10. θεατρικό παιχνίδι
11. ζωγραφική

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:.....
.....
.....

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ____^η: Ο θεραπευτής εξετάζει τις εικόνες των αγαπημένων δραστηριοτήτων του ατόμου στο 1^ο επίπεδο και ζητάει να του δείξει αυτή που κατονομάζει. Η κάθε έννοια εδώ παρουσιάζεται 3 φορές.

Κριτήριο επιτυχίας: 80%. (2/3 minimum)!

ΗΜΕΡ: _____

Εικόνες διασκέδασης	ΣΥΝΕΔΡΙΑ ____ :		
	Παρουσίαση ____ ^η :	Παρουσίαση ____ ^η :	Παρουσίαση ____ ^η :
(Δείξε μου)			
1. θέλω να δω τηλεόραση			
2. θέλω να υπολογιστή			
3. θέλω να ακούσω μουσική			
4. θέλω να πάω καφετέρια			
5. θέλω βόλτα στο πάρκο			
ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ: / *100=			

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:.....

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ____^η: Ο θεραπευτής εξετάζει τις εικόνες των μαθημάτων του ατόμου στο 2^ο επίπεδο και ζητάει να του δείξει αυτή που κατονομάζει. Η κάθε έννοια εδώ παρουσιάζεται 3 φορές. **Κριτήριο επιτυχίας: 80%. (2/3 minimum)!**

ΗΜΕΡ: _____

Εικόνες διασκέδασης	ΣΥΝΕΔΡΙΑ ____ :		
	Παρουσίαση ____ ^η :	Παρουσίαση ____ ^η :	Παρουσίαση ____ ^η :
(Δείξε μου)			
1. εργοθεραπεία			
2. φυσιοθεραπεία			
3. γυμναστική			
4. μουσική			
5. θεατρικό παιχνίδι			
6. ζωγραφική			
ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ: / *100=			

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:.....

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ____^η: Ο θεραπευτής εξετάζει τον τρόπο με τον οποίο το άτομο χειρίζεται τις εικόνες της διασκέδασης όλων των επιπέδων. Ζητάει να του δείξει την έννοια την οποία κατονομάζει ανάμεσα σε 11 άλλες Η κάθε έννοια εδώ παρουσιάζεται 3 φορές.

Κριτήριο επιτυχίας: 80%. (2/3 minimum)!

ΗΜΕΡ: _____

Εικόνες διασκέδασης	ΣΥΝΕΔΡΙΑ ____ :		
	Παρουσίαση ____ ^η :	Παρουσίαση ____ ^η :	Παρουσίαση ____ ^η :
(Δείξε μου)			
1. θέλω να δω τηλεόραση			
2. θέλω να υπολογιστή			
3. θέλω να ακούσω μουσική			
4. θέλω να πάω καφετέρια			
5. θέλω βόλτα στο πάρκο			
6. εργοθεραπεία			
7. φυσιοθεραπεία			
8. γυμναστική			
9. μουσική			
10.θεατρικό παιχνίδι			
11.ζωγραφική			
ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ: / *100=			

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:.....

7^η ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ: ΘΕΜΑΤΑ ΔΙΑΛΟΓΟΥ

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ____^η : Οπτική και ακουστική παρουσίαση (έκθεση) θεμάτων διαλόγου. Ο θεραπευτής παρουσιάζει τις εικόνες των θεμάτων διαλόγου στο άτομο. Η κάθε έννοια εδώ παρουσιάζεται 3 φορές.

ΗΜΕΡ: _____

Εικόνες διασκέδασης
1. ναι
2. όχι
3. βοήθεια
4. αντίο
5. γειά
6. πόσο κάνει;
7. θέλω να πληρώσω
8. θέλω να πλύνω τα χέρια
9. πιάτο
10. είμαι καλά
11. νοσοκομείο
12. πλυντήριο
13. σεισμός
14. τι καιρό έχει;
15. έχει ήλιο
16. έχει συννεφιά
17. βρέχει
18. φυσάει

19.πρωί
20.βράδυ
21.απόγευμα
22.άνοιξη
23.καλοκαίρι
24.φθινόπωρο
25.χειμώνας
26.χθές
27.αύριο
28.άνοιξε το παράθυρο
29.χτυπάει το τηλέφωνο
30.κλείσε την τηλεόραση
31.άνοιξε την τηλεόραση
32.δυνάμωσε την ένταση
33.χαμήλωσε την ένταση

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:.....
.....
.....

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ____^η: Ο θεραπευτής εξετάζει τις εικόνες των θεμάτων διαλόγου του 1^{ου} επιπέδου στο άτομο και ζητάει να του δείξει αυτή που κατονομάζει. Η κάθε έννοια εδώ παρουσιάζεται 3 φορές. **Κριτήριο επιτυχίας: 80%. (2/3 minimum)!**

ΗΜΕΡ: _____

Εικόνες θεμάτων διαλόγου 1 ^{ου} επιπέδου	ΣΥΝΕΔΡΙΑ ____ :		
	Παρουσίαση ____ ^η :	Παρουσίαση ____ ^η :	Παρουσίαση ____ ^η :
(Δείξε μου)			
1. ναι			
2. όχι			
3. βοήθεια			
4. αντίο			
5. γειά			
6. πόσο κάνει;			
7. θέλω να πληρώσω			
ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ: / *100=			

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:.....

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ____^η: Ο θεραπευτής εξετάζει τις εικόνες των θεμάτων διαλόγου του 2^{ου} επιπέδου στο άτομο και ζητάει να του δείξει αυτή που κατονομάζει. Η κάθε έννοια εδώ παρουσιάζεται 3 φορές. **Κριτήριο επιτυχίας: 80%. (2/3 minimum)!**

ΗΜΕΡ: _____

Εικόνες θεμάτων διαλόγου 2 ^{ου} επιπέδου	ΣΥΝΕΔΡΙΑ ____ :		
	Παρουσίαση ____ ^η :	Παρουσίαση ____ ^η :	Παρουσίαση ____ ^η :
(Δείξε μου)			
1. Θέλω να πλύνω τα χέρια			
2. πιάτο			
3. είμαι καλά			
4. νοσοκομείο			
5. πλυντήριο			
ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ: / *100=			

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:.....

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ____^η: Ο θεραπευτής εξετάζει τις εικόνες των θεμάτων διαλόγου του 3^{ου} επιπέδου στο άτομο και ζητάει να του δείξει αυτή που κατονομάζει. Η κάθε έννοια εδώ παρουσιάζεται 3 φορές. **Κριτήριο επιτυχίας: 80%. (2/3 minimum)!**

ΗΜΕΡ: _____

Εικόνες θεμάτων διαλόγου 3 ^{ου} επιπέδου	ΣΥΝΕΔΡΙΑ ____ :		
	Παρουσίαση ____ ^η :	Παρουσίαση ____ ^η :	Παρουσίαση ____ ^η :
(Δείξε μου)			
1.σεισμός			
2.τι καιρό έχει;			
3.έχει ήλιο			
4.έχει συννεφιά			
5.βρέχει			
6. φυσάει			
ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ: / *100=			

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:.....

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ____^η: Ο θεραπευτής εξετάζει τις εικόνες των θεμάτων διαλόγου του 4^{ου} επιπέδου στο άτομο και ζητάει να του δείξει αυτή που κατονομάζει. Η κάθε έννοια εδώ παρουσιάζεται 3 φορές. **Κριτήριο επιτυχίας: 80%. (2/3 minimum)!**

ΗΜΕΡ: _____

Εικόνες θεμάτων διαλόγου 4 ^{ου} επιπέδου	ΣΥΝΕΔΡΙΑ ____ :		
	Παρουσίαση ____ ^η :	Παρουσίαση ____ ^η :	Παρουσίαση ____ ^η :
(Δείξε μου)			
1.πρωί			
2.βράδυ			
3.απόγευμα			
4.άνοιξη			
5.καλοκαίρι			
6.φθινόπωρο			
ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ: / *100=			

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:.....

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ____^η: Ο θεραπευτής εξετάζει τις εικόνες των θεμάτων διαλόγου του 5^{ου} επιπέδου στο άτομο και ζητάει να του δείξει αυτή που κατονομάζει. Η κάθε έννοια εδώ παρουσιάζεται 3 φορές. **Κριτήριο επιτυχίας: 80%. (2/3 minimum)!**

ΗΜΕΡ: _____

Εικόνες θεμάτων διαλόγου 5 ^{ου} επιπέδου	ΣΥΝΕΔΡΙΑ ____ :		
	Παρουσίαση ____ ^η :	Παρουσίαση ____ ^η :	Παρουσίαση ____ ^η :
(Δείξε μου)			
1.χειμώνας			
2.χθές			
3.αύριο			
4.άνοιξε το παράθυρο			
5.χτυπάει το τηλέφωνο			
6.κλείσε την τηλεόραση			
7.άνοιξε την τηλεόραση			
8.δυνάμωσε την ένταση			
9.χαμήλωσε την ένταση			
ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ: / *100=			

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:.....

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ____^η: Ο θεραπευτής εξετάζει τον τρόπο με τον οποίο το άτομο χειρίζεται τις εικόνες των θεμάτων διαλόγου όλων των επιπέδων. Ζητάει να του δείξει την έννοια την οποία κατονομάζει ανάμεσα σε 33 άλλες. Η κάθε έννοια εδώ παρουσιάζεται 3 φορές.
Κριτήριο επιτυχίας: 80%. (2/3 minimum)!

ΗΜΕΡ: _____

Εικόνες θεμάτων διαλόγου (Δείξε μου)	ΣΥΝΕΔΡΙΑ ____ :		
	Παρουσίαση ____ ^η :	Παρουσίαση ____ ^η :	Παρουσίαση ____ ^η :
1. ναι			
2. όχι			
3. βοήθεια			
4. αντίο			
5. γειά			
6. πόσο κάνει;			
7. θέλω να πληρώσω			
8. θέλω να πλύνω τα χέρια			
9. πιάτο			
10.είμαι καλά			
11.νοσοκομείο			
12.πλυντήριο			
13.σεισμός			
14.τι καιρό έχει;			
15.έχει ήλιο			
16.έχει συννεφιά			
17.βρέχει			
18. φυσάει			

19.πρωί			
20.βράδυ			
21.απόγευμα			
22.άνοιξη			
23.καλοκαίρι			
24.φθινόπωρο			
25.χειμώνας			
26.χθές			
27.αύριο			
28.άνοιξε το παράθυρο			
29.χτυπάει το τηλέφωνο			
30.κλείσε την τηλεόραση			
31.άνοιξε την τηλεόραση			
32.δυνάμωσε την ένταση			
33.χαμήλωσε την ένταση			
ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ: / *100=			

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4
Εφαρμογή του λογισμικού σε συνεδρίες

ΣΥΝΕΔΡΙΑ 1^η: *Παρουσίαση των κατηγοριών*

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 18/02/2010

Οπτική και ακουστική παρουσίαση (έκθεση) των εικόνων των κατηγοριών . Ο θεραπευτής παρουσιάζει και εξηγεί τις εικόνες που απεικονίζουν τις επτά κατηγορίες στο άτομο. Η λειτουργία των «κουμπιών – εικόνων» και η διαδικασία την οποία πρέπει να πραγματοποιήσει (δηλαδή πώς να πατήσει επάνω με το δάχτυλό της) προκειμένου να λειτουργήσουν, εξηγήθηκαν στο άτομο μέσω παραδειγμάτων και με τη συνεργασία της λογοθεραπεύτριας.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ: Η προσοχή της Φ.Δ διασπάται συχνά.

Σε αυτή τη συνεδρία δεν υπάρχουν στατιστικά στοιχεία.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ 1^η: *Κατηγορία: Φαγητά*

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 18/02/2010

Οπτική και ακουστική παρουσίαση (έκθεση) των εικόνων των φαγητών. Ο θεραπευτής παρουσιάζει και εξηγεί τις εικόνες που περιέχονται στην κατηγορία αυτή. Η λειτουργία των «κουμπιών – εικόνων» (κουμπιά ενεργειών) και η διαδικασία την οποία πρέπει να πραγματοποιήσει (δηλαδή πώς να πατήσει επάνω με το δάχτυλό της) προκειμένου να λειτουργήσουν, εξηγήθηκαν στο άτομο μέσω παραδειγμάτων και με τη συνεργασία της λογοθεραπεύτριας.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ: Η προσοχή της Φ.Δ διασπάται συχνά.

Σε αυτή τη συνεδρία δεν υπάρχουν στατιστικά στοιχεία.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ 1^η: *Κατηγορία: Φαγητά*

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 18/02/2010

ΕΙΚΟΝΕΣ ΦΑΓΗΤΩΝ 1^{ου} ΕΠΙΠΕΔΟΥ

Ο θεραπευτής εξετάζει τον τρόπο με τον οποίο το άτομο χειρίζεται τις εικόνες των φαγητών του 1^{ου} επιπέδου. Ζητά από το άτομο να του δείξει την έννοια που κατονομάζει

ανάμεσα σε 8 άλλες εικόνες, οι οποίες βρίσκονται στην ίδια διαφάνεια. (π.χ. Που είναι η μπανάνα; Για πάτα το κουμπί με το κεράσι...).(Η κάθε έννοια εδώ παρουσιάζεται 3 φορές). Η ενίσχυση που παρεχόταν ήταν λεκτική: «Μπράβο!». Κριτήριο επιτυχίας του στόχου είχε οριστεί το 80% των εννοιών.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ: Η Φ.Δ. ήταν απόλυτα συνεργάσιμη.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ: Το άτομο **ανταποκρίθηκε** σε ποσοστό 100% με 2/3 minimum για όλες τις έννοιες του 1^{ου} επιπέδου.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ 1^η: Κατηγορία: Φαγητά

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 18/02/2010

ΕΙΚΟΝΕΣ ΦΑΓΗΤΩΝ 2^{ου} ΕΠΙΠΕΔΟΥ

Ο θεραπευτής εξετάζει τρόπο με τον οποίο το άτομο χειρίζεται τις εικόνες του 2^{ου} επιπέδου. Ζητά από το άτομο να του δείξει την έννοια που κατονομάζει ανάμεσα σε 9 άλλες εικόνες, οι οποίες βρίσκονται στην ίδια διαφάνεια. (π.χ. Που είναι το καρότο;...).(Η κάθε έννοια εδώ παρουσιάζεται 3 φορές). Η ενίσχυση που παρεχόταν ήταν λεκτική: «Μπράβο!». Κριτήριο επιτυχίας του στόχου είχε οριστεί το 80% των εννοιών.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ: Η Φ.Δ. ήταν αρκετά συνεργάσιμη.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ: Το άτομο **ανταποκρίθηκε** σε ποσοστό 100% με 2/3 minimum για όλες τις έννοιες του 2^{ου} επιπέδου.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ 1^η: Κατηγορία: Φαγητά

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 18/02/2010

ΕΙΚΟΝΕΣ ΦΑΓΗΤΩΝ 3^{ου} ΕΠΙΠΕΔΟΥ

Ο θεραπευτής εξετάζει τρόπο με τον οποίο το άτομο χειρίζεται τις εικόνες του 3^{ου} επιπέδου, ζητά από το άτομο να του δείξει την έννοια που κατονομάζει ανάμεσα σε 9 άλλες εικόνες, οι οποίες βρίσκονται στην ίδια διαφάνεια. (π.χ. Ποιο κουμπί θα πατήσεις αν θέλεις να φας πίτσα;...).(Η κάθε έννοια εδώ παρουσιάζεται 3 φορές). Η ενίσχυση που παρεχόταν ήταν λεκτική: «Μπράβο!». Κριτήριο επιτυχίας του στόχου είχε οριστεί το 80% των εννοιών.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ: Η Φ.Δ. ήταν αρκετά συνεργάσιμη.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ: Το άτομο **ανταποκρίθηκε** σε ποσοστό 100% με 2/3 minimum για όλες τις έννοιες του 3^{ου} επιπέδου.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ 2^η: Κατηγορία: Φαγητά

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 23/02/2010

ΕΙΚΟΝΕΣ ΦΑΓΗΤΩΝ 4^{ου} ΕΠΙΠΕΔΟΥ

Ο θεραπευτής εξετάζει τρόπο με τον οποίο το άτομο χειρίζεται τις εικόνες του 4^{ου} επιπέδου, ζητά από το άτομο να του δείξει την έννοια που κατονομάζει ανάμεσα σε 8 άλλες εικόνες, οι οποίες βρίσκονται στην ίδια διαφάνεια. (π.χ. Θα φας τοστ ή καραμέλες;...).(Η κάθε έννοια εδώ παρουσιάζεται 3 φορές). Η ενίσχυση που παρεχόταν ήταν λεκτική: «Μπράβο!». Κριτήριο επιτυχίας του στόχου είχε οριστεί το 80% των εννοιών.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ: Η Φ.Δ. ήταν αρκετά συνεργάσιμη.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ: Το άτομο **ανταποκρίθηκε** σε ποσοστό 100% με 2/3 minimum για όλες τις έννοιες του 3^{ου} επιπέδου.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ 2^η: Κατηγορία: Φαγητά

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 23/02/2010

ΕΙΚΟΝΕΣ ΦΑΓΗΤΩΝ 5^{ου} ΕΠΙΠΕΔΟΥ

Ο θεραπευτής εξετάζει τρόπο με τον οποίο το άτομο χειρίζεται τις εικόνες του 5^{ου} επιπέδου, ζητά από το άτομο να του δείξει την έννοια που κατονομάζει ανάμεσα σε 5 άλλες εικόνες, οι οποίες βρίσκονται στην ίδια διαφάνεια. (π.χ. Τί έφαγες στο διάλειμμα;...).(Η κάθε έννοια εδώ παρουσιάζεται 3 φορές). Η ενίσχυση που παρεχόταν ήταν λεκτική: «Μπράβο!». Κριτήριο επιτυχίας του στόχου είχε οριστεί το 80% των εννοιών.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ: Η Φ.Δ. ήταν αρκετά συνεργάσιμη.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ: Το άτομο **ανταποκρίθηκε** σε ποσοστό 100% με 2/3 minimum για όλες τις έννοιες του 3^{ου} επιπέδου.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ 3^η: Κατηγορία: Φαγητά

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 26/02/2010

ΕΙΚΟΝΕΣ ΦΑΓΗΤΩΝ

Ο θεραπευτής εξετάζει τον τρόπο με τον οποίο το άτομο χειρίζεται όλες τις εικόνες των φαγητών σε όλα τα επίπεδα. Ζητά από το άτομο να του δείξει την έννοια που κατονομάζει ανάμεσα σε 39 άλλες εικόνες, οι οποίες βρίσκονται σε 5 διαφορετικές διαφάνειες. (π.χ. Ποιο κουμπί θα πατήσεις για να ζητήσεις μπισκότα;...).(Η κάθε έννοια εδώ παρουσιάζεται 3 φορές). Η ενίσχυση που παρεχόταν ήταν λεκτική: «Μπράβο!». Κριτήριο επιτυχίας του στόχου είχε οριστεί το 80% των εννοιών.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ: Η Φ.Δ. ήταν απόλυτα συνεργάσιμη.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ: Το άτομο ανταποκρίθηκε σε ποσοστό 100% με 2/3 minimum για όλες τις έννοιες της κατηγορίας αυτής.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ 4^η: Κατηγορία: Φαγητά

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 02/03/2010

ΕΙΚΟΝΕΣ ΦΑΓΗΤΩΝ

Ο θεραπευτής εξετάζει τον τρόπο με τον οποίο το άτομο χειρίζεται όλες τις εικόνες των φαγητών σε όλα τα επίπεδα, αυτόνομα. Ζητά από το άτομο να του δείξει την έννοια που κατονομάζει ανάμεσα σε 39 άλλες εικόνες, οι οποίες βρίσκονται σε 5 διαφορετικές διαφάνειες. (π.χ. Τι έφαγες στο διάλειμμα; Τι φαγητό φάγατε χθες;...).(Η κάθε έννοια εδώ παρουσιάζεται 3 φορές). Η ενίσχυση που παρεχόταν ήταν λεκτική: «Μπράβο!». Κριτήριο επιτυχίας του στόχου είχε οριστεί το 80% των εννοιών.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ: Η Φ.Δ. ήταν απόλυτα συνεργάσιμη.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ: Το άτομο ανταποκρίθηκε σε ποσοστό 100% με 2/3 minimum για όλες τις έννοιες της κατηγορίας αυτής.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ 5^η: Κατηγορία: Ποτά

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 05/03/2010

Οπτική και ακουστική παρουσίαση (έκθεση) των εικόνων των ποτών. Ο θεραπευτής παρουσιάζει και εξηγεί τις εικόνες που περιέχονται στην κατηγορία αυτή. Η λειτουργία των «κουμπιών – εικόνων» (κουμπιά ενεργειών) και η διαδικασία την οποία πρέπει να πραγματοποιήσει (δηλαδή πώς να πατήσει επάνω με το δάχτυλό της) προκειμένου να λειτουργήσουν, εξηγήθηκαν στο άτομο μέσω παραδειγμάτων και με τη συνεργασία της λογοθεραπεύτριας.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ: Η προσοχή της Φ.Δ διασπάται συχνά.

Σε αυτή τη συνεδρία δεν υπάρχουν στατιστικά στοιχεία.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ 5^η: Κατηγορία: Ποτά

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 05/03/2010

ΕΙΚΟΝΕΣ ΠΟΤΩΝ

Ο θεραπευτής εξετάζει τον τρόπο με τον οποίο το άτομο χειρίζεται τις εικόνες των ποτών. Ζητά από το άτομο να του δείξει την έννοια που κατονομάζει ανάμεσα σε 9 άλλες εικόνες, οι οποίες βρίσκονται στην ίδια διαφάνεια. (π.χ. Που είναι η πορτοκαλάδα; Για πάντα το κουμπί με το νερό...).(Η κάθε έννοια εδώ παρουσιάζεται 3 φορές). Η ενίσχυση που παρεχόταν ήταν λεκτική: «Μπράβο!». Κριτήριο επιτυχίας του στόχου είχε οριστεί το 80% των εννοιών.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ: Η Φ.Δ. ήταν απόλυτα συνεργάσιμη.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ: Το άτομο **ανταποκρίθηκε** σε ποσοστό 100% με 2/3 minimum για όλες τις έννοιες του 1^{ου} επιπέδου.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ 6^η: Κατηγορία: Ποτά

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 09/03/2010

ΕΙΚΟΝΕΣ ΠΟΤΩΝ

Ο θεραπευτής εξετάζει τον τρόπο με τον οποίο το άτομο χειρίζεται όλες τις εικόνες των ποτών, αυτόνομα. Ζητά από το άτομο να του δείξει την έννοια που κατονομάζει ανάμεσα σε 9 άλλες εικόνες. (π.χ. Τι ήπιες στο διάλειμμα;...).(Η κάθε έννοια εδώ παρουσιάζεται 3 φορές). Η ενίσχυση που παρεχόταν ήταν λεκτική: «Μπράβο!». Κριτήριο επιτυχίας του στόχου είχε οριστεί το 80% των εννοιών.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ: Η Φ.Δ. ήταν απόλυτα συνεργάσιμη.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ: Το άτομο ανταποκρίθηκε σε ποσοστό 100% με 2/3 minimum για όλες τις έννοιες της κατηγορίας αυτής.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ 7^η: Κατηγορία: Ρούχα

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 12/03/2010

Οπτική και ακουστική παρουσίαση (έκθεση) των εικόνων των ρούχων. Ο θεραπευτής παρουσιάζει και εξηγεί τις εικόνες που περιέχονται στην κατηγορία αυτή. Η λειτουργία των «κουμπιών – εικόνων» (κουμπιά ενεργειών) και η διαδικασία την οποία πρέπει να πραγματοποιήσει (δηλαδή πώς να πατήσει επάνω με το δάχτυλό της) προκειμένου να λειτουργήσουν, εξηγήθηκαν στο άτομο μέσω παραδειγμάτων και με τη συνεργασία της λογοθεραπεύτριας.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ: Η προσοχή της Φ.Δ διασπάται συχνά.

Σε αυτή τη συνεδρία δεν υπάρχουν στατιστικά στοιχεία.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ 7^η: Κατηγορία: Ρούχα

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 12/03/2010

ΕΙΚΟΝΕΣ ΡΟΥΧΩΝ 1^{ου} ΕΠΙΠΕΔΟΥ

Ο θεραπευτής εξετάζει τον τρόπο με τον οποίο το άτομο χειρίζεται τις εικόνες των ρούχων του 1^{ου} επιπέδου. Ζητά από το άτομο να του δείξει την έννοια που κατονομάζει ανάμεσα σε 5 άλλες εικόνες, οι οποίες βρίσκονται στην ίδια διαφάνεια. (π.χ. Που είναι ο σκούφος;...).(Η κάθε έννοια εδώ παρουσιάζεται 3 φορές). Η ενίσχυση που παρεχόταν ήταν λεκτική: «Μπράβο!». Κριτήριο επιτυχίας του στόχου είχε οριστεί το 80% των εννοιών.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ: Κατά τη διάρκεια της συνεδρίας η προσοχή της Φ.Δ. διασπώταν συχνά.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ: Το άτομο **ανταποκρίθηκε** σε ποσοστό 100% με 2/3 minimum για όλες τις έννοιες του 1^{ου} επιπέδου.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ 7^η: Κατηγορία: Ρούχα

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 12/03/2010

ΕΙΚΟΝΕΣ ΡΟΥΧΩΝ 2^{ου} ΕΠΙΠΕΔΟΥ

Ο θεραπευτής εξετάζει τρόπο με τον οποίο το άτομο χειρίζεται τις εικόνες των ρούχων του 2^{ου} επιπέδου. Ζητά από το άτομο να του δείξει την έννοια που κατονομάζει ανάμεσα σε 4 άλλες εικόνες, οι οποίες βρίσκονται στην ίδια διαφάνεια. (π.χ. Που είναι το ρολόι;...).(Η κάθε έννοια εδώ παρουσιάζεται 3 φορές). Η ενίσχυση που παρεχόταν ήταν λεκτική: «Μπράβο!». Κριτήριο επιτυχίας του στόχου είχε οριστεί το 80% των εννοιών.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ: Η Φ.Δ. ήταν αρκετά συνεργάσιμη.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ: Το άτομο **ανταποκρίθηκε** σε ποσοστό 100% με 2/3 minimum για όλες τις έννοιες του 2^{ου} επιπέδου.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ 8^η: Κατηγορία: Ρούχα

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 16/03/2010

ΕΙΚΟΝΕΣ ΡΟΥΧΩΝ 3^{ου} ΕΠΙΠΕΔΟΥ

Ο θεραπευτής εξετάζει τρόπο με τον οποίο το άτομο χειρίζεται τις εικόνες των ρούχων του 3^{ου} επιπέδου, ζητά από το άτομο να του δείξει την έννοια που κατονομάζει ανάμεσα σε 6 άλλες εικόνες, οι οποίες βρίσκονται στην ίδια διαφάνεια. (π.χ. Ποιο κουμπί θα πατήσεις αν θέλεις τις κάλτσες σου;...).(Η κάθε έννοια εδώ παρουσιάζεται 3 φορές). Η ενίσχυση που παρεχόταν ήταν λεκτική: «Μπράβο!». Κριτήριο επιτυχίας του στόχου είχε οριστεί το 80% των εννοιών.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ: Η Φ.Δ. ήταν αρκετά συνεργάσιμη.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ: Το άτομο **ανταποκρίθηκε** σε ποσοστό 100% με 2/3 minimum για όλες τις έννοιες του 3^{ου} επιπέδου.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ 8^η: Κατηγορία: Ρούχα

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 16/03/2010

ΕΙΚΟΝΕΣ ΡΟΥΧΩΝ 4^{ου} ΕΠΙΠΕΔΟΥ

Ο θεραπευτής εξετάζει τρόπο με τον οποίο το άτομο χειρίζεται τις εικόνες των ρούχων του 4^{ου} επιπέδου, ζητά από το άτομο να του δείξει την έννοια που κατονομάζει ανάμεσα σε 9 άλλες εικόνες, οι οποίες βρίσκονται στην ίδια διαφάνεια. (π.χ. Σε ποιο κουμπί είναι τα παπούτσια;...).(Η κάθε έννοια εδώ παρουσιάζεται 3 φορές). Η ενίσχυση που παρεχόταν ήταν λεκτική: «Μπράβο!». Κριτήριο επιτυχίας του στόχου είχε οριστεί το 80% των εννοιών.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ: Η Φ.Δ. ήταν αρκετά συνεργάσιμη.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ: Το άτομο **ανταποκρίθηκε** σε ποσοστό 100% με 2/3 minimum για όλες τις έννοιες του 3^{ου} επιπέδου.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ 8^η: Κατηγορία: Ρούχα

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 16/03/2010

ΕΙΚΟΝΕΣ ΡΟΥΧΩΝ

Ο θεραπευτής εξετάζει τον τρόπο με τον οποίο το άτομο χειρίζεται όλες τις εικόνες των φαγητών σε όλα τα επίπεδα. Ζητά από το άτομο να του δείξει την έννοια που κατονομάζει ανάμεσα σε 23 άλλες εικόνες, οι οποίες βρίσκονται σε 4 διαφορετικές διαφάνειες. (π.χ. Ποιο κουμπί θα πατήσεις για να ζητήσεις μπισκότα;...).(Η κάθε έννοια εδώ παρουσιάζεται 3 φορές). Η ενίσχυση που παρεχόταν ήταν λεκτική: «Μπράβο!». Κριτήριο επιτυχίας του στόχου είχε οριστεί το 80% των εννοιών.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ: Η Φ.Δ. ήταν απόλυτα συνεργάσιμη.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ: Το άτομο ανταποκρίθηκε σε ποσοστό 100% με 2/3 minimum για όλες τις έννοιες της κατηγορίας αυτής.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ 9^η: Κατηγορία: Ρούχα

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 19/03/2010

ΕΙΚΟΝΕΣ ΡΟΥΧΩΝ

Ο θεραπευτής εξετάζει τον τρόπο με τον οποίο το άτομο χειρίζεται όλες τις εικόνες των ρούχων, αυτόνομα. Ζητά από το άτομο να του δείξει την έννοια που κατονομάζει ανάμεσα σε 23 άλλες εικόνες. (π.χ. Τι φοράς στα πόδια σου; Φοράς φόρεμα ή τζιν;...).(Η κάθε έννοια εδώ παρουσιάζεται 3 φορές). Η ενίσχυση που παρεχόταν ήταν λεκτική: «Μπράβο!». Κριτήριο επιτυχίας του στόχου είχε οριστεί το 80% των εννοιών.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ: Η Φ.Δ. ήταν απόλυτα συνεργάσιμη.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ: Το άτομο ανταποκρίθηκε σε ποσοστό 100% με 2/3 minimum για όλες τις έννοιες της κατηγορίας αυτής.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ 10^η: Κατηγορία: Σωματική Υγιεινή

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 30/03/2010

Οπτική και ακουστική παρουσίαση (έκθεση) εικόνων σωματικής υγιεινής. Ο θεραπευτής παρουσιάζει και εξηγεί τις εικόνες που περιέχονται στην κατηγορία αυτή. Η λειτουργία των «κουμπιών – εικόνων» (κουμπιά ενεργειών) και η διαδικασία την οποία πρέπει να πραγματοποιήσει (δηλαδή πώς να πατήσει επάνω με το δάχτυλό της) προκειμένου να λειτουργήσουν, εξηγήθηκαν στο άτομο μέσω παραδειγμάτων και με τη συνεργασία της λογοθεραπεύτριας.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ: Η Φ.Δ. ήταν απόλυτα συνεργάσιμη.

Σε αυτή τη συνεδρία δεν υπάρχουν στατιστικά στοιχεία.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ 10^η: Κατηγορία: Σωματική Υγιεινή

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 30/03/2010

ΕΙΚΟΝΕΣ ΣΩΜΑΤΙΚΗΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ 1^{ου} ΕΠΙΠΕΔΟΥ

Ο θεραπευτής εξετάζει τις εικόνες της σωματικής υγιεινής του 1^{ου} επιπέδου, ζητά από το άτομο να του δείξει την έννοια που κατονομάζει ανάμεσα σε 5 άλλες εικόνες, οι οποίες βρίσκονται στην ίδια διαφάνεια. (π.χ. Που είναι η οδοντόβουρτσα; Για πάντα το κουμπί με την οδοντόβουρτσα...).(Η κάθε έννοια εδώ παρουσιάζεται 3 φορές). Η ενίσχυση που παρεχόταν ήταν λεκτική: «Μπράβο!». Κριτήριο επιτυχίας του στόχου είχε οριστεί το 80% των εννοιών.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ: Κατά τη διάρκεια της συνεδρίας η προσοχή της Φ.Δ. διασπόταν συχνά.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ: Το άτομο **ανταποκρίθηκε** σε ποσοστό 100% με 2/3 minimum για όλες τις έννοιες του 1^{ου} επιπέδου.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ 10^η: Κατηγορία: Σωματική Υγιεινή

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 30/03/2010

ΕΙΚΟΝΕΣ ΣΩΜΑΤΙΚΗΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ 2^{ου} ΕΠΙΠΕΔΟΥ

Ο θεραπευτής εξετάζει τις εικόνες της σωματικής υγιεινής του 2^{ου} επιπέδου, ζητά από το άτομο να του δείξει την έννοια που κατονομάζει ανάμεσα σε 5 άλλες εικόνες, οι οποίες βρίσκονται στην ίδια διαφάνεια. (π.χ. Που είναι η πετσέτα; Για πάτα το κουμπί με την πετσέτα...).(Η κάθε έννοια εδώ παρουσιάζεται 3 φορές). Η ενίσχυση που παρεχόταν ήταν λεκτική: «Μπράβο!». Κριτήριο επιτυχίας του στόχου είχε οριστεί το 80% των εννοιών.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ: Η Φ.Δ. ήταν αρκετά συνεργάσιμη.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ: Το άτομο **ανταποκρίθηκε** σε ποσοστό 100% με 2/3 minimum για όλες τις έννοιες του 2^{ου} επιπέδου.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ 10^η: Κατηγορία: Σωματική Υγιεινή

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 30/03/2010

ΕΙΚΟΝΕΣ ΣΩΜΑΤΙΚΗΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ 3^{ου} ΕΠΙΠΕΔΟΥ

Ο θεραπευτής εξετάζει τις εικόνες της σωματικής υγιεινής του 3^{ου} επιπέδου, ζητά από το άτομο να του δείξει την έννοια που κατονομάζει ανάμεσα σε 5 άλλες εικόνες, οι οποίες βρίσκονται στην ίδια διαφάνεια. (π.χ. Ποιο κουμπί θα πατήσεις όταν θέλεις μπάνιο;...).(Η κάθε έννοια εδώ παρουσιάζεται 3 φορές). Η ενίσχυση που παρεχόταν ήταν λεκτική: «Μπράβο!». Κριτήριο επιτυχίας του στόχου είχε οριστεί το 80% των εννοιών.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ: Η Φ.Δ. ήταν αρκετά συνεργάσιμη.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ: Το άτομο **ανταποκρίθηκε** σε ποσοστό 100% με 2/3 minimum για όλες τις έννοιες του 3^{ου} επιπέδου.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ 10^η: Κατηγορία: Σωματική Υγιεινή

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 30/03/2010

ΕΙΚΟΝΕΣ ΣΩΜΑΤΙΚΗΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ

Ο θεραπευτής εξετάζει όλες τις εικόνες της σωματικής υγιεινής, ζητά από το άτομο να του δείξει την έννοια που κατονομάζει ανάμεσα σε 15 άλλες εικόνες, οι οποίες βρίσκονται σε 3 διαφορετικές διαφάνειες. (π.χ. Ποιο κουμπί θα πατήσεις όταν θέλεις μπάνιο; Τι θα πατήσεις όταν θέλεις πετσέτα; ...). (Η κάθε έννοια εδώ παρουσιάζεται 3 φορές). Η ενίσχυση που παρεχόταν ήταν λεκτική: «Μπράβο!». Κριτήριο επιτυχίας του στόχου είχε οριστεί το 80% των εννοιών.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ: Η Φ.Δ. ήταν απόλυτα συνεργάσιμη.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ: Το άτομο ανταποκρίθηκε σε ποσοστό 100% με 2/3 minimum για όλες τις έννοιες της κατηγορίας αυτής.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ 11^η: Κατηγορία: Σωματική Υγιεινή

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 15/04/2010

ΕΙΚΟΝΕΣ ΣΩΜΑΤΙΚΗΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ

Ο θεραπευτής εξετάζει τον τρόπο με τον οποίο το άτομο χειρίζεται όλες τις εικόνες της σωματικής υγιεινής, αυτόνομα. Ζητά από το άτομο να του δείξει την έννοια που κατονομάζει ανάμεσα σε 15 άλλες εικόνες. (π.χ. Τι πρέπει να κάνει πριν το φαγητό;;...).(Η κάθε έννοια εδώ παρουσιάζεται 3 φορές). Η ενίσχυση που παρεχόταν ήταν λεκτική: «Μπράβο!». Κριτήριο επιτυχίας του στόχου είχε οριστεί το 80% των εννοιών.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ: Η Φ.Δ. ήταν απόλυτα συνεργάσιμη.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ: Το άτομο ανταποκρίθηκε σε ποσοστό 100% με 2/3 minimum για όλες τις έννοιες της κατηγορίας αυτής.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ 12^η: Κατηγορία: Συναισθήματα

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 16/04/2010

Οπτική και ακουστική παρουσίαση (έκθεση) εικόνων των συναισθημάτων. Ο θεραπευτής παρουσιάζει και εξηγεί τις εικόνες που περιέχονται στην κατηγορία αυτή. Η λειτουργία των «κουμπιών – εικόνων» (κουμπιά ενεργειών) και η διαδικασία την οποία πρέπει να πραγματοποιήσει (δηλαδή πώς να πατήσει επάνω με το δάχτυλό της) προκειμένου να λειτουργήσουν, εξηγήθηκαν στο άτομο μέσω παραδειγμάτων και με τη συνεργασία της λογοθεραπεύτριας.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ: Η προσοχή της Φ.Δ διασπάται συχνά.

Σε αυτή τη συνεδρία δεν υπάρχουν στατιστικά στοιχεία.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ 12^η: Κατηγορία: Συναισθήματα

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 16/04/2010

ΕΙΚΟΝΕΣ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΩΝ 1^{ου} ΕΠΙΠΕΔΟΥ

Ο θεραπευτής εξετάζει τις εικόνες των συναισθημάτων του 1^{ου} επιπέδου, ζητά από το άτομο να του δείξει την έννοια που κατονομάζει ανάμεσα σε 8 άλλες εικόνες, οι οποίες βρίσκονται στην ίδια διαφάνεια. (π.χ. Τι θα πατήσεις όταν πονά το δόντι σου; ...). (Η κάθε έννοια εδώ παρουσιάζεται 3 φορές). Η ενίσχυση που παρεχόταν ήταν λεκτική: «Μπράβο!». Κριτήριο επιτυχίας του στόχου είχε οριστεί το 80% των εννοιών.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ: Κατά τη διάρκεια της συνεδρίας η Φ.Δ. ήταν συνεργάσιμη.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ: Το άτομο **ανταποκρίθηκε** σε ποσοστό 100% με 2/3 minimum για όλες τις έννοιες του 1^{ου} επιπέδου.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ 12^η: Κατηγορία: Συναισθήματα

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 16/04/2010

ΕΙΚΟΝΕΣ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΩΝ 2^{ου} ΕΠΙΠΕΔΟΥ

Ο θεραπευτής εξετάζει τις εικόνες των συναισθημάτων του 2^{ου} επιπέδου, ζητά από το άτομο να του δείξει την έννοια που κατονομάζει ανάμεσα σε 8 άλλες εικόνες, οι οποίες βρίσκονται στην ίδια διαφάνεια. (π.χ. Τι θα πατήσεις για να μου πεις ότι είσαι χαρούμενη;...).(Η κάθε έννοια εδώ παρουσιάζεται 3 φορές). Η ενίσχυση που παρεχόταν ήταν λεκτική: «Μπράβο!». Κριτήριο επιτυχίας του στόχου είχε οριστεί το 80% των εννοιών.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ: Η Φ.Δ. ήταν αρκετά συνεργάσιμη.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ: Το άτομο **ανταποκρίθηκε** σε ποσοστό 100% με 2/3 minimum για όλες τις έννοιες του 2^{ου} επιπέδου.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ 12^η: Κατηγορία: Συναισθημάτων

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 16/04/2010

ΕΙΚΟΝΕΣ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΩΝ

Ο θεραπευτής εξετάζει όλες τις εικόνες των συναισθημάτων, ζητά από το άτομο να του δείξει την έννοια που κατονομάζει ανάμεσα σε 16 άλλες εικόνες, οι οποίες βρίσκονται σε 3 διαφορετικές διαφάνειες. (π.χ. Τι θα πατήσεις αν πονάει η κοιλιά σου; Τι θα πατήσεις αν διψάς; ...).(Η κάθε έννοια εδώ παρουσιάζεται 3 φορές). Η ενίσχυση που παρεχόταν ήταν λεκτική: «Μπράβο!». Κριτήριο επιτυχίας του στόχου είχε οριστεί το 80% των εννοιών.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ: Η Φ.Δ. ήταν απόλυτα συνεργάσιμη.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ: Το άτομο **ανταποκρίθηκε** σε ποσοστό 100% με 2/3 minimum για όλες τις έννοιες της κατηγορίας αυτής.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ 13^η: Κατηγορία: Συναισθημάτων

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 20/04/2010

ΕΙΚΟΝΕΣ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΩΝ

Ο θεραπευτής εξετάζει τον τρόπο με τον οποίο το άτομο χειρίζεται όλες τις εικόνες των συναισθημάτων, αυτόνομα. Ζητά από το άτομο να του δείξει την έννοια που κατονομάζει ανάμεσα σε 16 άλλες εικόνες. (π.χ. Πως νιώθεις με το νέο σου υπολογιστή;...).(Η κάθε έννοια εδώ παρουσιάζεται 3 φορές). Η ενίσχυση που παρεχόταν ήταν λεκτική: «Μπράβο!». Κριτήριο επιτυχίας του στόχου είχε οριστεί το 80% των εννοιών.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ: Η Φ.Δ. ήταν απόλυτα συνεργάσιμη.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ: Το άτομο ανταποκρίθηκε σε ποσοστό 100% με 2/3 minimum για όλες τις έννοιες της κατηγορίας αυτής.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ 14^η: Κατηγορία: Διασκέδασης

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 22/04/2010

Οπτική και ακουστική παρουσίαση (έκθεση) εικόνων διασκέδασης. . Ο θεραπευτής παρουσιάζει και εξηγεί τις εικόνες που περιέχονται στην κατηγορία αυτή. Η λειτουργία των «κουμπιών – εικόνων» (κουμπιά ενεργειών) και η διαδικασία την οποία πρέπει να πραγματοποιήσει (δηλαδή πώς να πατήσει επάνω με το δάχτυλό της) προκειμένου να λειτουργήσουν, εξηγήθηκαν στο άτομο μέσω παραδειγμάτων και με τη συνεργασία της λογοθεραπεύτριας.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ: Η Φ.Δ. ήταν απόλυτα συνεργάσιμη.

Σε αυτή τη συνεδρία δεν υπάρχουν στατιστικά στοιχεία.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ 14^η: Κατηγορία: Διασκέδασης

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 22/04/2010

ΕΙΚΟΝΕΣ ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗΣ 1^{ου} ΕΠΙΠΕΔΟΥ

Ο θεραπευτής εξετάζει τις εικόνες διασκέδασης του 1^{ου} επιπέδου, ζητά από το άτομο να του δείξει την έννοια που κατονομάζει ανάμεσα σε 5 άλλες εικόνες, οι οποίες βρίσκονται στην ίδια διαφάνεια. (π.χ. Τι θα πατήσεις όταν θέλεις να παίξεις με τον υπολογιστή; ...). (Η κάθε έννοια εδώ παρουσιάζεται 1 φορά). Η ενίσχυση που παρεχόταν ήταν λεκτική: «Μπράβο!». Κριτήριο επιτυχίας του στόχου είχε οριστεί το 80% των εννοιών.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ: Κατά τη διάρκεια της συνεδρίας η Φ.Δ. ήταν συνεργάσιμη.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ: Το άτομο **ανταποκρίθηκε** σε ποσοστό 100% με 2/3 minimum για όλες τις έννοιες του 1^{ου} επιπέδου.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ 14^η: Κατηγορία: Διασκέδασης

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 22/04/2010

ΕΙΚΟΝΕΣ ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗΣ 2^{ου} ΕΠΙΠΕΔΟΥ

Ο θεραπευτής εξετάζει τις εικόνες διασκέδασης του 2^{ου} επιπέδου, ζητά από το άτομο να του δείξει την έννοια που κατονομάζει ανάμεσα σε 6 άλλες εικόνες, οι οποίες βρίσκονται στην ίδια διαφάνεια. (π.χ. Τι θα πατήσεις για να μου πεις ότι έχεις εργοθεραπεία;...).(Η κάθε έννοια εδώ παρουσιάζεται 1 φορά). Η ενίσχυση που παρεχόταν ήταν λεκτική: «Μπράβο!». Κριτήριο επιτυχίας του στόχου είχε οριστεί το 80% των εννοιών.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ: Η Φ.Δ. ήταν αρκετά συνεργάσιμη.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ: Το άτομο **ανταποκρίθηκε** σε ποσοστό 100% με 2/3 minimum για όλες τις έννοιες του 2^{ου} επιπέδου.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ 14^η: Κατηγορία: Διασκέδασης

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 22/04/2010

ΕΙΚΟΝΕΣ ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗΣ

Ο θεραπευτής εξετάζει όλες τις εικόνες της διασκέδασης, ζητά από το άτομο να του δείξει την έννοια που κατονομάζει ανάμεσα σε 11 άλλες εικόνες, οι οποίες βρίσκονται σε 2 διαφορετικές διαφάνειες. (π.χ. Τι θα πατήσεις αν θέλεις να πεις ότι έχεις γυμναστική; ...).(Η κάθε έννοια εδώ παρουσιάζεται 3 φορές). Η ενίσχυση που παρεχόταν ήταν λεκτική: «Μπράβο!». Κριτήριο επιτυχίας του στόχου είχε οριστεί το 80% των εννοιών.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ: Η Φ.Δ. ήταν απόλυτα συνεργάσιμη.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ: Το άτομο **ανταποκρίθηκε σε ποσοστό 100% με 2/3 minimum για όλες τις έννοιες της κατηγορίας αυτής.**

ΣΥΝΕΔΡΙΑ 15^η: Κατηγορία: Διασκέδασης

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 23/04/2010

ΕΙΚΟΝΕΣ ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗΣ

Ο θεραπευτής εξετάζει τον τρόπο με τον οποίο το άτομο χειρίζεται όλες τις εικόνες των διασκέδασης, αυτόνομα. Ζητά από το άτομο να του δείξει την έννοια που κατονομάζει ανάμεσα σε 11 άλλες εικόνες. (π.χ. Τι μάθημα έχεις τώρα;...).(Η κάθε έννοια εδώ παρουσιάζεται 3 φορές). Η ενίσχυση που παρεχόταν ήταν λεκτική: «Μπράβο!». Κριτήριο επιτυχίας του στόχου είχε οριστεί το 80% των εννοιών.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ: Η Φ.Δ. ήταν απόλυτα συνεργάσιμη.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ: Το άτομο **ανταποκρίθηκε σε ποσοστό 100% με 2/3 minimum για όλες τις έννοιες της κατηγορίας αυτής.**

ΣΥΝΕΔΡΙΑ 16^η: Κατηγορία: Θέματα Διαλόγου

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 27/04/2010

Οπτική και ακουστική παρουσίαση (έκθεση) εικόνων των θεμάτων διαλόγου. Ο θεραπευτής παρουσιάζει και εξηγεί τις εικόνες που περιέχονται στην κατηγορία αυτή. Η λειτουργία των «κουμπιών – εικόνων» (κουμπιά ενεργειών) και η διαδικασία την οποία πρέπει να πραγματοποιήσει (δηλαδή πώς να πατήσει επάνω με το δάχτυλό της) προκειμένου να λειτουργήσουν, εξηγήθηκαν στο άτομο μέσω παραδειγμάτων και με τη συνεργασία της λογοθεραπεύτριας.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ: Η Φ.Δ. ήταν απόλυτα συνεργάσιμη

Σε αυτή τη συνεδρία δεν υπάρχουν στατιστικά στοιχεία.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ 16^η: Κατηγορία: Θέματα Διαλόγου

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 27/04/2010

ΕΙΚΟΝΕΣ ΘΕΜΑΤΩΝ ΔΙΑΛΟΓΟΥ 1^{ου} ΕΠΙΠΕΔΟΥ

Ο θεραπευτής εξετάζει τις εικόνες των θεμάτων διαλόγου του 1^{ου} επιπέδου, ζητά από το άτομο να του δείξει την έννοια που κατονομάζει ανάμεσα σε 7 άλλες εικόνες, οι οποίες βρίσκονται στην ίδια διαφάνεια. (π.χ. Πως θα πεις ναι; Τι θα πατήσεις για να ζητήσεις βοήθεια;...).(Η κάθε έννοια εδώ παρουσιάζεται 3 φορές). Η ενίσχυση που παρεχόταν ήταν λεκτική: «Μπράβο!». Κριτήριο επιτυχίας του στόχου είχε οριστεί το 80% των εννοιών.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ: Κατά τη διάρκεια της συνεδρίας η Φ.Δ. συνεργάστηκε.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ: Το άτομο **ανταποκρίθηκε** σε ποσοστό 100% με 2/3 minimum για όλες τις έννοιες του 1^{ου} επιπέδου.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ 16^η: Κατηγορία: Θέματα Διαλόγου

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 27/04/2010

ΕΙΚΟΝΕΣ ΘΕΜΑΤΩΝ ΔΙΑΛΟΓΟΥ 2^{ου} ΕΠΙΠΕΔΟΥ

Ο θεραπευτής εξετάζει τις εικόνες των θεμάτων διαλόγου του 2^{ου} επιπέδου, ζητά από το άτομο να του δείξει την έννοια που κατονομάζει ανάμεσα σε 5 άλλες εικόνες, οι οποίες βρίσκονται στην ίδια διαφάνεια. (π.χ. Τι θα πατήσεις για να πεις ότι είσαι καλά;...).(Η κάθε έννοια εδώ παρουσιάζεται 3 φορές). Η ενίσχυση που παρεχόταν ήταν λεκτική: «Μπράβο!». Κριτήριο επιτυχίας του στόχου είχε οριστεί το 80% των εννοιών.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ: Η Φ.Δ. ήταν αρκετά συνεργάσιμη.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ: Το άτομο **ανταποκρίθηκε** σε ποσοστό 100% με 2/3 minimum για όλες τις έννοιες του 2^{ου} επιπέδου.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ 16^η: Κατηγορία: Θέματα Διαλόγου

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 27/04/2010

ΕΙΚΟΝΕΣ ΘΕΜΑΤΩΝ ΔΙΑΛΟΓΟΥ 3^{ου} ΕΠΙΠΕΔΟΥ

Ο θεραπευτής εξετάζει τις εικόνες των θεμάτων διαλόγου του 3^{ου} επιπέδου, ζητά από το άτομο να του δείξει την έννοια που κατονομάζει ανάμεσα σε 6 άλλες εικόνες, οι οποίες βρίσκονται στην ίδια διαφάνεια. (π.χ. Ποιο κουμπί θα πατήσεις για να πεις ότι έκανε σεισμό;...).(Η κάθε έννοια εδώ παρουσιάζεται 3 φορές). Η ενίσχυση που παρεχόταν ήταν λεκτική: «Μπράβο!». Κριτήριο επιτυχίας του στόχου είχε οριστεί το 80% των εννοιών.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ: Η Φ.Δ. ήταν αρκετά συνεργάσιμη.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ: Το άτομο **ανταποκρίθηκε** σε ποσοστό 90% με 2/3 minimum για όλες τις έννοιες του 3^{ου} επιπέδου.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ 17^η: Κατηγορία: Θέματα Διαλόγου

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 29/04/2010

ΕΙΚΟΝΕΣ ΘΕΜΑΤΩΝ ΔΙΑΛΟΓΟΥ 4^{ου} ΕΠΙΠΕΔΟΥ

Ο θεραπευτής εξετάζει τις εικόνες των θεμάτων διαλόγου του 4^{ου} επιπέδου, ζητά από το άτομο να του δείξει την έννοια που κατονομάζει ανάμεσα σε 6 άλλες εικόνες, οι οποίες βρίσκονται στην ίδια διαφάνεια. (π.χ. Ποιο κουμπί θα πατήσεις για να πεις ότι είναι πρώι;...).(Η κάθε έννοια εδώ παρουσιάζεται 3 φορές). Η ενίσχυση που παρεχόταν ήταν λεκτική: «Μπράβο!». Κριτήριο επιτυχίας του στόχου είχε οριστεί το 80% των εννοιών.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ: Η Φ.Δ. ήταν αρκετά συνεργάσιμη.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ: Το άτομο **ανταποκρίθηκε** σε ποσοστό 100% με 2/3 minimum για όλες τις έννοιες του 4^{ου} επιπέδου.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ 17^η: Κατηγορία: Θέματα Διαλόγου

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 29/04/2010

ΕΙΚΟΝΕΣ ΘΕΜΑΤΩΝ ΔΙΑΛΟΓΟΥ 5^{ου} ΕΠΙΠΕΔΟΥ

Ο θεραπευτής εξετάζει τις εικόνες των θεμάτων διαλόγου του 5^{ου} επιπέδου, ζητά από το άτομο να του δείξει την έννοια που κατονομάζει ανάμεσα σε 9 άλλες εικόνες, οι οποίες βρίσκονται στην ίδια διαφάνεια. (π.χ. Ποιο κουμπί θα πατήσεις για να πεις ότι είναι χειμώνας;...).(Η κάθε έννοια εδώ παρουσιάζεται 3 φορές). Η ενίσχυση που παρεχόταν ήταν λεκτική: «Μπράβο!». Κριτήριο επιτυχίας του στόχου είχε οριστεί το 80% των εννοιών.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ: Η Φ.Δ. ήταν αρκετά συνεργάσιμη.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ: Το άτομο **ανταποκρίθηκε** σε ποσοστό 90% με 2/3 minimum για όλες τις έννοιες του 5^{ου} επιπέδου.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ 17^η: Κατηγορία: Θέματα Διαλόγου

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 29/04/2010

ΕΙΚΟΝΕΣ ΘΕΜΑΤΩΝ ΔΙΑΛΟΓΟΥ

Ο θεραπευτής εξετάζει όλες τις εικόνες των θεμάτων διαλόγου, ζητά από το άτομο να του δείξει την έννοια που κατονομάζει ανάμεσα σε 33 άλλες εικόνες, οι οποίες βρίσκονται σε 5 διαφορετικές διαφάνειες. (π.χ. Ποιο κουμπί θα πατήσεις για να πεις ότι χτυπά το τηλέφωνο; Ποιο κουμπί θα πατήσεις για να ζητήσεις ένα πιάτο;...).(Η κάθε έννοια εδώ παρουσιάζεται 3 φορές). Η ενίσχυση που παρεχόταν ήταν λεκτική: «Μπράβο!». Κριτήριο επιτυχίας του στόχου είχε οριστεί το 80% των εννοιών.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ: Η Φ.Δ. ήταν απόλυτα συνεργάσιμη.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ: Το άτομο ανταποκρίθηκε σε ποσοστό 96% με 2/3 minimum για όλες τις έννοιες της κατηγορίας αυτής.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ 18^η: Κατηγορία: Θέματα Διαλόγου

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 30/03/2010

ΕΙΚΟΝΕΣ ΘΕΜΑΤΩΝ ΔΙΑΛΟΓΟΥ

Ο θεραπευτής εξετάζει τον τρόπο με τον οποίο το άτομο χειρίζεται όλες τις εικόνες των θεμάτων διαλόγου, αυτόνομα. Ζητά από το άτομο να του δείξει την έννοια που κατονομάζει ανάμεσα σε 33 άλλες εικόνες. (π.χ. Τι καιρό έχει σήμερα; Πότε είχες μάθημα;...).(Η κάθε έννοια εδώ παρουσιάζεται 3 φορές). Η ενίσχυση που παρεχόταν ήταν λεκτική: «Μπράβο!». Κριτήριο επιτυχίας του στόχου είχε οριστεί το 80% των εννοιών.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ: Η Φ.Δ. ήταν απόλυτα συνεργάσιμη.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ: Το άτομο ανταποκρίθηκε σε ποσοστό 100% με 2/3 minimum για όλες τις έννοιες της κατηγορίας αυτής.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ 19^η: Εικόνες ολόκληρου του λογισμικού

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 04/05/2010

ΕΙΚΟΝΕΣ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΚΑΤΗΓΟΡΙΩΝ

Ο θεραπευτής εξετάζει τις εικόνες ολόκληρου του λογισμικού, ζητά από το άτομο να του δείξει την έννοια που κατονομάζει, αναζητώντας τη σε ολόκληρο το λογισμικό. (π.χ. Τι θα φάτε σήμερα;...). Εξετάζεται επίσης και η ικανότητα του ατόμου να χρησιμοποιεί τα κουμπιά ενέργειας και να προχωρά από το ένα επίπεδο στο άλλο, αυτόνομα. (Η κάθε έννοια εδώ παρουσιάζεται 3 φορές). Η ενίσχυση που παρεχόταν ήταν λεκτική: «Μπράβο!». Κριτήριο επιτυχίας του στόχου είχε οριστεί το 80% των εννοιών.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ: Η Φ.Δ. ήταν απόλυτα συνεργάσιμη.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ: Το άτομο ανταποκρίθηκε σε ποσοστό 75% με 2/3 minimum για όλες τις έννοιες της κατηγορίας αυτής (ΑΠΟΤΥΧΙΑ ΣΤΟΧΟΥ).

ΣΥΝΕΔΡΙΑ 20^η: Εικόνες ολόκληρου του λογισμικού

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 06/05/2010

ΕΙΚΟΝΕΣ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΚΑΤΗΓΟΡΙΩΝ

Ο θεραπευτής εξετάζει τις εικόνες ολόκληρου του λογισμικού, ζητά από το άτομο να του δείξει την έννοια που κατονομάζει, αναζητώντας τη σε ολόκληρο το λογισμικό. (π.χ. Τι θα φάτε σήμερα;...). Εξετάζεται επίσης και η ικανότητα του ατόμου να χρησιμοποιεί τα κουμπιά ενέργειας και να προχωρά από το ένα επίπεδο στο άλλο, αυτόνομα. (Η κάθε έννοια εδώ παρουσιάζεται 3 φορές). Η ενίσχυση που παρεχόταν ήταν λεκτική: «Μπράβο!». Κριτήριο επιτυχίας του στόχου είχε οριστεί το 80% των εννοιών.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ: Η Φ.Δ. ήταν απόλυτα συνεργάσιμη.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ: Το άτομο ανταποκρίθηκε σε ποσοστό 90% με 2/3 minimum για όλες τις έννοιες της κατηγορίας αυτής.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ 21^η: Εικόνες ολόκληρου του λογισμικού

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 07/05/2010

ΕΙΚΟΝΕΣ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΚΑΤΗΓΟΡΙΩΝ

Ο θεραπευτής εξετάζει τις εικόνες ολόκληρου του λογισμικού, ζητά από το άτομο να του δείξει την έννοια που κατονομάζει, αναζητώντας τη σε ολόκληρο το λογισμικό, αυτόνομα. (π.χ. Τι θα φάτε σήμερα;...). Εξετάζεται επίσης και η ικανότητα του ατόμου να χρησιμοποιεί τα κουμπιά ενέργειας και να προχωρά από το ένα επίπεδο στο άλλο, αυτόνομα. (Η κάθε έννοια εδώ παρουσιάζεται 3 φορές). Η ενίσχυση που παρεχόταν ήταν λεκτική: «Μπράβο!». Κριτήριο επιτυχίας του στόχου είχε οριστεί το 80% των εννοιών.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ: Η Φ.Δ. ήταν απόλυτα συνεργάσιμη.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ: Το άτομο ανταποκρίθηκε σε ποσοστό 90% με 2/3 minimum για όλες τις έννοιες της κατηγορίας αυτής.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 5

Δείγμα του λογισμικού

